

Riaona

**Reirei Irouna Ao Ongora
Nakon Ana Taeka,
iteraniba. 12, 14, 20**

**Tenua Karaki Man Koroboki Aika
Tabu Ae Anganai te Kantaninga,
iteraniba. 44**

**Ti Ukoukori Mwiin Bwaai Aikai,
iteraniba. 52**

**Ko Kona n Riki Bwa te Mitinare
Ngkai, iteraniba. 58, 68**

E NA AKI KACIBINAKI

*Eunike E Reireina Natina te Mwaane, Timoteo, Booki aika a Tabu,
iroun Sandy Freckleton Gagon*

*Te Abotoro Bauro e kamoamoa Timoteo
ibukin “te onimaki ni koaua are inanom, ae
maeka moa i nanon tibum te unnaine are Nei
Roiti, ma tinana are Eunike” (2 Timoteo 1:5).
Timoteo bon te “minita ngaia n ana euangkerio*

*Kristo” (1 Tetaronike 3:2) ao te tia ibuobuoki ae
onimakinaki nakon Bauro, are e kangai nakon
Timoteo “natiu ni koaua i nanon te onimaki”
(1 Timoteo 1:2).*

Riaona, Tianuare 2011

TAIAN RONGORONGO

4 Rongorongo man te Moan Beretitenti: Te Uea e Kainnanoia Mitinare

Mairoun Beretitenti
Thomas S. Monson

7 Te Rongorongo ibukin te Reirei ni Kaakawari: Rongorongon ao Aron Moantein te Bootaki n Aine

TE RONGORONGO AE ONOTI N TE BEEBA NI KAONGORA

14 Te Tia Kamaiu—te Mwatita n Tia Reirei

Iroun Unimwaane Jay E. Jensen
Kabonganaan booki aika tabu iroun te Uea n reirei ao ni kakorakoraia tabeman e katea tai te katooto ibukira ni kabane.

20 Rongorongon Kanoan te O Tetemanti n Taai Ake Ngkoa

Iroun Thomas A. Wayment

26 E Kakaawaki Nakon Are Onimaki

Iroun Unimwaane Dallin H. Oaks
A kona kaain rarikira n aki atai koaua n ara onimaki.

34 Tera ae boou n Rikirakem I Bon Iroum ae Boou?

Iroun Elaine S. Dalton
E kabwarabwarai tabeua bitaki te beretitenti n te bootaki n Ataeinnaine n Rikirakem I Bon Iroum.

37 Te Nakoanibonga ae te Aaron—E Korakora Riki Nakon Ae Ko langoia

Iroun David L. Beck
Te boki ae uarereke ae boou Tabem nakon te Atua e na buokiko n reiakina, ni mwakuri iaona, ao n tibwaua te euangkerio.

TAABO NI MWAKURI

8 Bwaa Aika Uarereke Mani Bebeete

11 Mweengara, Ara utu: Kaokan Mwaakan te Tataro

Iroun Marcos A. Walker

12 Tera Ae Ti Kakoaua: Booki Aika Tabu a Reirei ao a Kakoaua Iesu Kristo

40 Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira

74 Rongorongon te Ekaretia

79 Iango Ibukin te Bootaki n Utu n te Tairiki

80 Ni Karokoa Ae Ti A Manga Kaitiboaki: Tai Kaaki Taekana

Iroun Adam C. Olson

I AON TINANIKUNA
Iesu, Maria, ao Mareta, iroun Anton Dorph, courtesy of Hope Gallery.

44

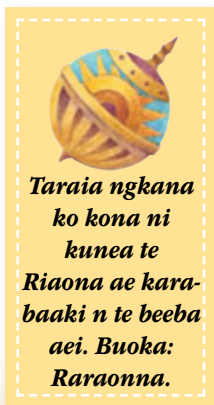
44 Katooto n Taai Ake Rimoa, Berita aika Boou

Te Ara ae tauaki

Bukintera karaki aikai, aika ngaa te ririki maniia, a kaka-waki nakoii n te bong aei.

47 Te Euangkerio inanon Maiu: Man Kakoauaana nakon Ataakina

Iroun Chiao-yi Lin

Taraia ngkana ko kona ni kunea te Riaona ae kara-baaki n te beeba aei. Buoka: Raraonna.

53

48 Nakon te Oi

50 Man te Tabo ni Mitinare: Man Kaotii Anera

Iroun Samuel Gould

52 Ti kakoaua

Iroun Beretitenti ni Kabuta n te Bootaki n Ataainaine

Ti riai ni kakoauai taian kainibaire ao bwaai aika kakaawaki ao n ukoukori bwaai aikai ni karekea mwaakan te Tamnei ae Raoiroi.

53 Rikim Bwa te Mwaane n te Nakoanibonga ae Kakaonimaki

Iroun te Beretitentii ni Kabuta irouia Kairake n Ataainimwaane.

Ti ataia bwa ko kona ni karaoi mwakuri aika korakora ngkana ko riki ngkoe bwa te mwaane n te nakoanibonga ae onimakinaki.

54 Te Rain iaon te Rain: Taekan te Onimaki 1:13

55 Ko Riai n Reiakina te Tieminari

Iroun Lisa Pace

Ana iango raoraou e bita maiu.

56 Ara Tabo

57 Te Boutita: E Tamaroa te Riki Ni Kakaawaki

58 Au Kantaniga Bwa Ana Weteai Nakon te Mitinare?

Iroun Loran Cook

68

60 Te Kabanean Tamaroa Brigham Young

Iroun Karen A. Kimball

Te boki ibukin mwakoron Brigham Young e boni bure. Tera ae kona ni karaoia Kathy?

62 Tia Kakoaua ae Onoti: N na Kanga ni Katea Aana ae lai te Tamnei lai?

Iroun Elder Neil L. Andersen

63 Ara Iteraniba

64 Tibwaakin te Tai: Koroboki aika tabu Bon Ana Taeka te Atua

Iroun JoAnn Child and Cristina Franco

66 Karakinan Iesu: Iesu ngke te Ataei

Iroun Diane L. Mangum

68 Engaa Isabelle?

Iroun Susan Denney

Isabelle e bua n ana tai ni bwabetito ngke e roko tain te rawetamnei!

70 Ibukiiia Ataei Aika Uarereke

Ana Maekatiin ibukin te Aonaaba Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ae koreaki n te taetae ni Kiribati

Te Moan Beretentii: Thomas S. Monson, Henry B. Eyring, Dieter F. Uchtdorf

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman:

Boyd K. Packer, L. Tom Perry, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen

Eteta: Paul B. Pieper

Taan Ibuobuoki: Stanley G. Ellis, Christoffel Golden Jr., Yoshihiko Kikuchi

Tarekita ni Manatia: David L. Frischknecht

Eteta n Tararua: Vincent A. Vaughn

Tarekita ni Waare: Allan R. Loyborg

Manatia n Eteta: R. Val Johnson

Bonomwi ni Manatia n Eteta: Jenifer L. Greenwood, Adam C. Olson

Boutoka n Eteta: Ryan Carr

Boutoka n Eteta: Susan Barrett

Taan Mwakuri n Eteta: David A. Edwards, Matthew L. Flitton, LaRene Porter Gaunt, Larry Hiller, Carrie Kasten, Jennifer Maddy, Melissa Merrill, Michael R. Morris, Sally J. Odekirk, Joshua J. Perkey, Chad E. Phares, Jan Pinborough, Richard M. Romney, Don L. Searle, Janet Thomas, Paul VanDenBerghe, Julie Wardell

Mataniwi n Tia Koroboki: Laurel Teuscher

Manatia n Tarekita ni Korobanna: J. Scott Knudsen

Tarekita ni Korobanna: Scott Van Kampen

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Taan Mwakuri ni Kateibanna ao Karaobwai: Cali R. Arroyo, Collette Nebeker Aune, Howard G. Brown, Julie Burdett, Thomas S. Child, Reginald J. Christensen, Kim Fenstermaker, Kathleen Howard, Eric P. Johnsen, Denise Kirby, Scott M. Mooy, Ginny J. Nilson

Imwaa n te Marooro: Jeff L. Martin

Tarekita ni Boreeti: Craig K. Sedgwick

Tarekita n Tibwatibwa: Evan Larsen

Ibukin kabwakamwane ao boon taian Maekatiin i tinanikun Amerika ao Kanata, tara te kabanea ni iteraniba n ana tabo te rongorongon ke kawara ana tabo n tibwatibwa am Ekaretia i aon abam. Ma tiaki ti ngaia ma ibukin titiraki ni kaeti ma Boon te Maekatiin i aon Kiribati, kawara, tareboon ke koroboki nakon Biromina Toromon Tareboon (Tarawa) (686) 21-602 Baeiki (Fax): (686) 22-462, Atureeti: P.O. Box 278 Bikenibeu, Tarawa, Kiribati. Te mwane ae e n kakabwakaaki ibukin boon te maekatiin bon 50 te tianti n (teuana te kaobi).

Kanakoi bwaai aika a na boretiaki ao titiraki nakon te Liahona, Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA; ke i-meeri nakon: liahona@ldschurch.org.

Te *Riaona* (nanon te taeka aei n ana Boki Moomon te "kambwati" ke te "tia kaota te kawai") e boretiaki te Maeketiin n te Aonaaba n te taetae n Aitian, Aitirantika, Angkare, Armenia, Arobania, Baorokaeria, Biiti, Binran, Bislama, Booran, Botukaria, Buranti, Engiran, Etitionia, Greek, Hindi, Intontia, Itare, Kamboria, Kiribati, Korea, Korotian, Kuebuano, Malagasy, Matiare, Mongolian, Naetaraen, Noueei, Ratiwia, Rituana, Roumania, Rutia, Sinhala, Taai, Taiti, Takaroko, Tamiri, Tamoia, Tenimwake, Teruku, Tiabaan, Tiaina, Tiaman, Tibeen, Tiekoo, Tirowenia (Slovenia), Tiwiten, Tonga, Ukureinia, Urdu, ao Vietemaem. (A kakaokoro tain taian taetae nako.)

© 2011 man Intellectual Reserve Inc. A kawakinaki inaomata ni Kabane Ana Ekaretia Iesu Kristo ibukia aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E boretiaki n te U.S.A.

Koroboki ao tamnei nako te *Riaona* a kona ni karaoaki katootioa ibukin bootaki aika uarereke, kabonganaaki ibukin te aki karekemwane n te ekaretia ke te mweenga. Korotamnei n aki katootongaki ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. Titiraki a riai ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150, USA e-mail: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

January 2011 Vol. 14 No. 1 (USPS 311-480) LIAHONA Kiribati, (ISSN 1096-5130), is published four times a year (January, April, July, and October) by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes. Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address *must* be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Poste Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368.

A Mwaiti Riki n te Aon-Raain Liahona.Lds.org

IBUKIIA IKAWAI

Te Tia Kamaiu bon te mwatita n tia reirei(tara iteraniba 14). **Ni kanakoraoa am konabwai n te angareirei**, nakon www.teaching.Lds.org.

IBUKIIA KAIRAKE

Kakaea n te **beebe aei te bwai ae boou inanon Rikirakem I Bon Iroum ao te Beku nakon te Atua** (iteraniba 34 ao 37). Imwiina ao kakaea raon te Webu tiaite aei n te www.PersonalProgress.Lds.org ao www.DutytoGod.Lds.org.

IBUKIIA ATAEI

Karekea taraan "Karekeia Raoraom ni kabuta te aonaaba" iaon te iteraniba 72 ao ngkanne **kamaeua mwiin te keim n te aon raain** n te www.liahona.Lds.org.

Ngkai aia korotamnei ataei a kaotaki n ana Miutiam te Ekaretia ibukin Rongorongon i Salt Lake City, ao ni kabane korotamnei ake a kanakoaki a bane ni kaotaki n te aon raain n te www.liahona.Lds.org.

N OIN AM TAETAETAE

Te *Riaona* ao tabeua bokin te Ekaretia a kona ni karekeaki n taetae aika bati man www.languages.Lds.org.

BWAAI AIKA TAEKINAKI N TE MAEKATIIN AEI

Nambuwa a tei ibukin te moan n iteraniba n te beebe ni kaongora.

Akoi, 57, 58, 70

Ana Boki Moomon, 47, 56

Beku nakon te Atua, 37

Bootaki n Aine, 7

Bootaki ni kairake, 52

Iesu Kristo, 14, 66, 80

Kakabwaia n te

Nakoanibonga, 42

Kakoaua, 49, 55, 56

Kamanomano mairoun te Atua, 50

Kaongora, 48

Koroboki Aika Tabu, 12,

20, 44, 47, 62, 64

Mwakuri n ibuobuoki,

58, 62

Mwakuri ni mitinare, 4,

41, 50, 58, 68

Mwakuri n iraorao, 8

Nakoa n te Ekaretia, 43

Ninikoria, 60

Ongotaeka, 50

Onimaki, 44, 58

Rairaki, 41, 56

Reirei n te

mweenga, 42

Rikirakem I

Bon Iroum, 34

Rongorongon te utu, 8

Tataro, 48, 56, 62

Te anga reirei, 14

Te Kaotioti, 26

Te Kokoaua, 60

Te Mwakuri ni

Kamarurung, 40

Te Nakoanibonga ae

te Aaron, 37

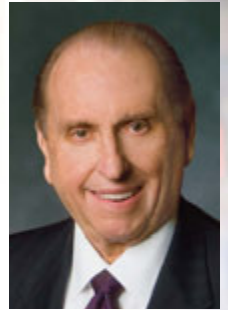
Te Nu Tetamenti, 20

Te Tamaroa, 54

Te Tieminari, 55

Te Utu n Atua, 26

Utu, 26, 48

Iroun Beretitenti
Thomas S. Monson

TE UEA E KAINNANOIA MITINARE

Ni banen Okitobwa n te maunga-tabu ni kabuta I wewete ibukiia riki mitinare aika mwaiti. Ni kabane aika tau, ataeinimwane aika konabwai a riai ni katauraoi ni beku n te mition. Te beku anne oin taben te nakoanibonga—te nakoa are e kantaningaia te Uea mai iroura are ti a rang kaman anganaki. Ataeinimwane, I kauring ngkami bwa kam na katauraoi ibukin te mwakuri ngkai ni mitinare. Kawakiniko bwa ko na itiaki ao ni boou and n tau n tei ibukin te Uea. Kateimatoa marurungim ao korakoram. Kamatebwaia koroboki aika a tabu. Ike e tauraoui iai, ira te tieminaraii ao te intitiute. Kataneiaiko ma aia aeniboki mitinare. *Tataekina Au Euangkerio.*

Aine, ngkai e aki reke iroumi te kabateaki n aroia nakoanibonga n aroia ataeinimwane ni beku bwa mitinare aika bwanin aia tai, ko karaoa naba te anganano ae moan te kakawaki bwa te mitinare, ao ti butimwaea am ibuobuoki.

Nakoa tariu ao mwanau aika tau aia ririki n te Ekaretia, I kauringi ngkami bwa te Uea e kainnanaoia aika mwaiti, mwaiti riki ibuakomi ni

beku bwa mitinare aika a bwanin aia tai. Ngkana ko tuai n roko n te ririki ni maiu ni beku n te mition ae uoua ririkina, I boutokaiko bwa ko na katauraoi ngkai ibukin te bong ngkana, e riai ni kona n riki, ngkoe ao buum kam kona ni karaoia. Iai tabeua te tai inanon maiumi ngkana kam na kimwareirei ni karewen te tamnei ao te rau are e roko man am anganano n ibuobuoki ni bwaninin te tai n uaia ni mwakuri ibukin te Mwatita.

Ngkai, tabeman mai iroumi a kona ni mama n aroia ke n iangoia irouia bwa aki tau ni kaeka ni kamatoa nakon te wewete ni mitinare. Uringnga bwa aio ana mwakuri te Uea, ao ngkana ti karaoa ana mwakuri te Uea, e na reke iroura ana ibuobuoki te Uea. Te Uea e na buoki rawawatara ake ti taonaki iai.

Tabeman, e ngae ngke a tau ni beku, a kona n namakinna bwa a mwaiti riki bwaai aika kakaawaki aika moanibwai. Eng I uringa ana berita te Uea: “Bwa N na karineia akana a karineiai” (1 Tamuera 2:30). Akea mai ibuakora ae e karinea Tamara are i Karawa ao ara Tia Kamaiu nakoia riki are a bane nanoia, mitinare aika akoi.

Te katooto n aron te mwakuri aei bon te namakin ni mitirane irouia Juliusz ao Dorothy Fussek, ake a weteaki bwa a na mitinare i Poland. Tari Fussek e bungiaiki i Poland. E bwaati taetaen te aba. E tatangirria aomata. Titita Fussek e bungiaiki i England ao e uarereke ana atatai iaon te taetae ni Poland ao akea te bwai ae e atai irouia kaina. Onimakinan te Uea, a karaoa mwiokoaia. Te mwakuri e kamaroa, tabeia e rikirake. Te mition e tuai n tei n te tai anne iaon Poland. Te mwakuri are e anganaki Fussesks bwa e na katauraoa te kawai bwa e aonga ni kateaki te mition.

A bwarannano Unimwane ao Titita Fussek ibukin abwabwakin te tibwanga are a anganaki? Aki ibukin te tai ae uarereke. A atai bwa weteaia bon mai iroun te Atua. A tataro ibukin ana ibuobuoki mai Karawa, ao a kabane nanoia ni kabane nakon aia mwakuri.

Inanon te tai Unimwane Russell M. Nelson man te Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro; Unimwane Hans B. Ringger, n te Kaitingaun; ao Ngai, n raonaki iroun Fussek, ti kaitibo ma minita ibukin aro inanoa, Adam Wopatka, man te tautaeaka ni

Poland. Ti ongo ngke e kangai, “Ami ekaretia e butimwaeaki ikai. Kam kona ni katei ami kateitei; kam kona ni karokoia ami mitinare. Te aomata aei, e kotea Juliusz Fussek, “e a tia ni mwakuri raoi n ami ekaretia. Kam kona ni kimwareirei ibukin ana banna ni katooto ao ana mwakuri.”

N aroia ana utu Fusseks, ti riai ni karaoi bwaai aika ti riai ni karaoi n ana mwakuri te Uea. Imwiina ti kona, ma Juliusz ao Dorothy Fussek, ni kaoka are n Taian Areru:

“E reke buokau mairoun Iehova, Ae e karaoa karawa ma aonaaba.

“. . . E na aki angani waem te maran nako:

“Noria, ane E na aki matu ao E na aki kiro naba Teuae kawakiniia Iteraera” (Taian Areru 121:2–4). ■

ANGA REIREI MAN TE RONGORONGO AEI

Teaching, No Greater Call kangai: “Tibwa am namakin i bon iroum n aron maiuakinan te euangkerio ae e a tia ni kakabwaia maium. Kaoia naake ko reireiniia ni kakimoto-toa n tibwa te bwai are koa tia n rinanona.” ([1999], 159). Wareka te rongorongongo aei ao imwiina titirakiniiia kain te utu te bwai are e a tia n taekinna Beretitenti Monson are a riai n nako ni mitinare. Tibwa am namakin bwa ngkoe ke tabeman ake a tia ni mitinare n ae bwain taina. Ke tibwa am baire n riki bwa te mitinare n taai aika a na roko. Tuangia kain am utu bwa a na tibwa aia baire ao bwaai aika a ti a n rinanona aika tamaroa.

RORONRIKIRAKE

Bwatika nakon Taai aika a na Roko Iroun Peter Evans ao Richard M. Romney

Amwaiti kairake n ataenimwaane aika katauraoi n nako ni mitinare. I Africa mwakoron te katauraoi anne bon karekean te mwane ae tau ibukin te bwatibooti. Sedrick Tshiambine e karekea are e kainnanoia n te kawai ni karekemwane: man kabonakoan bwanana mai akuun te bwatika.

Sedrick e maeka i Luputa, Tautaeka ae Inaomata i Congo. Ngaia temanna mai ibuakoia 45 kairake n ataenimwane n te mwakoro ae Luputa are e mwakuri ni kawakina ana mwane ibukin ana bwatibooti bwa e na nako ni mitinare. I DR Congo boon te bwaatibooti bon \$250, are bon uoua te katenimwakoro ni katean te auti.

Ma Sedrick e aki maaku. E karekea ana mwane ni mitinare man bwatikana 15–30 te kiromiita (9–19 te maire) mai Luputa nakon kaawa aika a uarereke, ike e kabonakoi iai bwanana, imwiina e bwatika n oki rinuukan te rereua ae kabuebue i Aberika, ana bwatika e tinebu uotana uanikai ake e kabonakoi n te kaawa ae bubura. Ni katoa wiiki e mwananga n te raroa ae 180 te kiromiita (112 maire) iaon te kawai ae riburibu, ao bon tii teuana te tai are e aki baeranti iai uotana are e karika te bwaka.

Ibukin ana mwakuri Sedrick e karekea tao \$1.25 n te wiiki, ke \$65.00 n te ririki. E karekea inanon aua te ririki ni kawakin mwane ana bwatibooti, ma ngkai e a ata arona n taai aika a na roko are e airi ma ana mition ae bwanin taina ibukina bwa ea tauraai arona n te mwane ni kaeka te wewete n nako ni mitinare.

ATAEI

N na Katauraoi Ngkai I Kairake

Ni buokiia ataei n uringa ana wewete Beretitenti Monson ni katauraoi n nako ni mitinare, boto-kaobi te tietibiketi aei, korobokiaki man LDS.org, ke karaoa te tietibiketi ibon iroum ibukiia natim bwa a na tiaina ao ni kawakinna bwa te kannuringa, tao iaon aia oo ke inanon aia tienoo.

N NA KATAURAOI

Beretitenti Thomas S. Monson e weteai bwa n na katauraoi n nako ni mitinare. N na:

- Kawakina rabwatau bwa e na itiaki ao n aki bareka ao n tau n tei ibukin te Uea.
- Kateimatoa marurungiu ao korakorau.
- Tataro ao Kamatebwaia Koroboki aika Tabu.

N na katauraoi ni beku n te mition.

AM TIAAINA

Onimaki • Utu • Buokaki

Rongorongon ao Aron Moantein te Bootaki n Aine

Eliza R. Snow e manga kauringa ana reirei te Burabeti Iotebwa Timiti ae kangai “e ngae ngke te ara ae [Bootaki n Aine] e bwainaki n taai aika mooten, kanoana bon kanoan taai ake ngkoa.”¹

Tamara are i Karawa ao Natina, Iesu Kristo, a kawara Iotebwa Timiti ao, mai irouna, e kaokaki bwainin te euangkerio nakon te aonaaba. Te Bootaki n Aine bon mwakoron kaokan bwaai. Babairean te Ekaretia e aki tabwanin ni karokoa a baireaki aroia aine.²

N namwakaina aika a na roko, ao Rongorongon ibukin te Kakawari n Reirei e na anganiira te tai n reiakina riki rongorongon te Bootaki n Aine ao kanoana n te euangkerio ae kaokaki. Ibukina aika mwaiti, ao ataakin rongorongora e aki ti kakaawaki ma e *bongana*.

Te moan, ataakin rongorongora e kaungaira bwa ngaira bon naati aine aika ti riki iroun te Atua. Man irakin aia katooto aine Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira, ao ti kona n reiakinna man taai ake a tia n nako bwa ti na kanga ni kaitaraa te tai ae na roko.³

Te kauoua, rongorongora ngkoa e reireiniira bwa reirei ake a bwainaki n te Ekaretia n taai akekei bon aan reirei n te bong aei. Te atatai aei ao te kantaninga—ni karikirakea te onimaki ao kororaora bon iroua, e kakorakoraia utu ao mweenga, ao e buokiia naake a kainnanaoia—korea tamnein te reitaki n ara tai n taai akekei ao ara tai n taai aikai.

Te katenua, ngkana ti kawakin raoi rongorongora, ti kona n tibwaua raoi rikira n tamnei. Beretitenti Henry B. Eyring, te Moan Kauntira n te Moan Beretitenti, e taekina: “Ko bwatina te riki n am tai ni buokiia tabeman ni karekea te bwaintuaraoi te tangira ae kororaori . . . Rongorongon ngkoa te Bootaki n Aine a karinaki taekai inanon taeka ao nambwa, ma te riki e reitinako n te nano nakon te nano.”⁴

N tokina, ataakin rongorongora e buokiira ni karikiira bwa kaain te Bootaki n Aine ae kakaonimaki. nakon taai aika ana roko. Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985) e kabwarabwara, “Ti ataia bwa aine aika iai nanoia ni kakaitau ibukin taai ake a tia n nako man tabeaianga ibukin kaetakin kanoan taai aika ana roko.”⁵

Julie B. Beck, te Beretitenti ni Kabuta n Aia Bootaki Aine

Kamatebwaia te reirei aei ao, ngkana e riai, maroroakinna ma aine aika ko kawariia. Kabonganai titiraki ni buokiko ni kakorakoraia am aine ao karaoa te Bootaki n Aine bwa tabem teuana inanon maium.

Tera ae I Kona ni Karaoia?

1. Tera ae I kona ni karaoia ni buokiia aine aika I kawariia ni karekea ana bwaintuaraoi te tangira ae kororaori?

2. Tera ae n na moanna ni karaoia n te namwakaina aei ni buokia ni karekea te maiu ae tamaroa nakon taai aika ana roko? Ibukin au utu? Ibukiia tabeman?

Ibukin rongorongona riki tabeua, nakon www.reliefsociety.org.

Man Koroboki Aika A Tabu

Etita 9:28–29;
I-Rom 16:1–2;
Aramwa 37:8;
Moronaai 7:45–47

Man Ara Rongorongon ni Kawai

“Te Bootaki n Aine bon ana bootaki te Uea ibukiia aine.”⁶ N nakoana ae te burabeti, Iotebwa Timiti e bairea te Bootaki n Aine ni Maati 17, 1842. Te kurubu ae uarereke, ae kaokoro n te moan bowi arei bon aine aika e korakora nanoia, ti tebo ma ainen te Bootaki n Aine n te bong aei. “Te kabanea ni uarereke bon teniman ataeinnaine, ao te kabanea n ikawai, te aine n ana kanimabwi. Tengaun ma temanna ibuakoaia aine ae a tia ni iein, uoman bon aine aika akea buuia, onoman aika a tuai iein, ao are temanna e aki ataaki bwa e a tia ni iein ke e tuai. Aia reirei ao aroaia a rangin ni kaokoro, n aron aroia ni kaubwaia. Kakaokoroia e na kakorakoraia n te tai ae bati ngkana a teimatoa n rikirake kaaina, ma ngaia ao ana teimatoa ni kaaina.”⁷

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Eliza R. Snow, “Female Bootaki n Aine,” *Deseret News*, Eberi. 22, 1868, 81.
2. Tara *Teachings of the Presidents of the Church: Iotebwa Timiti* (2007), 451.
3. Tara L. Tom Perry, “The Past Way of Facing the Future,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 73–76.
4. Henry B. Eyring, “The Enduring Legacy of Relief Society,” *Riaona*, Nobembwa 2009, 124–25.
5. Spencer W. Kimball, “Privileges and Responsibilities of Sisters,” *Ensign*, Nobembwa 1978, 104.
6. Spencer W. Kimball, “Bootaki n Aine—Its Promise and Potential,” *Ensign*, Maati 1976, 4.
7. Jill Mulvay Derr, Janath Russell Cannon, and Maureen Ursenbach Beecher, *Women of Covenant* (1992), 28.

Uarereke & Beebete Bwaai

“Bwa a riki bwaai aika a korakora man bwaai aika uarereke man aki kaangaanga”
(Aramwa 37:6).

AANGA AIKA TI KONA IAI NI BUOKIIA MEMBWA AIKA A BOOU N NAMAKINA BUTIMWAEAKIIA

- Kabwarabwarako nakoia membwa n te uoote ao mwaanga ao nako tekateka iririkiia n tain taian kiraati ao bootaki n toa.
- Kataia n uringa araia.
- A kona taan kairiiri n te Nakoanibonga ao kaain te Reirei n Tabati ao te bere-titenti n te Bootaki n Aine n anganiia membwa aika a boou aia tai ni kabwarabwaraia imwain moanakin te kiraati.
- Ibuobuoki nakoia membwa aika a boou bwa a ana rin ao n taneiai ma te tabo.
- Kaoia nakon waaki ni kakukurei n te uoote ao te mwaanga.
- Riki bwa raoraonia! Teimatoa n reitaki ma membwa aika a boou inanon te wiiki ke te namwakaina anne.

Katabeaki ni Mwakurin Rongorongon te Utu

Ao ngkoa ti ngkoe kaain te Ekaretia n am utu ao ko boou nakon te mwakuri n rongorongon te utu ngkoa. Ke ao ngkoa tabeman man am utu a tia ni karaoa angiin te mwakuri ibukin rongorongon am utu ao mwakuri n te tembora ibukiia am bakatibu. Engae ngke tera am kangaanga, a bon mwaiti aanga aika ko kona n anga am ibuobuoki nakon te mwakuri ae rangin ni kakawaki aei.

Ngkana ko aki koaua bwa ko na waaki ma ia, moanna man te mwakuri ae ko rangin n ataia riki: boni ngkoe. N tokina, te mwakuri n te utu tiaki ti ibukiia aika ko tatangi-riia ake a tia ni mate. Bon ibukin naba ukoukoran rongorongom ngkoa ngkana ko maiuakinna. Aikai kawai tabeua aika ko kona ni moan waaki iai:

- Kakaea te baoki ibukin kawakinan am bwai ao katikui am re-kooti aika a kakawaki inanona: am beeba ni bung, tiburomwa, kaniwangam, tienero, tamnei—bwaai riki tabeua aika ana tei ibukin maium.
- Ngkana ko kabongana te bwai n tikaen, iangoia n tikaeni tamnei ake a maan ni karaoi katotoon tamnei aika a kakawaki.
- Kawakina te tienero ibukin

iango, namakin, ao bwaai aika a riki inanon maium .

- Marooro ma kaain am utu man tau mwiin rongorongon maiuia n taai ake ngkoa. Moanna man am koraki ae maiu ae te kabanea n ikawai. Titirakiniia titiraki n aron aikai: Ko kanga ni karekea aram? Tera kateia ngkoa am utu ngke ko uarereke ao imwiina ni maium? Tera ae ko kona n tuangai ibukin aia tarena ao kateia kaain am utu aika onoti? Kawakinan rongorongon riki tabeua e na riki bwa bwaai aika a kakawaki n te utu ibukiia rooro ake imwiina.
- Karaoa am akaunti n te www. New.FamilySearch.org ao karin rongorongoa utu ake ko karekei ibukim ao kaain te utu. Te reirei n te aon raain e na buokiko n aron karaoakina.
- Ngkana e kona, nakon te tembora ni karaoi otenanti ibukiia am bakatibu.

Ngkana iai am titiraki ibukin te mwakuri n rongorongon te utu, e kona te tia rabakau n am uoote ke te mwaanga ni ibuobu-oki iaon aei.

BWAAI AIKA A KAKAWAKI I KARAWA

“Ngkana ti Nukoukora oin ara rain ao e na rangin anaaki riki nanora nakon tiaki ti taian ara ke mwaitin aara ake a nakon te tembora. Te bwai ae e anaki nanora iai bwa nanora a bitaki nakoia tamara—ti tangiria ni kakaea ao ni kinaia ao ni beku ibukiia.

“Man karaoan aei ao ti karikirakei bwaai aika a kakawaki i karawa.”

Beretitenti Boyd K. Packer, Te Beretitenti n te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, “Your Family History: Getting Started,” Liahona, Aokati, 2003, 17.

RONGORONGON TE EKARETIA NI KABUTAA TE AONAABA

Hungary,

Engae ngke te moan ni mitinare Irouia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira n roko i Hungary n te 1885, e rangin ni uarereke ana tokanikai ao e oki imwiin tao tenea te namwakaina. Te moan aomata mai Hungary ni kaaina te Ekaretia, Mischa Markow, e bwabetitoaki i Constantinople n te 1887. Imwiina e a manga mitinare i Europe, ma e kana-koaki ma i Hungary ibukin ana kabwarabwara.

Inanon ririki aika a mwaiti ao

te kangaanga n te tautaeka i aon Hungary e kauarerekea te mwakuri ni mitinare ikekei. Inanon ririki man te 1980, koroboki ibukin te Ekaretia e karika kakaean rongorongona irouia angiaa kaain Hungary, ao ni banen te ririki 1986, ao kaain te tautaeka mai Hungary a kukurei ni kariaia mitinare bwa ana rin n te aba.

Man te tai anne, aia mwakuri mitinare e a rangin n nakoraoi. E boretiaki Ana Boki Moomon i Hungarian n te 1991, ao te moan n titeiki e kateaki n te ririki 2006.

Ana Auti n Tei Hungary, e tia n te ririki 1904, e tei i mataniwiin te Danube River i Budapest.

TE EKARETIA I HUNGARY	
Kaain te Ekaretia	4,594
Mition	1
Titeiki	1
Aono	2
Uoote ao Mwaanga	21

TE KAITARA MA KANGAANGA

Maiuakinan te euangkerio e a tia ni buoka au utu ao ngai n tokanikai iaon te kaririaki. I ataia bwa rinanon te aki mamatam, kabwakaan te kabuianibwai, ao te tataro ni katoa bong, n raonaki ma te kantaninga n ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, ti kona iai n tokanikai iaon te kaririaki.

Ma anne tiaki nanona bwa maiura e na kainaomataaki man taian kangaanga. I a tia naba n reiakinna bwa rikiraken te kanganga ae ti kaitara ma ngaia, bon rikiraken naba te kakabwaia ae ti kona ni karekei ao n reirei man bwaai ake ti a tia n rinanona. I tangiria n iangoa te kangaanga bwa kanga te ang are uka te utuao. Ngkana e korakora angina, ao e na kiba te utuao nakon ae riettaata riki.

Chhoeun Ravuth, Cambodia

Howard W. Hunter

Gordon B. Hinckley

Thomas S. Monson

Iotebwa Timiti

Brigham Young

Ezra Taft Benson

Spencer W. Kimball

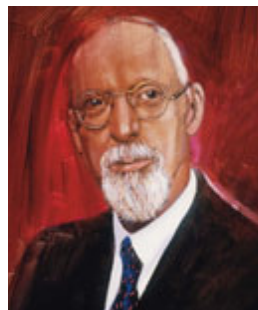
Harold B. Lee

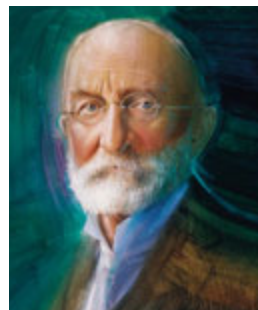
Joseph Fielding Smith

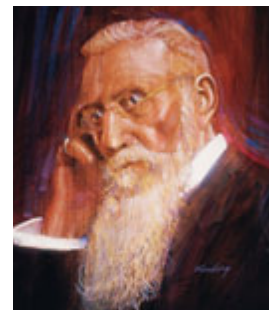
David O. McKay

George Albert Smith

Heber J. Grant

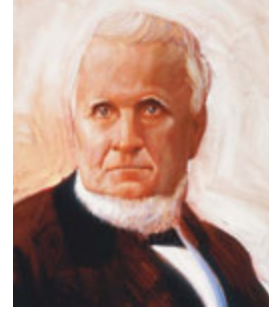

Joseph F. Smith

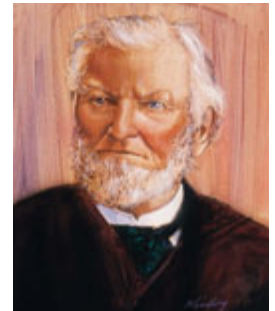
Beretitenti n te Ekaretia

Tera am atatai n aron kinakia Beretitenti n te Ekaretia? Karaoa te kamwaninga aei ao kakaaea. Kaekaaia a kaotaki inano.

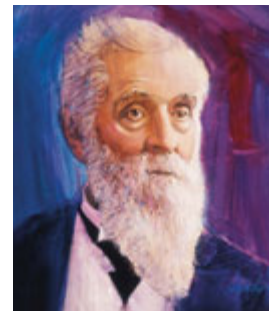
1. Imwiin Iotebwa Timiti, antai ae e a tia ni beku n te tai ae uarereke bwa te Abotoro imwain rikina bwa te Beretitenti n te Ekaretia?
2. Antai ae e a tia ni beku n te tai ae maan bwa te Mataniwi ni Kabuta?
3. Antai ae e a tia ni beku n te tai ae maan bwa te Beretitenti n te Ekaretia?
4. Antai te Beretitenti n te Ekaretia ae e bungiaiki itinanikun te United States?
5. Imwain Beretitenti Thomas S. Monson, antai te Beretitenti n te Ekaretia ae e a tia n riki bwa te bitiobi?
6. Antai ae e karaoa ana mition n te tabo are atongaki ngkai bwa te Hawaiian Islands ngke ai tibwa 15 ana ririki?
7. Antai ae mwakuri bwa te United States Secretary of Agriculture ao ni beku naba ngaia bwa te Abotoro?
8. Antai ana Beretitenti te Ekaretia ae te kabanea ni maan maiuna?
9. Antai ae maoto riin baina ao rangana, e korea rangana n te angara n tiaki nanona, e tenaruaki iroun te kamwea, mantinti rangana ngke e bwaka te kai, e kuri ni mate ni boitinin raraana, e kuri ni bwabwa, e kuri ni mate n te maitoro, ao ni maiu man untaban te turain ae bane butina?

John Taylor

Wilford Woodruff

Lorenzo Snow

6. Joseph F. Smith
7. Ezra Taft Benson
8. Gordon B. Hinckley, ririki 97
9. Wilford Woodruff

3. Brigham Young, 30 te ririki
4. John Taylor, e bungiaiki
5. Howard W. Hunter
Milnthorpe, England

Kaekaaia:
1. Brigham Young, 12 ana ririki
2. David O. McKay, e kaan 64 ana ririki

KAMIMIIN MWAAKAN TE TATARO

Iroun Marcos A. Walker

I teimatoa n uring au namakin n te tai are I noori iai ranin maata ni kabwarabure aika bwaro man matan natiu te mwaane ai te 10 ana ririki, Arián.

E tabe n takakaro ma tarina ae ikawai riki, Joel, ae 12, n te ruunimatu, ngke e a karina naba te kauntaeka, ao I a rinnako ao ni karekea te raoi ao

N ana kaeka, Arián, are e inini-maki n tang imwiin unna ma tarina, e taetae nakoiu n te taeka ae aki raoiroi. I kaetia uoua te tai (ngkai ana kauntaeka e a nakoiu), ma te kanganga e rikirake ni buakaka. E bon aki kona ni kaetaki, e ura moana, ao n ruru. I a moanna n un, ma I ataia bwa e na iai katokana n akea au takarua.

Te reirei i aon te tataro e waekoa n roko n au iango. Eng, anne rekena, ngaia are I a kairia nakon au ru, I kaina te matarua, ao n taetae nakoina, “Arián, ti a katorobubua, ao n na karaoa te tataro nakon Tamara are i Karawa.”

Ti uaia ni katorobubua ngke tangina ibukin unna e bon waaki naba. I tataro ma te kantaninga are n na kataia ni buoka natiu te mwaane. I nuukan te tataro I kakoaua bwa unna e a moanna ni kerikaaki. Ranin matana ake a bwaro rikaaki man tabana e a bitaki ngkai nakon rannimata n rairannano.

Ngke ti motika ara tataro, e tabeki matana, Arián man titiraki, “Tamau, ko kona ni

kabwarai au bure?” Ti uaia n irabwati, ma I aki kona ni kanoa ranin matau. Namakinan te rau ao te tangira e kaona tamneiu. Akea te bwai ae

TE BWAINA- NGIRA IBUKIN TE TATARO

“Te tataro bon ana bwaintitua-raoi Tamara are i Karawa nakoia

aomata ni kabane. Iangoa raoi: te Aomata ae te Kabanea n Rietaata, e kinaia aomata ni kabane, e noriira ni kabane, te aomata ae iai irouna te mwaaka, e kaungako ao ngai, n ae e rangin ni kakawaki n arora, n taetae ma Ngaia kanga ai aron Tamara. . . .

“E aki kona n roota arora, ngkana ti nanorinano ke ni kainikato-nga, raarikin ke kaubwai, inaomata ke ni kabureaki, reiakinna ke aki ta-beakinna, tangiraki ke aki tangiraki, ti kona n Taekinna. Tiaki kainnanao te boontaeka. E kona ara tataro n rangin ni uarereke ke e kona ni kanoa te tai are e kainnanaoaki. E kona n ae kaotan te tangira ae korakora ao te kakaitau ke te bubuti ae kawaekoaki ibukin te ibuobuoki. E a tia ni karika te marena ae aki kona ni warekaki ao ni kaonna ma aonaaba, ma ko kona n taetae ma Ngaia n rabwata, ao E na bon kaekako n taai nako.”

Unimwaane Richard G. Scott kaain te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, “Using the Supernal Gift of Prayer,” *Liahona*, Meei 2007, 8.

ni manga karaoa te ota nakoia. Tao ibukin aia ririki, ngaia ae e teimatoa te un imarenaia ataeinimwaane aika uoman aikai.

taekinna riki Arián, ma I ataia ae e a tia n ata aron kaokan mwaakan te tataro ao te Tamnei ae Raoiroi e a tia ni karaua nanona.

Ngkai e a tia n aki ti ata mwaakan te tataro, ma e a tia ni karekea te koaua iai. ■

BOOKI AIKA TABU

A REIREI AO A KAKOAU IESU KRISTO

I ai inanon booki aika tabu reirei mairouia burabeti, rongorongon ana mwakuri ni buokiia aomata te Atua, ao kaotioti mairoun te Atua nakoia Ana burabeti. E reireiniira koroboki aika tabu bwa ngaira bon natin Tamara are i Karawa, ae tangiriira. Ngkai bon mwakoron Ana baire ibukin kukureira ae akea tokina, ngaia ae ti a roko iai nakon te aonaaba. Ngkai ti a mena ikai, koroboki aika tabu bon kairan mauira n tamnei nakon Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo.

Te kantaninga ibukin koroboki aika tabu bwa a na kakoaua Kristo, ni buokiira n Nakoina ao ni karekea te maiu ae akea tokina (tara Ioane 5:39). Ngaia are Aomata Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira a reireiniira bwa ti na reiaikin koroboki aika a tabu ni katoa bong, iouroua n tatabemaniira ke ma ara utu. Beretitenti Thomas S. Monson e taku: “Irii reirei ni koroboki aika tabu ni katoabong. Kooti ake a kakaraoaki aki rangi n nakoraoi riki nakon te wareware ni katoabong ao maiuakinan nanon koroboki inanon maiura. Karekean atatai ma reirei ake a reiaikinaki ni booki aika tabu. . . . Kamatebwaia n aron ae kanga a taetae nakoim, ibukina bwa a bon koaua.”¹

Rinanon taeka man koroboki aika tabu, ti kona ni karekea ataakin ao tangiran Tamara are I Karawa ao te Tia Kamaiu Iesu Kristo. Ti kona ni wareka Aia tua ao, ibukin aei, reiakina bwa ko aonga ni kona n ata te kaokoro imarenan te eti ao te bure. Ti karekea te korakora n te aro bwa ti na karekea te korakora ni kaitara ana kariiri te bure. Ti karikirakea nanora n ongotaeka nakon ana tua te Atua. Koroboki aika a tabu a anganiira te rau a reireiniira ngkai ti mena i aon te aba, ao a kaota nakoira te kawai n oki nakon mweengara i karawa.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Thomas S. Monson, “Riiki bwa te Kabanea n Tamaroa n Arom,” *Riaona*, Meei 2009, 68.

Ibukin rongorongona riki tabeua, tara *Gospel Principles* (2009), 45–49; ao *True to the Faith* (2004), 155–59.

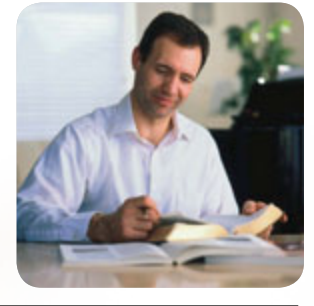
“Te kantaninga raoi ibukin koroboki aika a tabu bwa a ana kaon tamneira ma te onimaki iroun te Atua te Tama ao Natina, Iesu Kristo. . . .

“ . . . E roko te onimaki man ana kakoaua te Tamnei ae Raioiroi nako nanon tamneira, te Tamnei nakon te tamnei, n aron ae ti ongo ke ni wareka ana taeka te Atua. Ao te onimaki e matoatoa ngkana ti teimatoa ni karekei ana taeka. . . .

“ . . . Kamatebwai koroboki aika a tabu botu-mwaaka, ao nanom ae korakora. Iangoia raoi ao tataro ibukiia. Koroboki aika a tabu bon kaotioti, ao ana uoti kaotioti aika a mwaiti.”

Unimwaane D. Todd Christofferson kaain te Kooram n Abotoro ake Tengaun ma uoman, “Kakabwaia man Koroboki Aika a Tabu,” *Riaona*, Meei 2010, 34, 35.

Kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira a butimwaa koroboki aika tabu aikai:

“Ni kabane koroboki aika a tabu ti anganaki man ana kairi te Atua, ao e riai naba ibukin berita aika a tabu, ibukin manga kakoauaana, ibukin kaetakina, ibukin reiaikinan te kororaoi” (2 Timoteo 3:16).

1. Te Baibara bon ikoikotan koroboki aika tabu aika iai inanona Ana kaotioti te Atua nakoia burabeti n taai ake ngkoa n te Aba ae Tabu. Ara kawanuua n taekan te onimaki e kangai, "Ti kakoaua te Baibara bwa e na riki bwa ana taeka te Atua ti ngkana e eti rairakina."

2. Ana Boki Moomon: Teuana naba ana Kakoaui Iesu Kristo aika iai inanona Ana kaotioti te Atua nakoia burabeti ngkoa n aban America. Iai inanona bwaninin ana euangerio Iesu Kristo (tara D&C 20:9).

3. Te Doctrine ao Covenants bon te boki ibukin kaotioti ni kaineti ma Kaokan ana euangerio Iesu Kristo, ae a anganaki burabeti n taai aikai ni moa mairoun lotebwa Timiti.

4. Te Pearl of Great Price iai inanona kaotioti riki mairoun te Atua nakon Moote, Aberaam, ao lotebwa Timiti.

5. E teimatoa te Atua ni kaoki koaua nakoia burabeti aika mairinanon ana kairi te Tamnei ae Raioiroi. Koaua aika atongaki bwa booki aika a tabu (tara D&C 68:4). A roko nakoira rina-non maungatabu ni kabuta, aika karaoaki ni maon wiikin te motirawa n Eberi ao Okitobwa, ike membwa ni kabuta te aonaaba a ongo taeka mairouia ara burabeti ao taan kairiiri n te Ekaretia. ■

KIRAOKIWAAITI MAN TE MAING MA IETA: KAMATAATA N TE KOROTAMNEI IROUN DEREK ISRAELSEN © 2002; KRISTO I KETEMWANE, IROUN HARRY ANDERSON © IRI; TENIMAN NIBWAITE, IROUN GARY KAPP © 1996 IRI; IESU KRISTO E KAOTI NAKON TE BURABETI IOTEBWA TIMITI AO OLIVER COWDERY, IROUN WALTER RANE, ANA MWAMWANNANO TE CHURCH HISTORY MUSEUM; TE MOAN KAOTIOTI, IROUN DEL PARSON © 1987 IRI; RAWETAMNEI IROUN CRAIG DIMOND © IRI; KAMATAATA N TE TAMNEI IROUN CHRISTINA SMITH © IRI

**Iroun Unimwaane
Jay E. Jensen**
Man te Beretitentii n te Itingaun

TIA^{TE} KAMAIU

TE MWATITA N TIA REIREI

*Ti riai ni kakukureira n ana taeka Kristo—koroboki aika a tabu—
ao, n aron ae E karaoia, kabonganai n reirei ao ni kakorakoraia tabeman.*

Iaan ana kaetieti Tamana, Iesu Kristo e kariki aonaaba aika aki kona ni warekaki. Ngaia bon Iehova ae kororaoi, Atuan te O Tetemanti. E bungiaiki iroun te tina ae maamate, Maria, ao te Atua te Tama ae Akea Tokina. Ngaia te kabanea n tamaroa n aomata ae maeka n te aonaaba. E taku bwa E nakomai bwa e na “karaoa nanon are e kanakomaia, ao ni katia ana mwakuri” (Ioane 4:34).

Ana rongorongō ao ana mwakuri bon taian rongorongō aika karaoaki raoi n akea te kewe bwa Ngaia bon Iesu Kristo, Natin te Atua, te Meetia ni berita.

N Ana reirei E aki toki n taekin booki aika a tabu n te O Tetemanti. E kabonganai koroboki aika a tabu ni katauraoa Ana mwakuri, ni kanakoa te riaboro ao te kataaki, ni karinei ao ni kamatoai koauaia burabeti ake ngkoa, ao ni kakorakoraia tabeman. Man Ana katooto ti kona ni kanakoraoa riki ara reirei i aon koroboki aika a tabu n tabera ni karo, taan kairiiri, ao taan reirei—Ngkai E a tia ni katea te banna ni katooto ae

kororaoi ni bwaai ni kabane, n ikotaki ma te mwatita n tia reirei.

Katauraokina ibukin Ana Mwakuri

Ngke e roko te Uea nako aon te aba, iai Ana rabuna ibukin te mwaninga ae katukaki n Ana iango, n aron ae ti karaoia, ma E, tangiriira, n rikirake man te tangira nakon te tangira (tara D&C 93:11–17). E reireinaki iroun Tamana are i Karawa (tara Ioane 8:28; 12:49) ao irouia ana tia reirei aika maamate. N aron are e taekinna Unimwaane James E. Talmage (1862–1933) kaain te Kooram n Abotoro ake te Tengaun ma uoman: “Ara atatai n aron maiuia tenaan Iutaia n te roro anne e kakoaua te rongorongō bwa Kristo ngke te ataeinimwaane e bon reireinaki raoi n

te tua ao ni booki aika a tabu, ibukina bwa reiakinaia ataei te tua ao koroboki aika a tabu bon te bwai ae tataneiai te aba iai. E ikoikoti rabakau man te kamatebwai, ao ni karekea te wanawana man te tataro, iango, ao te mwakuri.”¹

“Ngai te berena ni kamaiu: ane e nakoiu ao e na bon aki baki; ao ane e onimakinai ao e na bon aki taka.”

Man maiuna ngke E uarereke ni karokoa E moana Ana mwakuri ma aomata, te karaki ae reke iroua Ibukina bon n ana tai n anga reirei ni mwaneaban te Atua ngke 12 ana ririki, ni kabwarabwara te konabwai ni kona ni kabongana te wanawana ao te ataibwai: “Imwiin tenna te bong [Iotebwa ao Maria] a kunea ni mwaneaban te Atua, bwa e tekateka I buakoia taokita [ke taan reirei], n ongora irouia, ma n titirakinia” (Ruka 2:46). Ana Rairairi Iotebwa Timiti e kamata te kibu aei ao e kaotia bwa taan reirei a ongora nakon Iesu ao n *Titirakinna* titiraki.

Rikirakena n ataibwai imwain ae E moana Ana

“Imwiin tenna te bong a kunea ni mwaneaban te Atua, n tekateka ibuakoia taokita [ke taan reirei], n ongora irouia, ma n titirakinia.”

mwakuri E riki bwa te katooto n te reirei are E angan Hyrum Smith n 1829: “E taku e na aki ukoukoria ni katanoata Ana taeka ma e na riai moa ni uko-ukoria ni karekei Ana taeka. Ngkanne e na aki kabaeaki newena, ao, ngkana e tangiria, e na karekea Tamneina ao Ana taeka, riki mwaakan te Atua n anai nanoia aomata” (tara D&C 11:21).

Ti kona naba ngaira n ukoukoria koroboki aika a tabu ibukin reirei ao kairi ngkana ti waakina ara mwakuri, e ngae ngke te mwakuri anne te wewete ae boou, te tabe ae boou (n aron te nakoanikaro), ke reirei ni bootakin te utu n te tairiki.

Totokoan te Mwakuri ae buakaka ao te Kataaki

Ngke e a moana Ana mwakuri, e kaririaki Iesu iroun te riaboro. Uoua ma ibuakon kariiri ake teniua e moanaki ma te rongorongo ae kararaoma: “Ngkana tao Natin te Atua ngkoe” (Mataio 4:3, 6). N totokoa Taatan, e a tia te Tia Kamaiu ni mwanewei tenna kiibu man te O Tetemanti, ae kangai, “E koreaki ae kangai . . .” (kiibu aika 4, 7, 10).

E reireinia naba te Tia Kamaiu Ana taan iriiria rina-non katooto man koroboki aika a tabu bwa ko na kanga n tokanikai i aon te buakaka. Reireinakia aomata bwa a ana tokanikai i aon te buakaka ke ni kaitarai mwiin mwakuri aika moan te buakaka, te Mwatita n Tia Reirei e taekina te rongorongo man te O Tetemanti: “E koaua ae I a tuangngkami bwa

Ti kakoaua te kabwarabwara aei bwa e kakorakora Betero, bukina bwa e kakoaua, “Ti kakoauako ao ti ataiko bwa bon Kristo ngkoe, are natin te Atua” (Ioane 6:69). Te kabwarabwara ibukin te berena ni kamaiu e bon kakawaki nakoirā, ibukina bwa ngaira ti na onimakina ao ni kakoaua bwa Iesu bon te Kristo ngkana ti wareware, ni kamatebwaia ao n taekinna—tiaki ni manga bita taekana—te kabaeaki ae tabu ni kakorakora ao tabeman.

Kakoroan nanon Koroboki Aika a Tabu: Te Tokanikai ni Mwaati n Rin

Ana mwaati n tokanikai te Uea n rin nako i Ierutarem bon kamatoaan Ana atatai ao kabonganakin booki aika a tabu: “E na karairoaki ae nako man aran Iehova” (Taian Areru 118:26; taraa naba Mareko 11:9–10). E mwananga nako Ierutarem iaon ana taongki, ni kakoroa nanon te taeka ni burabeti “Ko na bati ni kimwareirei, ngkoe ae natin Tion te aine: . . . noria e nako im am Uea: . . . ae toka i aon te aati” (Takaria 9:9; tara naba Mataia 21:4–5).

Man moan Ana mwakuri ae mamate nakon te Onaroka are i Ketetemwane, te kaibangaki, ao te ruanimate ae akea kanoana, are e a tia ni karaioia Iesu te Kristo—rinanon koroboki aika a tabu n taai ake rimoa ao Ana mwakuri, kakai, ao taian rongo-rongo—bwa Ngaia te Mesia ae e a kaman beritanaki.

N te Onaroka are i Ketemwane, e tataro Iesu,

Ma ngaia are a taku nako Ina, “Ko na tai toki n anganiira te berena anne” (Ioane 6:34).

Ana kaeka e kaotaki n te bwaintangira n te maiu n tamnei ni Kinakina mai ieta bwa Natin te Atua, te Mesia ao te Tia Kamaiu ae kaman taekina: “Ngai te berena ni kamaiu: ane e nakoiu ao e na bon aki baki; ao ane e onimakinai ao e na bon aki taka” (Ioane 6:35).

Te Tia Kamaiu e katanoata te reirei ae roko ma ieta n ikota te Mwakuri ni kamaiu ma kanikināean te berena ma te ran n te toa: “Ngkana kam aki kana irikon Natin te Aomata, ao ngkana kam aki nima raraana, ao akea te maiu inanomi” (Ioane 6:53).

“ Ko na bati ni kimwareirei, ngkoe ae natin Tion te aine: . . . noria e nakoim am Uea: . . . ae toka i aon te aati.”

Tibwaan te Berena ni Kamaiu

Iroun Carlos Roberto Fusco, are e karakinaki nakon Maiby Márcia Bastos Fusco

Bon te bong ae kabuebue i Foz do Iguaçu, Paraná, Brazil. I a tia ni mwananga inanon tabeua te aoa ao I a kua. Ngkai ngai te tia kairiiri ni Bootaki n Reirein te Aro, iai bwaai aika N na taekinii nakon te bititobi n tain te bootaki n taromauri. E ngae n anne, e aki tauraoi inanon tabeua te miniti ngke I roko.

Ngke I tabe n tatanninga, temanna te aine e rinnako n te umwanatabu. E kainetai ni kawarai ao e bubuti ma te nanorinano teutana te mwane bwa e na kabooa kanana ma buuna te kariki bwa a baki. E kabwarabwara bwa ngaia ma buuna a baki, e ngae ngke e bon mama ni bubuti, e taekinna neiei bwa akea riki ae ana anga. “Tii ibukin te berena ae uarereke,” e reitia.

I bon riingaki, ao I anai tabeua tianti man au buua. N ana iango ao e taku bwa e mwaiti. I tuangnga, “Kabooa te kariki, te miriki ao teutana te iriko.”

E rangi ni kakaitau ao e tuangai bwa buuna e berita bwa e na reke ana mwakuri n te wiiki ae e na roko n te Kauabong. E tangiria neiei ni kaboa mwiin au mwane man boon buuna ngkana e reke ana bwakabwai.

I tuangnga bwa e aki kainnanaoia ni karaoia. E kamatoa.

I tuangnga, “N onea mwiin are kona kabwaka mwaane nakoiu, ko kona n oki nakon te umwanatabu aei ni moaningabongin te Tabati. Ngkana ko roko ikai, tuanga temanna are ko nooria bwa ko kan maroroo ma mitinare. Ngaia?” E kariaia.

E nako te aine arei. I katia te bwai are e na maroroakinaki ma te bititobi ao I reitanako te mwana ngana rinanon Paraná, ni karaoa au mwakuri.

A nako namwakaina aika mwaiti, ao e a manga reke naba au tai n oki nakon te autinibootaki i Foz do Iguaçu ibukin te maungatabu. Te kuaea e tamaroa ao ana anene a tangiraoi. Ngke e bane te maungatabu, temanna kain te kuaea e kawarai. E takinii baina neiei, kamaurai ma te moangare ae tamaroa, man taku ma te tangira, “Ko rabwa, mwaneu. Ko a tia n angani tiaki tii te kariki ni katoka bakiu ma kainabau ko anganai naba te berena ni kamaiu. Ko rabwa.

I namakina te kukurei ae korakora ngke I a kinaa bwa te aine are e roko ni butiai te mwane teutana, tabeua namwakaina mai imwaina. I ataia bwa ana euangkerio Iesu—are e anga ngaia bwa te Berena ni Kamaiu—e bita te maiu nakon are e butimwai.

“Tamau, ngkana e riai i Roum, ao ko na uota nako te mangko aei mai Rou; ma akea au taeka, ma e na, tauaki am taeka” (Ruka 22:42). Taekinan rongorongon Ana ongotaeka ao Ana tokanikai n te mwakuri ni kamaiu ae akea tokina e kakoaua bwa Ngaia bon Natin te Atua, te kabanea n nakoraoi n tia reirei ae e na teimatoa ke n teimatoa ni maiu.

Koroboki aika a tabu a kakoaua ao a reirei taekan Iesu Kristo. Ngkana ti kabanei ara tai ma ngaia, ti na kona ni kinaa Ngaia ao Bwanaana. E taekinna te Uea bwa taekan te euangkerio bon tiaki mairouia aomata ke te aomata, ma bon ma Irou, ao anne ae ti riai ni kakoaua bwa bon mairoun te Uea ao tiaki te aomata” (tara D&C 18:34). I a tia ni kunea bwa ngkana I kabanea au tai ma koroboki aika a tabu moa n te mweenga ma kaain abau ao au utu, I rangin n nakoraoi riki n au mwakuri n ibuobuoki inanon te Ekaretia.

I tangiri booki aika a tabu. I kakoauai bwa bon ana taeka te Atua. Ti na reirei ma iai, n aron ae e a tia ni karaoia te Uea, inanon mweengara ao inanon ara mwakuri, bwa “tamaroan ana taeka te Atua” bon iai “korakoran riki korakorana” nakoia naake ti reireiniia (Aramwa 31:5). ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. James E. Talmage, *Jesus the Christ*, 3rd ed. (1916), 112.
2. Tara Thomas A. Wayment, “Jesus’ Uses of the Psalms in Matthew,” in Frank F. Judd and Gaye Strathearn, eds., *Sperry Symposium Classics: The New Testament*, (2006), 137–49.

Rongorongon Kanoan te

Nu Tetemanti

Iroun Thomas A. Wayment

Te Atioteite ni Burobeetia n te Koroboki
Aika Tabu Ngkoa, Brigham Young
Uniwetiri

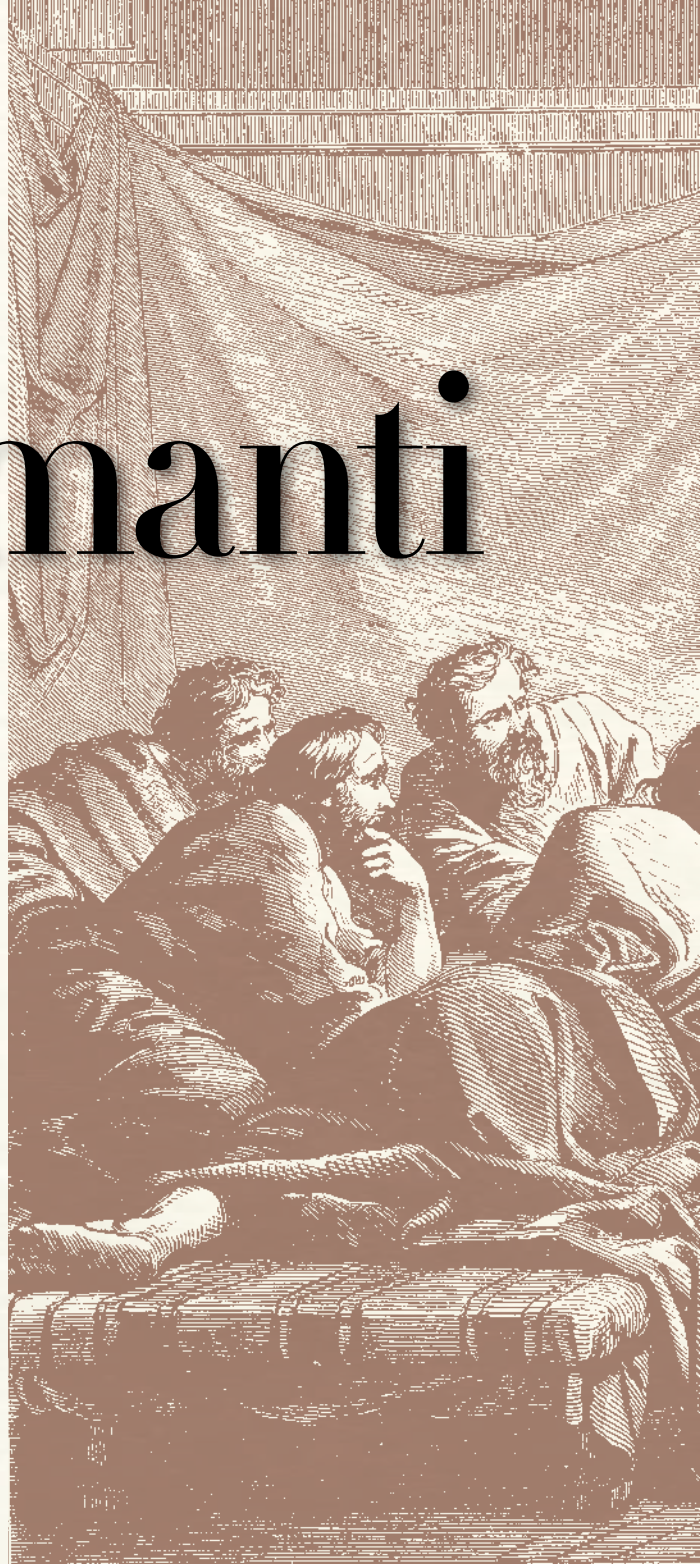
Ni katoa mwakoro ni koroboki aika a tabu bon iai rongorongona ae iuniiki ao are e kaotii kakoaua nakon te euangkerio n te mwakuri ni kamaiu ni bon oin ana kawai ae akea n ai arona. Te Nu Tetemanti iai rianakona are e riki bwa mwakoron koroboki aika a tabu are e kawakin aia taeka aomata ake a kina Iesu n rabwata ao naake a iriiria n te tai ae uareke imwiin Manga Utina—karaoan te Nu Tetemanti te boki ae rangi ni boongana ni buokiira ni kaniira riki nakon te Tia Kamaiu ao n ni kaninganinga Ana reirei iaon te aba. Te oota n rongorongon te Nu Tetemanti, arona ngke e ruo ni kawariira, ao antai are e koreia e kona ni karikirakea ara kakaitau n ana boki ae kamiimi n te boki ae tabu ao nakoira e na karikirakea marurungin maiura n tamnei ngkai ti, katotongia taan iriira Iesu Kristo, ni kaitarai oin kataakira.

Tera te Nu Tetemanti?

Inanon ririki tabeua imwiin maten Iesu, te taeka ae “Nu

Tetemanti” e na aki kaineti nakon ikotan booki n rongorongon maiun te Uea ao matena ma e na kaineti riki nakon te bwai are E taekinna nakoia Ana reirei n tairikin te Kabanea ni Katairiki: “Bwa rarau aei ae raraan te *berita nabangkai*, ae kawaawaeaki i bukiia aomata aika bati bwa bwaini kabwaraan aia bure.” (Mataio 26:28; e katuruturuaki taekana). Te taetae n Erene are e rairaki nakon te “nu tetemanti” e bon kaineti nakon te berita ae tabu, te berita ae e boou are e anganiira te Tia Kamaiu rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu. Koroboki ake a kawakinaki n te Bwaibwara ao ake a kaineti nakon kabwarabwaraan te Nu Tetemanti, rongorongon ake a koreaki n te bai, ao reirei n taekan te berita ae tabu ae boou imarenan te Uea ao Ana Botanaomata.

Koroboki ake a kawakinaki n te Nu Tetemanti a boboto iaon kakaokoron iteran ana reirei te Tia Kamaiu. Te Nu Tetemanti e moanaki ma te Euangkerio, te taeka are nanona te “rongorongon ae raoiroi,” are e kaineti

Ataakin te oi n te boki aio ae kamiimi ni koroboki aika a tabu e kona ni kaungaa ara kamatebwai.

Iesu Kristo ao Ana Abotoro n te Kabanea ni Katairiki.

nakon te maiu, ana mwakuri, ao nakoan Iesu Kristo ae moan te kaka-waki. Te Nu Tetemanti e koreaki naba inanona rongorongon ana mwakuri te moan mitinare n te Ekaretia (ana boki Mwakuri); reeta mai irouia taan kairiiri rimoa, n aron Betero ao Bauro,

are e kauringia Kiritian n taai akekei (ake a aranaki naba bwa Aomata aika Itiaki) bwa a na kokoaua nakon aia onimaki; ana koaua (Ebera); ao te toki (Kaotioti) are e berita iai te Uea bwa e na manga oki ni boong aika kaitira. Ni katoaia taan koroboki

ao bon iai aia taratara ake a anga, ao a koroboki n tatabemaniia ni kaineti nakon te tia ongora ae onoti n aia iango nakon kataakin kanakoan rongorongon ake a bua man rongorongon rimoa ake a koreaki. I nuukan te kaaua n tienture a.d., booki ake 27 ake a korei inanona

Aomata aika a Itiaki n taai akekei a ongo n teuana ana reta Bauro.

ana berita ae tabu te Uea ae boou a bobotaki ao ni baireaki n aron are a kona n nooraki n taai aikai.

E kanga te Nu Tetemanti ni Bwatinaki Rikaaki Nakoira?

Mai ibuakoia kurubu aika a mwaiti irouia ana reirei, Iesu e we-teia 12 mwaane bwa ana Abotoro. Mwaane ake a ririmwiina rinanon Ana mwakuri, a uota te rawa-wata ma Ngaia, ao a kukurei naba n tokanikai ao a kaonaki n ana mwakuri te Tamnei. Imwiin maten Iesu, Abotoro, n reitaki ma taan

ririmwiina aika a kakaonimaki ake tabeman, a waaki ni korei bwaai ake a rinanona. Uoua bwaai aika riki ake a kona ni kateirakea nanoia ni kawakin rekooti n rongorongon maiun Iesu: te moan, Ierutarem ao bwakan te tembora inanon baia ana taanga ni buaka Rom a.d. 70. Kauoua, korakoran kiitanan te ko-aua e a kaman tia ni waaki (tara Mwakuri 20:29–30). Ma ngaia are, mwaitin koroboki n te Nu Tetemanti a koreaki ni buokiia taan onimaki n noori kawaia rinanon te angibuaka ao kakaitara inanon aia bong.

N tarakin mwakuri ake a tia n rinanona, ti kona n reiakin bwaai ake a kaitarai n tain te kanganga ao aron te rongorongon ae raoiroi n riki bwa te mwaaka ae teimatoa inanon te inimaki ni kaitaraan korakoran kitanan te koaua.

Mwaitin koroboki n te Nu Tetemanti a kawakinaki bwa a na buokiia taan onimaki n noori kawaia rinanon angai-buaka inanon aia bong.

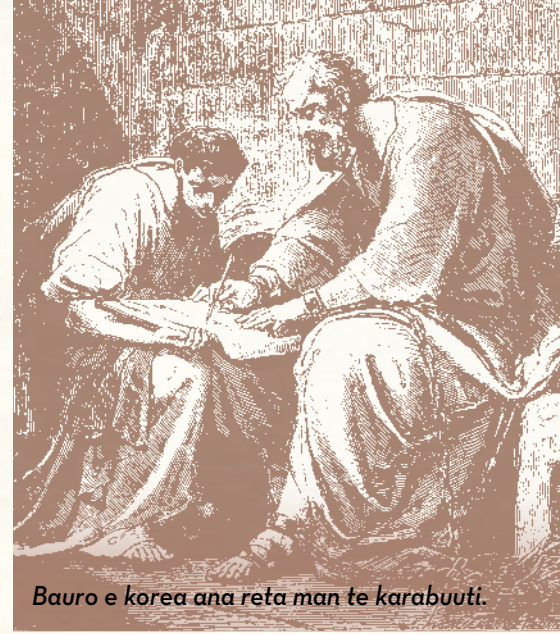
Ni uakaan ma banen te moan tienture, ni kabane koroboki aika a kawakinaki n te Nu Tetemanti a bane n tia ao a kabutaki ni mwaangan nako te Ekaretia. Taan kawakin koroboki n taai akekei a karaoi katoton koroboki iaon te bwai ni koroboki ae ai aron te beeba are e kabonganaaki ngkoa irouia kain Aikubita ae karaoaki man te aroka ao imwiina riki iaon kunnin te man are e kabonganaaki naba n te koroboki, ma bon tii tabeua katotoo aika a tauraoi. Membwa n te Ekaretia a boboti booki ake a kona n reke irouia ao ni wareki ao ni kamatebwaia ana taeka te Uea ao Abotoro. Teuana te bwai ae e rangi n ataaki te kanganga n tibwatibwaan koroboki aika a tabu bon bwainikirinaia Kiritian iroun te embera mai Rom Diocletian imwiin maten te Tia Kamaiu 303. E tua bwa a na kabuekaki aia boki Kiritian aika a tabu ao e kairoioia Kiritian bwa a na anga karea nakoia atua ni beekan. Mwaitiia aomata aika a kakaonimaki a karabai booki aika a tabu inanon ririki akanne ni bwainikiriinaki. Imwiina, ngke te moan embera ni Kiritian, Constantine, e karekei katotoo aika a boou ni koroboki aika a tabu bwa a na karaoaki, a na taan rabakau a kona

ni manga karekei booki ake a tia ni kabonganaaki ni mwaanga imwain ana tautaeka Diocletian. Ara boki are e boretiaki n te Nu Tetemanti a koreaki man katotoon te Bwaibwara are e karaoaki n ana bong Constantine ao ai ngaia are aomata aika a anganako maiuia ni kamanoi berita aika a tabu aika boou mai iroun te Uea.

E aki maan imwiin Constantine ngke e a tia ni kaota te Nu Tetemanti bwa e na katotongaki ao ni kabutaki, booki ake a karika ara Bwaibwara ae ngkai e riki ni baireaki n aroia ae ngkai. Te oota aio e ira te baeten are e kateaki man te O Tetemanti. Te Nu Tetemanti e kanoaaki n te Tua (te Euangkerio), rongorongoa Kiritian (Mwakuri), ao Burabeti (I-Rom ni karokoa te Kaotioti). Ni kauoua Te O Tetemanti ao Te Nu Tetemanti a toki n te berita are e na manga oki te Uea (Maraki ao Te Kaotioti). Baireakin nneia mwakuri ni burabeti aikai a katuruturu te kataninga n taraakin taai aika ana roko ibukin te kamaiuaki ao kaotioti n taai aika a na roko.

Antai ae e korea te Nu Tetemanti?

Taan koroboki n tatabemania nako n te Nu Tetemanti a koroboki

Bauro e korea ana reta man te karabuuti.

man aia taratara aika a kakaokoro iaon ana mwakuri ni kamaiu Iesu Kristo. Uoua man Euangkerio ae a koreaki irouia Abotoro: Mataio ao Ioane. Taan kakooua n abotoro aikai a katauraoa te kakaooua are a noria ni mataia ni maiun Iesu. Uoman riki taan iriira te Uea a korei naba Euangkerio: Mareko ao Ruka, ake a kakooua nakon te bwai are a tia n namakinna ao n ongo. Mwaane aika uoman aikai a mena n te tai ae ti teuana n raona Bauro (tara Mwakuri 12:25; 2 Timoteo 4:11) ao e kaotii iteran mwaitiia aomata aika a itiaki are e tabe n rikirake ake a maeka i tinanikun Iutaia ao ake a tuai man ataa te Uea inanon maiuna. N onea mwiin anne, aia rongorongong e katauraoi kakaooua aika ota raoi Iroun teuare a kakooua.

Ana reta Bauro a kona ni katauta-uaki bwa moan koroboki inanon te Nu Tetemanti, e ngae ngke aki bane ni koreaki n te tai ae ti teuana. Ana kakooua a reke man bwaai ake e rinanona ngke e mitinare, man kaotioti aika a mwaiti ao korakora (tara Mwakuri 9:1-6; 2 I-Korinto 12:1-7), ao rinanon reitakina ma Betero ao tabeman (tara I-Karatia 1:18-19). E koroboki n te aro ae bati ni kaineti nakon karekean te raoi inanon mwaa-nga, ma n tabeua te tai e koroboki nakoia aika bon raraona. (Timoteo ao Tito). N ana reta teuana Bauro e tuanga te tia kawakina te toro bwa

Betero e kabwarabwara nakon Konenerio ao kaain ana auti.

Betero ao Ioane a kabwarabwara ao a kamaiu.

e na butimwaea te toro anne ar e e birinako are e kaitibo ma ngaia Bauro ngke a rin n te karabuti (Biremon). Te katei, bokin Ebera e anganaki Bauro, e ngae n anne aron kabwarabwaraana are e koreia ibukina ae ngaia te tia koreia e aki kaotaki. I tinanikun anne, te boki e kakooua arora are ti kona n ninikoria nakon te Uea rina-nona te onimaki. N ikotaki inanon te Nu Tetemanti imwiin ana reta Bauro, Ebera bon te marooro ae koreaki iaon karekean te onimaki n tain kaitaraan te kanganga.

Ana kororeta Iakobo ae kimototo are e koreaki naba n taai akekei ao iai naba inanona kakooua nakon ana reirei Iesu man te Reirei iaon te Maunga ake a uotaki n te maroro ao ni kaokoroaki man korean ana Euangkerio Mataio (tara Iakobwa 1:13; 4:12; 5:12). Iakobwa, tarin te Uea ae uarekeke riki, e oota bwa ngaia ae korea te reta aei. E tekeraoi bwa e ataia ao e noora te Tia Kamaiu ni manga uti (tara 1 I-Korinto 15:7) ao e karaoa te nakoa ae moan te kakawaki ni bwaai aika a mwaiti n rongorongon te Ekaretia (tara Mwakuri 15:13–29).

Iai naba inanon te Nu Tetemanti ana reta te Abotoro are Betero ao teniua ma iroun te Abotoro are Ioane.

A uaia ni butiia Kritian bwa a na ka-kaonimaki; riki Betero are e tabeainga ibukin aia kakaonimaki inanon aia tai ni kataaki.

Iuta bon teuana ma ibuakon booki aika a tibwa koreaki ake a koreaki n te Nu Tetemanti. N aron Iakobwa, te boki aei e bon koreaki naba iroun temanna tarin te Uea (“Iuta” ni Mareko 6:3). Iuta e koroboki ni kataia ni kakerikaka kitanan te koaua inanon mwaanga nako.

TAAN KA-KOAU A TE RONGORONGO NI MATAIA

I tangira mwana-ngaia abotoro ao kakaai ao ana reta Bauro n te Nu Tetemanti. Riki, I tangira aia rongorongon ake a korei taekana ana tia kakooua ake a nooria ni mataia ao katooto ao te Mwakuri ni Kamaiu iroun ara Tia Kamaiu Iesu Kristo. I tangira te ota ao te rau inanou are e roko man warekan te Bwaibwara.”

Unimwane M. Russell Ballard man te Kooram n Tengaun ma Uoman n Abotoro, “Te Kakaki n te Bwaibwara ae Tabu,” *Riaona*, Meei 2007, 81.

Ni kabaneana, te Nu Tetemanti e toki n te kaotioti nakon te Abotoro Ioane, are e rawei kaotioti n okin te Uea inanon te mimitong ni kaira Ana tautaeke n te mereniam. Te kaotioti anne e kabwarabwara raoi te uneaki imarenan te raioiroi ao te buakaka. Mwaitin te mwakoro e tabe ma taai ake a na roko nakon Ioane, n ikotaki ma bwaai ni boong aika kairita—ara bong.

Ibukin Antai Ae e Koreaki Nakoia te Nu Tetemanti?

Ibukina bwa te Nu Tetemanti bon te berita ae tabu ae boou imarenan te Uea ao naake iai aia onimaki Irouna, booki a kanaanonaaki ibukiia ni kabane naake a ukoukoria ni kan ataia, bwa ni boong aikai ke n taai ake mai imwaina. Ni bon oina, te tia korea te Nu Tetemanti e korei taeka ake a kona ni waekoa ni kabonga-naaki ni mwaangan te Ekaretia n aia tai, ma te kantaninga are a kawakin rekooti aika a rangi ni kakawaki n rongorongonia aomata. Ioane, te katooto, e kaotii ana koroboki bwa ka-koaua: “Ma a koreaki aikai, bwa kam aonga ni kakooua bwa Iesu bon te Kristo, Natin te Atua; ao ngkai kam onimakinna, ao e na reke iroumi te

ATAEI

E mena ia ni Koroboki aika a tabu?

Aika a karinanaki inano bon waniuia karaki man booki aika a tabu. Kakaeta bwa te boki raa ni booki aika a tabu ni karaki ake a roko ma iai. Ngkana ko aki koaua raoui, tarau raoui atuun te karaki n te intekiti, Topical Guide, ke Guide to the Scriptures.

- E uruaki ana kai ni katebe Nibwaai. (1)
- Noa e boua te ake. (2)
- Kaotan Tuan te Mauri. (3)
- Etita e kamaiua ana aomata. (4)
- Te nati ae bakatae e okira mweengana. (5)
- E Tabeka te buraeki n inaomata te Kaben ae Moronai(6)
- Iesu e reirei te Kabwarabwara iaon te Maunga. (7)
- E katabuaki te Tembora i Kirtland. (8)

Ngkai kakaeta te nambwa n te kamwaninga are e bootau ma te nambwa n te buraekete. Karana te bwangabwanga n te kara are e karinanaki inano ibukin te boki ni koroboki aika a tabu.

O Tetemanti=buruu

Ana Boki Moomon=baboboo

Nu Tetemanti=uraura

Doctrine ao Covenants=buraun

maiu inanon arana” (Ioane 20:31). Tabeman, n aron Ruka, e koroboki n te kantaninga are e n riki bwa te rongorongono:

“Ngkai a bati aomata ake a kata te koroi taekani baike a boni kakoauaaki i buakora,

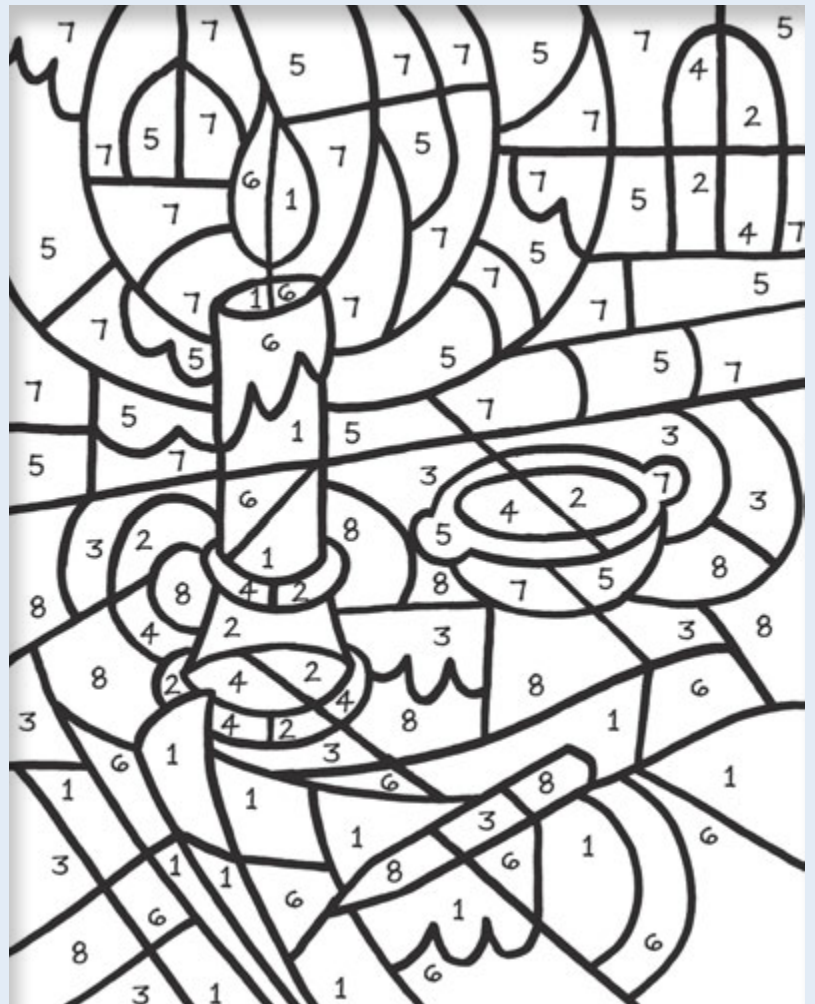
“N ai aron are a tuangiira iai uake a bon norii mai moana, ake taan taekina ana taeka te Atua;

“Ao ngai, ngkai I kakorakoraai n ukoukori bwaai ni kabane mai moana, ao I taku bwa e riai bwa N na koroi naba ni kaeti nakoim” (Ruka 1:1–3).

Kiritian n taai akekei a roko man reeti aika a kakaokoro, tabeman a roko man te utu n Iutaia, ao tabeman a tia ni kaikawaaki inanon mwengai Tientaire, ao bon tabeman a rangi ni uarekeke ataakin te aro inanon maiuia imwain ae a bwabebetoaki. Ngaiia ake a karekea tamnein te tirotaam ni kakaokoron reeti n te kurubu irouia Aomata aika Itikai. Ai ngaia are, aia iniinimaki a kona ni kaotaki nakoira reirei aika a korakora n aron ana kanga mwaanga n n inimaki ngke a rangi ni uarekeke ao e kanga aron reken te kamaiu n aia taeka abotoro ao burabeti.

Te Kakoaua ibukin Boong Aikai

Te Nu Tetemanti e kaotia bwa n tain taai n aki rau, ngke tabeman a na bon aki ongo nakon te wewete n te euangkerio, bon iai te kamanoaki ibukiiia ake “a botumwaaka n reirei irouia abotoro ma n raoraonia n ibuobuoki, ma na tabeutai berena, ma n tataro.” (Mwakuri 2:42). Katooto tabeua a reireiniira aroia aika raoui ni kataaki (tara 1 I-Korinto 10:13) ao aron oin raoui te rongorongono n te euangkerio e bon beebete ni boong aikai n arona 2,000 te ririki n nako: “Aio te aro ni Kiritian ae itiaki ae aki kamwara I matan te Atua ae te Tama, te kakawariia akana a mate tamaia ma aine aika a mate buia, ngkai a rawawata, ao ni kakawakina naba ngaia, bwa e kawa ni bareka ni bwain aon te aba” (Iakobo 1:27). N ai aron te Doctrine ao Covenants, are e kaota iai ana koaua te Burabeti Iotebwa Timiti “bwa e maiu!” (D&C 76:22), te Nu Tetemanti e kaota naba ana koaua ae titebo bwa akea kaain te ruanimate ni moaningabongin te Itita: “Akea ikai; bwa E a uti” (Mataio 28:6). ■

Te rongorongo aio e kona ni karekeaki ma ti n te aetureti are a anganaki taan reirei ao ataein te reirei n te Harvard Law ni Beberuare 26, 2010

Ngaira aika Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ti ataia bwa ara koaua ao kakawakira e aki tabangaki ataakina irouia naake tiaki kaain ara aro. Aio are e kabwarabwaraaki iroun Gary C. Lawrence's n ana kamatebwai n te aonaaba ae bwanin are e boretiaki n ana boki ae e a tibwa otinako, *How Americans View Mormonism (E kanga aron aia taratara kain Amerika ibukiia kain te Moomon)*. Teniua-ni kuata mai irouia naake a irekereke ma karaoan te kaka-e n ara Ekaretia ma aroia n ataakin te raoiroi ae rietata, ma e nakon iterana ae e iangoia bwa ti tangiria ni kaawakin ke ni karaba arora ao arora a raba man aki kaiataakii ao "a kamino ara koaua."¹ Ngkana a tuangaki bwa a na rinei taeka aekakin taeka are a taku bwa e na kabwarabwara aroia Aomata aika a Itiaki ni Boong aika

E KAKAAWAKI

NAKON ARA ONIMAKI

Iroun Unimwaane Dallin H. Oaks

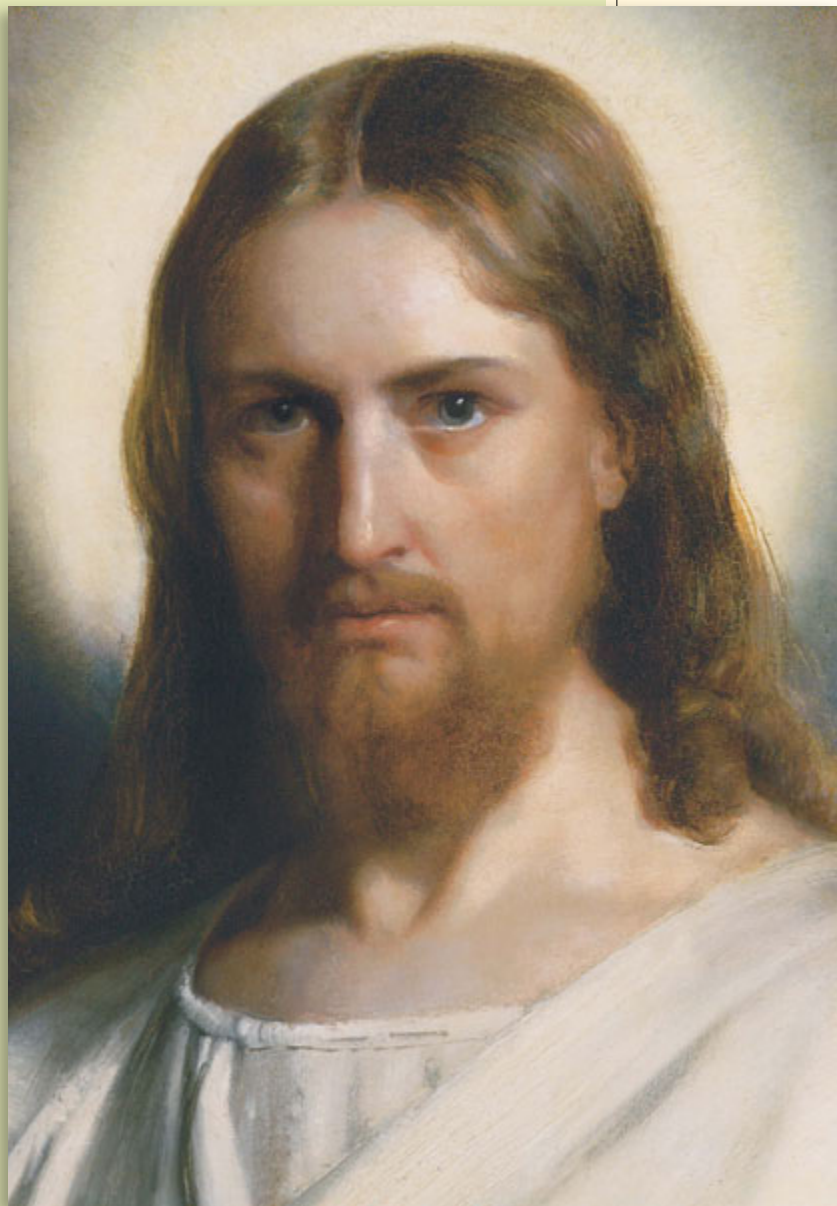
Man te Kooram n
Abotoro ake Tengaun
ma Uoman

Kaitira ae tabangaki, 87 te betienti ae kaeta "korakora kakawakin te utu" 78 te betienti ae e kaeta "kokoaua," ao 45 betiente ae e kaeta "taan onimaki aika mataki."²

Ngkana ana taan intawiu mai iroun Lawrence a titiraki, "N otam ae te kabanea n tamaroa, tera raoi oin nanon te onimaki ni Moomon?" ti 14 te betienti ae e kona ni kabwarabwarai bwaai ake a uakaan nakon te iango ni kaokan bwaai ke manga katean te onimaki ni Kiritian are bon te oi. N aron naba aei, ngke te kaka-e teuana ae e tabangaki a titirakiniiia taan kaeka tera te taeka teuana ae e kona ni

*Ngkai te Abotoro ngai I weteaki bwa
N na riki bwa te tia kakoaua n te reirei,
mwakuri, ao te kariaiakaki iroun
Kristo n te aonaaba ni kabane. N na-
koau akanne I kakoaua n te koaua ni
bwaai ni kabane n ara onimaki.*

kabwarabwara aia namakin n te aro ae te Moomon, akea temanna ae e kona n taekina te taeka ke te iango ae boto ke kaokan te aro ni Kiritian.³

Nanokawakiu n taian kukune aei e bon kerikaaki teutana iroun Lawrence n ana kukune ake tabeua ao n ana taratara iaon te bwai ae te aro bwa kaain Amerika ae tabangaki a “rangi n taua te aro” ma bon akea otaia iai. Te katooto, 68 te betiente a taekinna bwa a tataro tabeua te

tai n te wiiki, ao 44 te betienti a taekinna bwa a iriiri bootaki n taromauri ae kuri katoa wiiki. N te tai ae ti te arona, iteran te mwaiti anne a ki kona n atong aran teuana ma ibuakon euangkerio ake aua, ma mwaitiia a bon aki kona n atonga aran te moan boki n te Bwaibwara, ao 10 te betienti a taku n aia iango bwa Joan of Arc tei Iburanti ae ninikoria ao te Tianta n te Katorika bwa buun Noa.⁴

A mwaiti bwaai ake a karinrin nakon karababaan akean te atatai iaon te reirei n taekan te aro, ma teuana mai ibuakona bon reirei aika rietata ao ae ataaki ae tabangaki bon te kaitara ke te kakaokoroaki n te aro. Ma tabeua aika aki ira nanon aei, reirei aika a rietata ae kaineti nakon kaoreti ao Iuniwetiri ae tabangaki a riki bwa taabo aika akea korakoran kakawakin te raoiroi iai ao te taratara nakon te aro a mena i nuuka n tainako. Ataein te reirei ao aomata aika a taua te aro ake a kakoaua te Atua ao kakawakin tuan te itiaki a bon katinanikuaki n akea bonganaia.

E tara n aki koaua bwa te reirei ae rietata ae bwanin e na wakina te reirei iaon kakawakin te maiu n rabwata. Anne e na tiku bwa ana tabo te mweenga, ekaretia, ao reirei aika rietata ake a irekereke ma te ekaretia. Ni kabane a riai n onimaki ibukin te tokanikai n te mwakuri ae kakawaki aei. Te reirei e kona ni baka n tiku I nuuka iaon titiraki n ae eti ke e bure, ma te bootan aomata e aki kona ni maiu iaon te rawa ni kaei itera n aron anne.

I a tia n rinei teniua kurubu ni koaua are N na anga bwa oin ara kateitei n aia onimaki Aomata aika Itiaki ni Boong aika Kaitira:

1. Te anua n Atua, n ikotaki ma tabeia kaain te AtunAtua ake teniman ao te koaua are e irekereke aika a rangi n raoiroi.
2. Bukin te maiu aei.
3. Te teniua ni mwakoro ni koaua n taekaia aomata ao te aonaaba: tiaienti, koroboki aika a tabu, ao reitinakon kaotioti—ao ti na kanga n atai.

1. Anuan te Atua

Au moan koaua ae rangi ni kakawaki n ara onimaki bwa e maiu te Atua ao ai aron naba koaua aika akea tokiiia bo nganaia ae aki kona ni kabwarabwaraaki ni bwain rabakau n te atatai n te aonaaba n taai aikai. Iango aikai a kakoauaki bwa iai reitakiia. N ai aroia taan kakoaua tabeman, ti kaota maiun te tia anga tuua ae moan te kakawaki, te Atua Tamara ae Akea Tokina, ao maiuna n ata te raoiroi man te buakaka. Ti aki butimwaea te koaua are rinean te raoiroi ke te buakaka e irekereke nakon ana koaua temanna ma temanna iaan bwaai aika a riki, ao bon akea te bwai ae aranaki bwa tuan te raoiroi.

Iroua te koaua n aron anuan te Atua ao ara reitaki ma Ngaia bon te king nakon bwaai ni kabane. Ae kakawaki riki, ara koaua n anuan te Atua bon ngaia are e kaokoroira man te koaua ae kinaaki irouia angii bootaki ni Kiritian. Taekan ara onimaki e waaki man ae kangai: “Ti kakoaua te Atua, te Tama ae Akea Tokina, ao Natina Iesu Kristo, ao te Tamnei ae Raoiroi.” (kibu 1)

Iai iroua te koaua n te Atunatua ae titebo ma Kiritian ni kabane, ma iroua e kananonaaki te bwai ae okoro nakoia aika a mwaiti. Ti kakoaua bwa ni kateniman kaain te AtunAtua bon teniua n rabwata aika a kaokoro ao bon aomata aika kaokoro ao te Atua te Tama bon tiaki te tamnei ma bon te Aomata ae mimitong iai rabwatana n aron Natina are e a tia ni manga uti, Iesu Kristo. E ngae ngke a a kakaokoro n aroia a katiteuanaaki n aia mwakuri. Ti kateimatoa bwa Iesu are e kaineti nakoina te reitaki ngke

Ti kakoaua bwa ni kateniman n te AtunAtua bon teniua n rabwata aika a kaokoro ao bon rabwata aika kaokoro ao te Atua te Tama bon tiaki te tamnei ma bon te Aomata ae mimitong ao n iai rabwata, n aron Natina are e a tia ni manga uti, Iesu Kristo. E ngae ngke a kakaokoro n aroia, A katiteuanaaki n aia mwakuri.

E tataro nakon Tamana bwa Ana reirei a na “katiteuanaaki” n ai aron Iesu ao Tamana ae a riki n teuana (Ioane 17:11)—katiteuanaaki n te mwakuri ma tiaki n aroia n rabwata. Ara koaua ae iunaki bwa “te Tama iai rabwatana n iriko ao n rii n aron te aomata; ai aron naba te Nati; ma te Tamnei ae Raoiroi akea rabwatana n iriko ao n rii, ma bon rabwatana n tamnei. (D&C 130:22) ae kakawaki ibukira. Ma, are e kabwarabwaraa n ana intawiu Gary Lawrence, ti tuai ni kona ni kanakoa te koaua aei nakoia tabeman bwa a na kakoaua.⁵

Ara koaua n anuan te Atua e roko man te bwai ae ti aranna bwa te Moan Kaotioti, are e waaki man Kaokan Bwaai ni bwaninin ana euangkerio Iesu Kristo. Iotebwa Timiti, te ataeinimwaane ae aki reirei e ukoukoria ni kan ataia bwa te ekaretia raa ae e na kainna, e anganaki te kaotioti ike e noora iai “Uoman Aomata” ae aki kona ni kabwarabwara “a raneanea ao a mimitong.” Temanna ma ibuakoaia e kotea are temanna ao e kangai, “Natiu ae tangiraki teu-aei. Kam na ongo irouna!” Joseph Smith—History 1:13–14. Te Atua ao Natina e tuanga te burabeti ae kairake bwa “taetae n onimaki” n ekaretia ni boong akanne “bon bwaai aika ribaaki imatan te Atua” (Joseph Smith—History 1:19). Te maroroo mai karawa aei e kabuakakaa te taetae n reirei ae onimakinaki, tiaki taan kakae aika kakaonimaki ake a kakoauaia.

Te Moan Kaotioti nakon Iotebwa Timiti e kaota te tokanikai n te koaua n aron te Atua ao te AtunAtua ake aki koaua ao aki kona ni kairiia taan kakoaua nakon tekeraoia are e tangiria te Atua ibukiia. Irakin bwaai ake a otinako ni koroboki aika a tabu e kaota kakawakina oin te koaua ao e anganiira ana Boki Moomon. Te boki ae boou aei ni koroboki aika a tabu bon te kauoua ni kakoauan Iesu Kristo. E kamatoai taetae ni burabeti ake a koreaki n te boki ao reirei n aron ao ana mition Kristo. E karaababai otara n Ana euangkerio ao Ana reirei inanon ana tai ni kabwarabwara iaon te aba. E katauraoi naba reirei aika a mwaiti ao kabwarabwara ni kaotioti ake ti kona n ata koauan bwaai aikai.

Reirei aikai a kabwarabwara ara koaua iroun Kristo. “Ti aki kabaeaki iaan wanawanan te aonaaba ke rabakauia aomata—e ngae n anne katei ke aron karineiaia ake e reke irouia. E taku. “Ara koaua iroun Iesu Kristo e boboto iaon kaotioti mai iroun te Atua ao Ana burabeti ao nakoira n tatabemaniira nako.”

Tera ae karaoia ara koaua iroun Iesu Kristo ae karikiira bwa tina kamatoaa? Iesu Kristo bon tii Natin te Atua te

Tama ae Akea Tokina. Ngaia te tia Karikibwai. Rinanon Ana mwakuri n rabwata ae akea kabotauana, Bon ngaia ara tia reirei. Ibukin Manga Utina, ni kabane ake a tia ni mate a na manga kateirakeaki man te mate. Ngaia ara Tia Kamaiu, are ana mwakuri ni kamaiu are e anga ngaia e kaka te mataroa ibukira bwa a na kabwaraaki ara bure bwa ti aonga ni kaitiakaki n oki nako rarikin te Atua Tamara ae Akea Tokina. Aio te rongorongo ae boboto irouia burabeti n rooro nako. Iotebwa Timiti e taekina te koaua ae korakora n ara kateniua n taekan te onimaki: “Ti kakoaua ae man te kabwara bure rinanon maten ao manga utin Kristo, a kona iai aomata nako ni kamaiuaki, n te ongeaba nakon tuua ao otenanti n te Euangkerio.”

Ngkai membwa n ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika a Itiaki ni Boong aika Kaitira, ti kakoaua ma Ana Boki Moomon te burabeti are te Uea Beniamina “bwa a na akea te ara riki teuana ke te kawai riki teuana ke te anga are e na reke iai te kamaiuaki nakoia natiia aomata, ma ti n aran ao rinanon Kristo, ae te Uea ae Moan te Mwaaka.” (Motiaea 3:17).

Bukin tera ngkai Kristo tii te kawai? E kanga n urua kabaeen te mate? E kanga ngaia ni kona ni uota aia bure aomata ni kabane? A kanga rabwatara aika bareka ao ara bure ni kaitiakaki ao rabwatara ni manga uti n Ana Mwakuri ni Kamaiu? Aikai bon kakai aika I aki kona n ota raoi iai. N au iango ao te kakai n ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo e rangi n riaon te kantaninga, ma te Tamnei ae Raoiroi e a tia n anganai te kakoaua ni koauana, ao I kukurei bwa I kona ni kabanea maiu n tataekinna.

2. Bukin te Maiu n te maiu ae maamate aei

Au kauoua ni koaua ae moan te kakawaki e irekereke ma bukin te maiu n rabwata. Aio e rimwin otara n ana kantaninga te Atua te Tama ae Akea Tokina ao e tabe ma tokin kawaira aika Natina. Ara rabakau n aron te Atua e waaki ma kakoauana bwa ti maeu n te aba n tamnei imwain ae ti roko iaon te aonaaba aei. E matoa bwa te maiu n te aonaaba aei iai bukina. Ao e reirei bwa ara kouru ae te kabanea n rietata bwa ti na riki n ai aroia ara karo ake i karawa, ake a na kakorakoraira ni karaoi ara reitaki ma ara utu ni karokoa akea tokina. Ti katukaki iaon te aonaaba bwa ti na karekei rabwatara ao—rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo ao man te ongotaeka nakon tuua ao otenanti n Ana euangkerio—ti na tau nakon te kamimitongaki n tiritio ao te reitaki are e aranaki bwa te kariatataaki ke te maiu ae akea tokina.

Tia bon ataaki bwa te Ekaretia ae boboto iaon te utu, ma te bwai ae e aki rangi n ataaki bwa arora ni boboto iaon te utu e aki tii boboto iaon te reitaki n te maiu aei ma te reitaki naba ma aan te koaua. Iaan ana babaire ae korakora n tangira te Tia Karikibwai, te mition n Ana Ekaretia bwa e na buokiira ni karekea te kariatataaki n abanuean te tiretio, ao anne are e kona ni kakororaki bukina tii man rinanon te mareaki ae akea tokina imarenan te mwaane ao te aine (tara D&C 131:1–3).

Tinau ae akea buuna ae kakaonimaki, akea te nano uoua irouna n aron te reitaki n te utu. E teimatoa ni karinea nen ara karo ae kakaonimaki ae e a tia ni mate. E karaoia bwa iai irarikira ni mweengara. E taekina akean tokin aia mare n te tembora ao ara kantaninga bwa ti na manga bootaki bwa te utu n te maiu are imwiina. N tabetai e kauringiira bwaai ake e tangiriira tamara bwa ti na karaoi bwa ti aonga n tau ni butimwai ana berita ara Tia Kamaiu bwa utu ngaira ae akea tokina. E aki kona n atongnga bwa ngaia te aine ae akea buuna, ao akea naba taraana anne irou. Irou, ngke I ataeinimwaane ae ikawairake, ao bon tiaki te aine ae akea buuna. Iai buuna, ao iai tamara. E bon kitaniira moa n te tai ae uarereke.

Ti kamatoa bwa te mareaki e kaka-waki ibukin katiaan ana baire te Atua ni katauraoa te tabo ae kariaiakaki ibukin te maiu n rabwata ni bungiaiki ao ni katauraoa kain te utu ibukin te maiu ae akea tokina. Te ataibwai iaon ana baire te Atua e anganiia Aomata Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira te taratara ae iunaki n te mare ao ataei. Ti taratara iaon karikan ao kaikawaakin te ataei bwa mwakoron ana baire te Atua ao te tibwanga ae tabu irouia naake a anganaki te mwaaka ni karaoan nanona. Ti kakoaua bwa te kaubwai ae moan te kakaawaki iaon te aonaaba ao i karawa bon natira ao ara kariki. Ao ti kakoaua bwa ti riai ni uneaki ibukin aron te utu n te maiu aei are e katauraoa te kabanea n tabo ae tamaroa ibukin rikiraken ao kukureia natira—ni kabane ataei.

2 Ara rabakau n aron te Atua e kamatoa bwa iai bukin te maiu ae mamate aei. Ao e anga reirei bwa ara kantaninga ae te kabanea n rietaata bwa ti na kataia n riki n aroia ara karo ake i karawa, bwa ti na kakorakoraira ni karaoi ara reitaki ma ara utu nakon te maeu ae akea tokina.

Te mwaaka ni karikan te maiu iaon te aba bon te mwaaka ae moan te karietaaki are e anga te Atua nakoia Natina. Bonganan te mwaaka ni karikibwai e kariaiakaki n te moan tua bwa “Kam na bati ni kariki, ao kam na kabatiangkami” (Karikanbwaai 1:28). Te tua naba teuana ae kakawaki are e katabuaki bwainikiriinana: “Ko na tai wene ni bure” (Otinako 20:14), ao “bwa kam na rawa nakon te wene ni bure” (1 I-Tetaronike 4:3). Karawawataan te taeka are ti katoka iaon tuan te itiaki e kabwarabwaraaki n otara n oin mwaakara ni karaoi bwaai imwain rikiia ni katiaan ana baire te Atua.

A mwaiti kaetieti n te tua, kariaiakaki, ao kanganga n te botannaomata ibukin te bitaki are e kamangaoa aron rikira n aine ao n mwaane, kamangora kakawakin te mare ke bitakin nanona, ke katitebooa te kaokoro imarenan te mwane ao te aine are a kakawaki ni katiaan ana baire te Atua n te kukurei ae korakora. Ara taratara nakon te tai ae akea tokina e kateira ni kaitara bitaki aikai.

Te kabanea n iango, ootara ibukin te maiu n rabwata e kairii tabeua koaua aika rianako n taekan te raa imwiin te maiu n rabwata. N aroia Kiritian tabeman, ti kakoaua bwa ngkana ti kiitana te maiu aei, ti nako karawa (bwaretaiti) ke moone. Ma iroura mwakoro aika uoua kaokoroaia aika a raraoi ao aika a buakaka n te tai ae uarereke ngkai tamnein te mate e tatanninga manga utina ao te Kabane ni Motikitaeka (tara Aramwa 40:11–14). Tokin kawaira are imwiin te Motikitaeka a kakaokoro, ao a tei bwa bwaai ni kakoaua ni kakaawakin ana tangira te Atua ibukii Natina—ni kabane.

Ana tangira te Atua moan te korakora n te aro are E kantanningaia Natina bwa a na ongotaeka n Ana tua ibukina bwa tii rinanon te ongotaeka anne are a kona n rikirake nakon tokin kawaia ae akea tokina are E tangiria ibukii. Ngaia are, n te Kabanea ni Motikitaeka ti na bane ni karekeaki nakoira te abanuea ae mimitong are e na titebo ma aron ongotaekara nakon Ana tua. N ana kauoua n reta nakoia I-Korinto, te Abotoro are Betero e tuangaki n te mii taekan te aomata “ae uotaki rake nako karawa ae tennatao” (2 I-Korinto 12:2). Taetae iaon te mangauti iro-ua maate, e kabwarabwara “rabwata” ma mimitong aika a kakaokoro, n ai aron mimitongin taai, namwakaina, ao itoi. E kaineti nakoia moan ake uoua aika “rabwata aika tiretio, ao rabwata ae teretio” (tara 1 I-Korinto 15:40–42). Ibukira, te maiu ae akea tokin n te teretio, te kabanea n rietata, mimitong bon tiaki te mwaaka ni boobotaki ma atua n tamnei aika a riaon te kantanninga. Nakon, te maiu

ae akea tokina ni maiun te utu ma Tamara are I Karawa ae tangira ao ara bakatibu ao ara kariki.

Kamatebwaian te aro are e a manga kaokaki n ana eu-angkerio Iesu Kristo e bwainin, taabangaki n te aonaaba, nanoanga, ao e koaua. Karaoan nako bwaai aika a riari n rinanoaki n te maiu n rabwata, ni kabane naati mwane ao naati aine aika natin te Atua n tokina a na manga uti ao a na nakon te abanuea ae mimitong ae moan te tiki-raoi riki nakon are e kona ni kabwarabwaraa te aomata. Ma ti ake aki ira nanon aei, ai aroia naba aika buakaka n tokina a na nakon naba te kamiimi—ma e na karako riki—mimitongin te abanuea. Bwaai ni kabane aikai a na bane n riki ibukin ana tangira ae korakora te Atua nakoia Natina, ao a bane ni kona n riki ibukin ana Mwakuri ni Kamaiu ao Manga Utin Iesu Kristo, are e kamimitonga Tamana, ao e kamaiu ni kabane mwakuri ake e karaoi ni baina (D&C 76:43).

3. Oin te Koaua

Aomata aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira iai nanoia ni karekea te rabakau. Brigham Young (1801–77) e taku bwa e raioiroi: “[Ara] aro . . . e kaunga [nakoira] ni kakorakoraia ni kakaeka te ataiwai. Akea riki aomata tabeman aika maiu ae korakora nanoia ni kan noria, ongo ao n ata te koaua.”⁶

Iaon te tai teuana e kabwarabwara bwa ti kaungaia ara membwa “ni karikirakea [aia] ataiwai . . . ni katoai mwaanga n [reiakina], wanawana ni kabane, ao ni kabane te konabwai ao te rabakau n te aonaaba are mai iroun te Atua, ao a karaoaki ibukin raioiroia ana botannaomata.”⁷

Ti kakaeka te ataiwai, ma ti karaoia n te kawai ae onoti ibukina bwa ti kakoaua bwa iai uoua katinean te ataiwai: rabwatana ao tamneina. Ti ukoukora te ataiwai n ataakin te bwai man kamatebwaia ni kaekai titiraki man rabakaun te aonaaba ao n iteran te maiu n tamnei man te kaotioti. Te kaotioti bon ana reitaki te Atua nakon te aomata—nakoia burabeti ao nakoia aomata nako ngkana ti ukoukoria.

Te kaotioti e ota raoi bwa teuana mwakoron ara onimaki ae onoti. Te Burabeti Iotebwa Timiti e kairaki ao e reireinaki man retinakoan te kaotioti rinanon maiuna. Korakoran mwaitin ana kaotioti ake a boretiaki, n ikotaki ma Ana Boki Moomon ao te Doctrine ao Covenants, e uotarake weteana ae onoti bwa te Burabeti n te kabanea ni bong. Inaon aio *kaotioti ni burabeti*—nakoia Iotebwa Timiti ao nakoia Beretitenti n te Ekaretia ake imwiina—te Atua e a tia ni kaotii koaua ao tuua nakoia Ana mataniwi

ni burabeti ibukin kaotaaia Ana aomata ao te mwaaka ao kairan Ana Ekaretia.

Aio aekakin te kaotioti are e kabwarabwaraaki n ana reirei te O-Tetemanti bwa “E na bon aki karaoa te bwai te uana te Uea ae Iehova, ngkana e aki kaota moa nanona ae raba nakoia an toro aika burabeti.” (Amota 3:7). Iotebwa Timiti e katanoata, “Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika a Itiaki Ni Boong Aika Kaitira e reke man te kaotioti, ae te Ekaretia ae koaua ae akea n ai arona.”⁸

E titiraki, “Kanakano Ana Boki Moomon ao te Kaotioti, ao e nga ara Ekaretia? E kaeka, “Akea ae ti karekea.”⁹

E reirei naba Iotebwa Timiti bwa ibukina kaotioti aki toki mai iroua Abotoro n taai akekei ma e reitinako ni karokoa taai aikai, aomata n tatabemaniia nako a kona ni karekea *aia kaotioti* ibukin rairakina, ootana, ao karaosan ana babaire. “Bon kabwaiiaia natin te Atua n nakon te Atua ao ni karekei kaotioti,” e taku. “Te Atua e aki inanonano n taraakin aroia aomata; ti na bane ni karekea te kabwaiia ae titebo.”¹⁰

Te Nu Tetemanti e kabwarabwaraa aron te kaotioti nakon te aomata. Te katooto, ngkana Betero e kamatoa bwa Iesu bon natin te Atua mai karawa, te Tia Kamaiu e taekinna, “bwa e aki kaota aei nakoim te iriko ma te raraa, ma E kaotia Tamau are i Karawa” (Mataio 16:17).

Te Kaotioti Nakoim—n tabetai e aranaiki bwa “kaunganano”—roko n arona aika a kakaokoro. Angiin te tai e roko n te taeka ke te iango are e reitaki nakon te iango n te kakukurei ae karina ke man te namakin ae tamaroa ke ake n aron moan wakin rikina. Ni bon arona e roko bwa te kaeka nakon te nano ae nano ao te tataromwaaka n ukeuke. E reirei Iesu, “Kam na bubuti, ao ane kam na anganaki; kam na ukeuke, ao ane e na reke iroumi; kam na karebwerebwe, ao ane e na kaukaki nakoimi” (Mataio 7:7). Kaotioti e roko ngkana ti kawakin ana tua te Atua ao n tau ni karekea te iraorao ao te reitaki iroun te Tamnei ae Raioiroi.

Tabeman a mimi bwa a kanga membwa n te Ekaretia

3 *Ti kakaea te ataibwai inanonarona ae iai rabwatana n te kakae n te tiaenti ao inanon arona n tamnei n te kaotioti. Te kaotioti bon ana reitaki te Atua nakon te aomata—nakoia burabeti ao nakoia aomata nako ngkana ti ukoukoria.*

ni butimwaea ana reirei te burabeti n taai aikai ni kairii maiuia, n tabetai aio e rangi ni kamimi ni katein aro aika mwaiti. Ara kaeka nakon te kabuakaka bwa Aomata aika Itikai ni Boong aika Kaitira a iriia aia tia kairiiri man te “ongeaba ae mataki” aio titebo naba ma te kaotioti nakon temanna ma temanna. Ti kari-neia ara mataniwi n te Ekaretia ao inanon aia reirei. Ma ti bane ni kakabwaiiaki ao nikaungaaki ni kamatoai aia reirei man tataro-mwaaka n ukeuke ao ni karekei kaotioti ni kamatoa ae roko ma iroun te Atua.

Angiia Kiritian a kakooua bwa te Atua e kainii booki ake kanoana koroboki aika a tabu—te boota ni boki ae onimakinaki bwa booki aika a tabu ae kabonganaaki bwa koroboki aika a tabu—te tai ae uarereke imwiin maten Kristo ao bon akea te kaotioti ae kona ni kabotauaki n te tai anne. Iotebwa Timiti e reirei ao e kabwarabwaraa bwa te boki ae tabu ae te kaenon e bon uki.¹¹ Ni bon koauana, te boki ae tabu ae te kaenon e uki ni kawai aika uoua, ao te iango iaon reitinakon kaotioti e bon rangi ni kakawaki nakon bwaai aika uoua aikai.

Te moan, Iotebwa Timiti e taekinna bwa te Atua e na kairiia Natina man anga bwaai aika a boou nakon te boki ae tabu ae te kaenon. Ana Boki Moomon ngaia te karinrin. Ai arona naba ma kaotioti n te Doctrine ao Covenant ao te Pearl of Great Price. Reitinakon kaotioti e kakawaki ibukira bwa ti na karekei bwaai ake e tangiriira te Uea bwa ti na oota ao ni karaoi ni bon oin ara tai ao ni bwaai aika a riki.

Te kauoua, reitinakon kaotioti e kauka te kaenon bwa taan wareware ni booki aika a tabu, iaan ana kairiiri te Tamnei ae Raoiroi, e kunei inanon booki aika a tabu aika boou ao kairiiri ibukin te bwai are e riki nakon te aomata n te tai anne. Te Abotoro are Bauro e koreia bwa “E anganaki te aba te Bwai bwara ni kabane iroun tamnein te Atua” (2 Timoteo 3:16; tara naba 2 Betero 1:21) ao bwa “akea

temanna ae atai bwain nanon te Atua, [ma ti] Tamnein te Atua (1 I-Korinto 2:11; taraa kauring mai nano, man ana Raitaeka Iotebwa Timiti). Aio nanona bwa ngkana ko oota ni koroboki aika a tabu, ti riai ni karekea moa te Tamnei ae Raoiroi bwa e na kauki ara iango. N tokina, ti kaungaia ara

membwa bwa a na kamatebwaii koroboki aika a tabu ao n tataro mwaaka ni kakaai kairiiri n atai nanoia ibon irouia. Te kabane n atai bwai e reke man te kaotioti ae onoti rinaon te Tamnei ae Raoiroi.

E reirei Iesu, “Bwa ane kam na kinaia uakekei n uaaia” (Mataio 7:20). Nakoiu, nakoia taan onimaki tabeman ake aki kona ni warekaki mwaitiia, ao nakoia taan mataka aika a mwaiti, uaa a raoiroi—raoiroi ibukiiia membwa, raoiroi ibukiiia aia utu, raoiroi ibukiiia kaain aia kaawa, ao raoiroi ibukin abaia. Te mirion n taara mwaitin boon amwarake ma mwakuri n ibuobuoki Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira ao kaina a katauraioa n akea te karongoa ao ni karaoaki raoi ni kaeka nakon kanganga n aron te mwa-eiei i Haiti n Tianuare 2010 bon kakooua ibukin te koaua anne.

Ngkai ngai te Abotoro I weteaki bwa N na riki bwa te tia kakooua n te reirei, mwakuri, ao te kariaia ma

iroun Kristo ni kabane te aonaaba. N nakoau anne I kaota au kakooua ni koauan oin ara onimaki aikai. ■

Ibukin te koroboki ae bwanin n te taetae n Imatang, kawara www.lds.org/fundamental-premises-of-our-faith.

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Gary C. Lawrence, *How Americans View Mormonism* (2008), 32.
2. *How Americans View Mormonism*, 34.
3. Tara *How Americans View Mormonism*, 42.
4. Tara *How Americans View Mormonism*, 40.
5. Tara *How Americans View Mormonism*, 49.
6. *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* (1997), 194.
7. *Ana Reirei: Brigham Young*, 193.
8. *Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti* (2007), 195.
9. *Ana Reirei: Iotebwa Timiti*, 196.
10. *Ana Reirei: Iotebwa Timiti*, 132.
11. Tara *Ana Reirei: Iotebwa Timiti*, 207–16, 265–66.

TIBWAAN TE RONGORONGO AEI

Iango aikai a na kona ni buokiko n tibwaa ana rongorongong Unimwane Oaks:

- Tataroakinna n iangoa raoraom are e kona n tekeraoi man warekan te rongorongong aei. Ngkana ko kawara raraom, iangoaia n tibwa te taeka ae beebete n aron te euangkerio are e e atia ni kakabwaii maium.
- Iangoa tibwaan te rongorongong aei n te iti. Kawara www.liahona.lds.org, kakaia te rongorongong inanong bwain Tianuare, ao kiriki “Share.” N te rongorongong are ko kanakoa ma te atikoro, ko kona n taekin iaona aron ana koaua ae beebete Unimwane Oaks ake e tibwai a rangi n nano iroum.

**Iroun
Elaine S. Dalton**
Beretitenti ni Kabuta
Iroua Kairake n Aine

TERA AE BOOU N RIKIRAKEM I BON IROUM?

Ngkai bon te tai ni katauraoi ibukin te tai ae tamaroa are e tanninga imwaim n taai aika a na roko. Rikirakem I bon Iroum e na buokiko ni katauraoi ao e na buokiko n oota n ataakim ae natin te Atua te aine.

Rikirakem I bon Iroum bon tiaki te burokuraem are e kaokoro man maium. E kona ni buokiko ni kaaniko riki nakon te Tia Kamaiu, buokiiia tabeman, reiakin aroaro ni kairiiri, karikirakea te reitaki, ao ni katauraoi ibukin berita aika a tabu n te tembora. Rikirakem I bon Iroum e kona ni buokiko ni karikirakea te etieti n anuam. Ngkana ko karaoi bwaai aika uarereke n tainako, a riki bwa mwakorom are antai ngkoe ao a kona ni bitiko. Bwa “a riki bwaai aika a korakora” man “bwaai aika a uarereke man aki kaangaanga ” (Aramwa 37:6).

Te boki ae uarereke n Rikirakem I Bon Iroum are e manga rianoaki iai te tembora iaon baana mai tinanikuna. Te tembora bon ngaia oin mwakuri are ti karaoia n aia burokuraem Kairake n Ateainaine. Ara kantanninga bwa ngkana ko taraa tinanikun te moan iteraniba, ko na uringa bwa karaoan Rikirakem I Bon Iroum e na buokiko ni katauraoi ko ni karaoi ao ni kawakin berita aika a tabu n te tembora n te bong teuana.

Bokin Rikirakem I Bon Iroum ae boou e bingke! Te kara ibukiiia aine ae beebete aio bon te kauring bwa ngkoe natin Tamara are I Karawa ma arom n aine ae iunaki, bwaintangira, ao nako.

Inanon te boki ae uarereke ae boou, tabeua taneiai aika a kaka-waki ao karikirake a tia ni bitaki teutana bwa waaki naba ngkai ao a na boboto riki iaon berita aika a tabu n te tembora are n te bong teuana ko na karaoia ao ni kawakin. Ngkai tabeua kaeka nakon am titiraki.

Nna kanga ni karaoa Rikirakem I Bon Iroum? Moan karaoana e beebete! Waaki iaon teuana are ko nano iai. Ko aki riai ni karaoa te kainibaire mai moana ni karinanna. Karaoan bwaai aika a kantanningaaki aika ko na rinanona e na buokiko n oota iai ao bukin kakaawakina ni maium.

Antai aika a kona n iria? Aomata nako ake iai nanoia ni kan iria a butimwaeaki. Ko kona ni kaoia raraom ake tiaki membwa n te Ekaretia ni karaoi Rikirakem I Bon Iroum ma ngkoe. Tinam ke aine tabeman a kona naba n iria.

**TE KANIKINA N TE
BIIAIWE** bon te *biiaiwe*,
are e *kauring ibukin*
te rau, reitaki, ao te
mwakuri.

**TE KANIKINA N TE
MWAEA MAITE** bon te
rooti, are te *tia kauring*
ibukin te tangira, oni-
maki, ao te itiaki.

**TE KANIKINA N TE
RAURERE** bon te *mwae*
n te *raurere*, are e *tei*
ibukin te karinerine ao
koronbukina.

TE MWAE TE TOOTI

Ngkana ko rin n te bootaki n Kairake n Aine, am mataniwii e na anganiko te mwae te tooti. Te mwae aio e tei ibukin kabaeam bwa ko na tei ibukin te koaua ao te etieti n tainako ao ni bwaai nako ake kam nako iai. Te kanikina n uran te ai e na kauringko naba n teirake ao ni kaotako nako, bwa otam e na kona n riki bwa te kainibaire ibukiiia te bottannaomata. (D&C 115:5). Karina te mwae aei ma te kakatonga ao uringnga kabaeam.

KINAKIN ARON MAIUN TE AINE NI KOAUA

Ngkana e bane Rikirakem I Bon Iroum, ko na korea am koaua n am tienero ao karekea am intawiu ma te bitioibi ke te beretitenti n te mwaanga. E na kona n reke iroum te Kinaaki n Aron Maiun te Aine Ni Koaua. Te matarion e a tia ni bitaki bwa e na karinaki te kanikina n rooro aika a kakaokoro ao n airi ma te tembora. Iai naba te rubii ae uarereke mai nuukan rootin te mwaega maite. Te ruubi aio ae kanikinaea ae ea bane iroum Rikirakem I Bon Iroum ao kakaawakin te tamaroa ae boou. Te rubii e na kauringko bwa te kairake n aine ae kokoaua e rangi ni kakawaki ao bwa e "bati riki boona nakoni momi" (Taekan Rabakau 31:10).

KARINEAIA BIIAIWE

Imwiin karekean am matarion, ko kona ni waaki nakon karekean te Karine ni Biiaiwe man manga warekan ana Boki Moomon ao karaoan riki mwa-kuri n ibuobuoki, n ikotaki ma buokan temanna te ataeinaine ma Rikirakena ibon Irouna.

BOKIN RIKIRAKEM I BON IROUM AE UAREKE

Ngkana ko kata-bwanina taneiai aikai ao karikirake ibukin ataakin am waaki, ko na karekea te titika ae te koora are e kanimwaki i akuun am boki n Rikirakem I Bon Iroum. Karina te bong are ko katia iai ataakin am waaki aei. Am boki ae uarereke ao tienero a na riki bwa am rekooti i bon iroum ni bwaai ni kabane aika a raraoi ake ko a tia ni katia.

Waekoara ngai ngkana I waaki? Ngkana ko kauka bokin Rikirakem I Bon Iroum, ko na kunei bwaai tabeua ake ko a kaman kakaraoi n te reirei ke ni mweengam. Karekea am bwii ibukin karaoan bwaai ao baireia mai imwaina bwa ko aonga ni kona ni karaoi ma bonganaia. Ko kona ni karaoia ni birina are mai iroum. Ngkana ai 12 am ririki ao karaoa teuana te taneiai teuana ni katoa namwakaina ao uoua te karikirake ni katoa ririki, ko na bon bane n te tai are ko a roko n te Raurere. Imwiina e na reke am tai ni kairiia kairake n aine tabeman ake a mwakuri iaon aia boki n Rikirakem I Bon Iroum. Ngkana ko karaoa aei, ko kona ni karekea te Karineaki ni Biiaiwe, are e tei ibukin rinanona riki te kawai ae raka ni buokaia tabeman.

I Kona ni Karaoa Rikirakem I Bon Iroum n te Miutuo? Ko kona ni karaoi tabeua Rikirakem I Bon Iroum n te Miutuo. Te karikirake e kona n riki bwa am mwakuri n te Miutuo. Ko kona naba ni mwakuri iaon Rikirakem I Bon Iroum n am kiraati n Kairake n Aine ngkai ko reiakina taekan te tamaroa ao ni kamatebwaia koroboki aika a tabu.

Aekakira aro ni kairiiri ae e anganai? Ngkai ko katauraoi ni katia te karikirake ae 10-aona, ko kona ni kaoia kairake n aine ake tabeman bwa a na buokiko. Karaoan aei e na buokiko n reiakina te konabwai ibukin nakoam n riki bwa te buu, tina, ao te tia karaoa te mweenga. E na buokiko naba n reiakina aron baireana, reitaki, ao ni katiai mwakuri aika a kaanganga.

Bukin tera ngkai I tuangaki bwa Nna kawakina te tienero? Te tienero aei e na riki bwa te rekooti ae kakaawaki ibukim n am bong n te bootaki ni Kairake n Aine ao kabaebae ake ko a tia ni karaoi. Koroboki n am tienero e na kaoa naba ana iraora te Tamnei ae Raoiroi.

Kakabwaia n Rikirakem I Bon Iroum e reitaki nako riaon aia ririki Ataeinnaine. Am onimaki ao am koaua ibukin te Tia Kamaiu ao Ana euangkerio are e a manga kaokaki e na rikirake. Ko na tauraioi ibukin am mition mai karawa ao nakoam iaon te aba. Ko na katoonga karewen te mwakuri ao te kukurei ni katiaan te raoiroi. Ko na namakina ana ibuobuoki te Tamnei ae Raoiroi, are e e na kairiko ao e na reireiniko. Ko na karikirakea te baeten ni maiuakinii bwai ake a na kakabwaia maium, ngkai ao n aki totoki. Bon te baeten n te rikirake ao karaoan ao kawakinan te berita ae tabu n te tembora. Ko na kakabwaiaaki n am tai ni wakina te baeten n rikirakem. Ti tangiriko! E tangiriko te Uea! Ngkami Natina aine aika moan te kakaawaki. ■

REEBENIN KOROBOKI AIKA TABU

Ngkai ko katiai taneiai ao karikirake ibukin ataakin am waaki, ko na karekea te reeben ni mwakena am boki ae tabu n taekan ataakin am waaki. Reeben bon karan ataakin am waaki: mainaina ibukin te onimaki, koora ni babobo ibukin te tamaroa, ao e nako riki. Am mataniwii e na anganiko te reeben aei ni boowiiia Kairake n Aine.

KARAKAAN BEEBA NI KINAAKI

Ngkai ko waakirake man te roro teuana nakon teuana, ko na bon ataaki iroun am bitiobi ke am beretitenti n te mwaanga ma te beeba ni kinaaki ao ni kabwaninana. Kawakinna n te tabo ae onoti bwa e na kauriingko ni bwaai ake ko a tia n reiakin ni katiai n am ririki ni Biiaiwe, Mwaea maite, ao n Raurere.

Ibukin rongorongon riki Rikirakem I Bon Iroum, wareka kabwarabwraaan te boki ke nakon www.PersonalProgress.lds.org.

Iroun
David L. Beck

Beretitenti ni Kabuta
ibukia Kairake
n Ataenimwaane

Te Nakoanibonga ae te Aaron— E korakora riki Nakon ae Ko kona n Iangoia

TE RONGORONGO IBUKIN TE BEKU IBUKIN TE ATUA

Aua te ririki n nako ao I nako ni kaea te taromaui n ururing ibukin tariu ae Gary. Temanna ma ibuakoia taan taetae e anga ana taeka ni kamoamo nako tariu. I a kaman iangoia n te tai ae maan. E taku, “Gary bon te mwaane ae iai irouna te nakoanibonga. . . . E oota n te nakoanibonga, e karinea te nakoanibonga, ao ni bauta te nakoanibonga ao ana reirei.”

Ngke e mate tariu, bon te ibonga ae rietata ngaia n te Nakoanibonga ae te Merekitereka, ao e rangin kimwaireirei inanon ana 50 n ririki n ibuobuoki n te nakoanibonga. Gary bon te buu temwaane ae tangiraki ao te karo ae e a tia ni beku n te mwakuri ni mitinare ae bwanin taina ma te kari-neaki, mare n te tembora, kakaraoa raoi nakoana n te nakoanibonga, ao ni beku ma te taningamarau n aron te tia reirei n te mweenga.

Boni ngkoe kaain te nakoanibonga ae te Aaron. Am mwakuri n ibuobuoki n te nakoanibonga ae e moanna ni waaki. Ko na bae n tuai ni karekea te taneiai ni mwakuri n te nakoanibonga inanon 50 te bong. Ma ko kona n tau n te taetae ni karinerine are e karekea Gary. Irarikin anne, ko na

riai n tau n te aro ni karinerine arei. E a tia ni weteiko te Uea nakon te mwakuri ae kamimi, ao E kantaningaiko bwa ko na riki bwa te mwaane ae iai iroum te nakoanibonga.

Kakannaton te Nakoanibonga ae te Aaron

Tii iangoa bukin kakannaton te Nakoanibonga ae te Aaron are ko butimwaia.

- Te Uea e a tia ni kanakoa Ioane te tia Bwabetito are e a tia ni manga kautaki bwa e na kaoka te nakoanibonga ae te Aaron. Ngke e anga Ioane te nakoanibonga nako aon Iotebwa Timiti ao Oriwa Kautere, e araniia bwa—“raona n toro.” (D&C 13:1). Beretitenti Gordon B. Hinckley (1910–2008) e kamata bwa Ioane, “e aki karieta arona iaon Iotebwa ao Oriwa. E karikiia bwa kanga aiaron ana karinan ngke e tuangiia kanga raona n toro.” Ngkanne e taku Beretitenti Hinckley bwa te riikan ae

Ngkai ko rikirake ni korakora n te maiu n tamnei ao ni buokiia tabemwaang n Nakomai nakon Kristo rinanon am mwakuri n ibuobuoki n te nakoanibonga, bon temwaane ni koaua ngkoe ae kaain te nakoanibonga.

12 ana ririki ni maiu e kona naba n riki bwa raon Ioane n toro.¹

- Te nakoanibonga ae te Aaron e tauii kiingin aia mwakuri n ibuobuoki anera (tara D&C 13:1). Ngkana ko maiu ni kororaoi ao ni beku ma te taningamarau, ko kona ni karekea aia ibuobuoki anera ake a na kairiko ao ni kakorakoro. Rinanon am tararua n te bootaki n toa, ko kona ni buokiia tabemwaang ni karekea naba te kakabwaia.²
- Te Nakoanibonga ae te Aaron e tauii kiingin . . . te euangkerio ibukin te rairannano, ao ibukin te bwabetito n te kateboaki ian te ran ibukin kabwaraan buure (tara D&C 13:1). Te rairannano ao te bwabetitio a ikotaki ni katea te matarora bwa aonga n rin aomata ni moana kawai nakon te maiu are akea tokina (tara 2 Nibwaai 31:17–18). Te mwakuri ian aia kaetieti am tia kairiri n te nakoanibonga, ko kona ni buokiia aomata ni kauka te matarora aei.

- Te Nakoanibonga ae te Aaron e kaira te kariaia n tararua te toa. Ngkana ko katauraoui, ni kaka-bwaia, ke ni kabuta te toa, ko tei ibukin Iesu Kristo (tara 3 Nibwaai 18:1–12). Ko buokiia membwa n am utu ao raoraom n Uringnga, ni kabouii aia berita aika a tabu, ao ni kona ni karekea ana iraorao te Tamnei ae Raoiroi.

Te nakoia aei e kainnanao te mwakuri irouia mwaane n te nakoanibonga—mwaane aika a korakora n te maiu n tamnei ao ake a kakoroi nanon aia beku n te nakoanibonga.

Te Boki ae te Beku Nakon te Atua Ae Boou

Ian aia kaetieti ara burabeti aika a maiu, e a kaman katauraoui te bwai n reirei ae e na buokiko ni karikiko bwa te mwane ngkoe n te nakoanibonga. E ngae ngke e boou te bwai n reirei, e ataaki n arana: Beku Ibukin te Atua.

I bon rangin ni kukurei ibukin te boki ae te Beku Ibukin te Atua ae boou. E kona ni buokiko n ongeaaba nakon ana tua te Uea n reiakina [am] beku ao ni mwakuri n te nakoia are [ko bon] rineaki iai, inanon te taningamarau (tara D&C 107:99).

Kabonganaakin te boki ngkai te riikan, tia reirei, ao ibonga, ko na ira te waaki ni kakukurei inanon bwaai aika uoua: te korakora n te maiu n tamnei ao beku n te nakoanibonga.

Te Baeten ibukin te Rikirake n Tamaroa

Ni katoa waaki ni kakukurei n te boki ae Beku Ibukin te Atua e rimwiin te baeten are e na buokiko ni karikiko bwa kaain te nakoanibonga are e tangiriko te Uea bwa ko na karekea. Te moan ko na *reiakina* taekan ana koaua te euangkerio ke te beku n te nakoanibonga. Ngkanne ko na *mwakuri* iaon are koa tia n reiakinna. N te kabane, ko na *ti-bwaua* am iango ao am namakin

ibukin te bwai are koa tia n reiakinna ao n rinanona. Tabewa mai ibuakon waaki ni kakukurei aikai a bon onoti. Tabewa anaaki ibukin am kooram ae bwanin ni kabonganaaki n reirei n Taabati ke inanon waaki ni kakukurei inanon te wiiki.

Iaon iteraniba 39 te katoto man te boki e kaotia aron mwakurin te baeten aei. Taeka ni kamataata bon mairouia kairake n atainmwaane ake a tia ni karekei taneiai aika a kakawaki ma te boki ae boou.

Te Mwaane ae kaain te Nakoanibonga

Ngkana I iangoa te kibuntaeka “te mwaane ae kaain te nakoanibonga,” I atai raoui bwa I iango tariau ae Gary. Ma I bon iango naba buokiia tabemwaang. I iangoa Beretitenti Thomas S. Monson, are, ngke te riikan, e namakinna bwa e tei iaon te tano ae tabu ngke e buoka te mwaane ae aki toamau ni butimwaea te toa.³ I iangoa Ioane te tia Bwabetito, kaain te nakoanibonga ae te Aaron ae kakannato are e katauraoui te kawai ibukin ana mwakuri ni mitinare te Tia Kamaiu man reiakinan, kakoauan, ao n ibuobuoki n otenanti aika tabu ibukin te bwabetito. Ao I iangoiko. Ngkai ko rikirake n te maiu n tamnei ao ni buokiia tabemwaang n roko nakon Kristo rinanon am mwakuri n ibuobuoki n te nakoanibonga, bon te mwaane ni koaua ngkoe ae kaain te nakoanibonga. ■

Ibukin rongorongona riki tabewa n te Beku ibukin te Atua, wareka te moan kaukuki n te boki ae uarereke ke kawara www.DutytoGod.lds.org.

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Tara Gordon B. Hinckley, “The Aaronic Priesthood—a Gift from God,” *Ensign*, Meei 1988, 45.
2. Tara Dallin H. Oaks, “Te Nakoanibonga ae te Aaron ao te Toa,” *Riaona*, Tianuare 1999, 44–45.
3. Tara Thomas S. Monson, “Karaoa Am Beku—Bwa te Kabanea n Tamaroa,” *Riaona*, Nobembwa. 2005, 56.

1. Reirei: *Mwakoron te waaki ni kakukurei aei e kaira am konabwai n reiakina reirein te euangkerio ke te beku n te nakoanibonga. E kairaki ma kaetieti ibukim ni karaoa am babaire ibon ibukim ni kabotoaki iaon te bwai ae koa tia n reiakinna.*

“Ko kona ni karekea te reireinaki n te maiu n tamnei” ibukim am beku n te nakoanibonga imwaaian ae ko karaoi.

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron n te United States

“I tangira te kantaninga ibukim kataa-kin iango ake a kona ni buokai n aron te aomata .”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron i Guatemala

“I tangiri mwakoro mani kamate-
bwaiaikan koroboki aika a tabu ao n ta-
taro, ao I karaoi bwaai aikai ao n teimatoa
ni karaoi. I a katauraoi ngkai bwa N na
karaoa au mwakuri ni mitinare.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron i Biribin

2. Mwakuri: *. Ni mwakoron te waaki ni kakukurei aei, ko kona n ira am babaire ao ni korei am iango ao namakin ibukim bwaai ake ko a tia n rinanona*

“Ngkai te kairake n ataeinimwaaane ngai n te mwaanga, ti baireia bwa ti na katea ara kouru ni ikotaki ao n nako ni biri. Ti rangin tangiria ni kan bairea aio ni iko-taki ao, ngkai te kurubu, mwakuriana riki bwa ti na kamarurung riki n rabwatara.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron i Guatemala

“Te boki . . . kanga aiaron te taeraii ke te tienero ike ko kona n riki . . . n iango raoi ibon iroum. Bon te waaki ae tamaroa n rinanonaki.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron n te United States

“E kanganga baieran au tai ni kamate-
bwai n te koroboki ae tabu. . . . Taian ko-
uru bwa N na riari ni warekii koroboki aika
a tabu ao te tataro e buokai ni karekea te
tai ao n ongoraa raoi. E karika te bitaki ae
korakora nakoiu, ao I namakina te Tamnei
ngkai I karaoia.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron i Biribin

3. Tibwaia: *I mwiin irakin am babaire, e reke am tai n tibwaua am iango ao namakin ma kain n am utu, membwa n te kooram, ao tabeman riki.*

“Ngkana ko tibwatibwa, ko tangiria n reita nako te maroro ma tabemwaaing ibukina ngkai [tibwauakina e a tia] ni buokiko bwa kona matata raoi.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron n te United States

“E bon tamaroa ngkai N na kona n taetae ma au karo.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron i Biribin

“N ara bootaki n te kooram ti tangiria n taetae imarenara ibukim ara kouru: tera ae ti karaoia ngkai ngaira aomata ao e kanga te bwai aei ni buokiira.”

Kaain te Nakoanibonga ae te Aaron i Guatemala

KORORAOI NI MAIUAKINNA

Reiakinna

- Wareka atun te mwakoro ae “Rairannano” inanon *Ibukin Kakorakoraakia Kairake*, ao korea am reke nakon titiraki aika imwiina n am bokinikoroboki ke n am tienoo.

- Tera ae ko reiakinna man taekan te Mwakuri ni Kamaiu ao te rairannano man te mwakoro aei?
- E kanga te rairannano ni buokiko n rikirake n te maiun tamnei?
- Tera te kaokoro imarenan te rairannano, te Mwakuri ni Kamaiu ao te kororaoi ibon iroum?

- Maroroakina am kaeka ma am karo ke membwa n te kooram. Maroroakinna bwa kanga te rairannano ni kona ni buokiko n rin n te tembora ao ni karaoi otenanti aika a tabu.
- Rinei teniua man mwakoro ake tabeua man *Ibukin Kakorakoraakia Kairake* ake a kona ni buokiko ni maeuakina te kororaoi. Kamatebwaia te kainibaire n te mwakoro aei, ao koroi bwaai ake ko na karaoi ni maiuakin kainibaire aikai ao ni buokiia tabeman ni karaoia naba.

Mwakuri

Mwakoro man *Ibukin Kakorakoraakia Kairake* N na kamwatebwaia:

Bwaai aika a onoti N na karaoi ni maiuakinii kainibaire ao ni buokiia tabeman ni karaoia naba.

Tibwaia

- Imiin kamatebwaian ao irakin kainibaire aikai, tibwauaia ma am karo ke membwa n te kooram te bwai ae ko a tia n reiakinna, e kanga ni bita maium, ao te aekaki n aomata ra ngkoe iai.

langoa kamatebwaian ao karaakin nanon “Kunnikai ao Teia,” “Kaakibotu ao Kaongoraa,” ke “Taetae” inanon *Ibukin Kakorakoraakia Kairake*.

Filling My
to God
Priesthood Holders

I KONA NI KITANA TIBUTORU TE UNAINE?

Ngke e a koro 21 au ririki, I tangiria ni kan karaoa au mwakuri ni mitinare. Tibutoru teunaine, Margarita Sippo de Lallana, e boutoka au babaire e ngae ngke nanona bwa e na tiku n ti ngaia. E a tia ni kaikawaai ngke I moan uarereke, ao I rangi n tabeaianga ibukina bwa antai ae e na tararuaia ngkana I a karaoa au beku.

Tia kaman bwabetitoaki n 1978, ngke I a tokara au 11n ririki ao tibutoru-teunaine ai bon 73 ana ririki. Imwiina ao tia katoka mwamwanangara nakon ara bobootaki, ma tarira ma mwanera man te Ekaretia aika a tabeaianga a roko ni kakaeira.

I a manga moanna ni kakao-nimaki, ao membwa n te uoote a rangi n ingainga nakon katabuau. E nang reke ara riikan!” a taetae ma te kukurei. N te tai anne ao bon akea kaain te Nakoanibonga ae te Aaron n ara uoote. I a riki bwa te beretitenti ibukin te riikan n te kooram ibukina

ngkai akea riki te riikan. I mimi ngkai a anganai te aekaki n nako aei, ma I a matata riki bwa taan kairiri n te uoote a kataneiaai n taben te nako-anibonga. Ao n tokina, I a kataia ni kakaonimaki.

Tibu teunaine, e ngae n anne, e teimatoa n aki roroko n taromaui, e kaei bootaki tii n tabetai. Ma e boutokaa au babaire ni karaoa au beku ibukina ngkai e a taia inanona bwa e koaua te euangkerio.

Ngke I a nikirii au beeba ni mitinare n 1990, angiina mitinare aika a bwanin aia tai a weteaki mai Córdoba a beku n te mition i Argentina Buenos Aires Meang ke Maiaki Mitioni. I kakaoua raoi bwa N na weteaki nakon teuana maibuakon uoua mition aikanne ao n aki rangin raroa nako mairoun tibutoru teunaine.

Imwiina, ngke e a weteai au beretitenti n te

titeiki, e tuangai bwa I kainnanao au bwatibooti ibukina ngkai N na manga nako Colombia! N aki warekii tabeaiangau, e kaungaai tibutoru te unaine bwa N na nako. Imwaain mwanangau, e berita bwa e nanga okira te taromaui te Taabati are imwiina ao n nako n te tembora imwaain ae I oki. E bon kanganga kakoauakin aei ma e bebete nakoio ngkai n na mang kitanna.

Ngke I a tokara au mition, e karaoa raoi are e a tia ni berita ibukina. E ngae ngke e a roko n ana ka 80 tabun n ririki, e aki ti kaei ana bobootaki ni kabane ma e bon roko naba iaon te tai. Ao e katauraoi ao e nako n te Tembora i Buenos Aires Argentina.

Imwiin te 12-te aoa, bwaati ni kabane ibukin te tairiki a oki ma te moan mwananga anne nakon te tembora, tibutoru teunaine e kawara ara autinibootaki n ara uoote ni moaningabongin te Taabati n 8:30, teutana imwaain moanakin bootakin te Ekaretia. Ara beretitenti n te titeiki,

Rúben Spitalé, e tuangnga, “Kariaia bwa N na nikiriko ni mweengam bwa ko aonga ni motirawa.”

“I aki,” e kaeka. “N na nako n taromaui.” Ao e boni karaoia.

Imwiin okiu man au mition, ti nako ni kabane ni kaea te tembora teniua te tai imwaain ae toki maiuna inanon 2000. Ibukin au mition, tia uai ni kakabwaiiaki. Ngke arona bwa I tiku ni mweengau, I kakoaua raoi bwa a na akea maibuakon kakabwaii aikai aika a na kona ni kaoti. ■

Hugo Fabián Lallana, Córdoba, Argentina

Teutana te tai imwaain ae I kitana au mition, tibutoru teunaine ae aki roroko n taromaui e berita bwa e na okira te taromaui n te Taabati are imwiina ao n nako n te tembora imwaain ae I oki.

TI KAKAUONGO NAKON TE TAMNEI

Nte moaningabong teuana ngai ma toau ni mitinare ti bairea bwa ti na nako n anga reirei n te kaawa teuana ae uarereke n te aono are ti bairea ni mwa-kuri iai i Biribin maiaki. Inanon ara tai ni karebwerebwe iaon mataroa, e kaoti te mwaane nakoiria ao n titiraki bwa tera ae ti karaoia. Ti kona n ataia bwa e koro tingai ni mangin.

Iangoakina ngkai e aki taraa n iai nanona n ara rongo-rongo, tia anganna te boki ae uarereki ibukin oin te kantaninga n te maiu. Tia tuangnga ngkanne bwa ngkana e wareka te boki ae uarereke ao n aki mooi n te tairiki arei, ti na roko ni kawairia ni mweengana ni kabwarabwaraa oin bukin te maiu aei. E katoutoua atuuna ao man taku bwa e na tataninga ibukira. Ti barekiira ni kaea ara boontaeka ake tia kaman kabaea ibukin ara tai n anga reirei.

Bon akea raoi ara kantaninga n okiria n reireinna n te tairiki anne, ma ni katoa bong imwiina ngkana ti rarikin ana auti, I namakinna bwa ti na riai n tei. I waekoa ni kanakoa te namakin arei, ma e boni ngae n anne, ao n raona au babaire ma bukina aika raraoi I a tuangai ibon irou bwa e a taraa n rangin manging ibukin ongoraana.

Imwiin tabeua te bong e rangin korakora ana wirikiriki te tamnei n te aro are I aki kona n totokoia. Ngke tia karebwerebwe iaon ana mataroa, tia kaaitibo ma te aine ae raraoma are e titirakiniira e aera ngkai tiaki kaman moantaai riki n roko, n are tia tia ni berita iai. E taku bwa buuna e

a kaman tataningaira n te tairiki arei ao anne ai tibwa te moan tai inanon maiuia n iein, e a tibwa aki manging.

Ti boni mamaa ao ti kabatiaa te kabwara bure. Ti kabaea ara tai ni manga oki n te tairiki anne n reireinna ma kainnabana. Imwiin teutana te Tari Gumabay (e a tia ni bitaki te ara) e rairananona man ana waaki te aonaaba, e a bwabetitoaki, ao n riki bwa oin te korakora n te kaawa.

Tabeua te bong imwiin ana bwabetito, I a kamwaingaki nakon te aono teuana ao e a bua au reitaki ma te utu. Te bwai ae I kona ni karaoia bon te kantaninga ao te tataro bwa a na teimatoa n te Ekaretia.

Imwiina I ataia bwa te kaawa ae uarereke are a maeka iai te utu ae Gumabay e a reke ana mwaanga ao ai manga te uote. Te Tari Gumabay e a weteaki bwa e na riki bwa te bitio

n te uote anne. I ataia naba bwa angiina ana utu a kaaina te Ekaretia.

Ngke I a oki ni kawara te aono are I moan karaoa au mwakuri ni mitinare iai, I a nooria bwa angiina aomata a kaaina te Ekaretia ikekei ibukin ana banna ni katoto te Bitiobi ae Gumabay, are e a tia ni katuka maiuna inanon bain te Uea ao ni Karaoia bwa te tia tararuai ana utu ao ni waaki ni kakukurei ni katoa bong.

I rangi ni karabwarabwa ngkai ti kakauongo nakon ana wirikiriki te Tamnei ni kawara mweengan Gumabay. Rinanon te bwai ae e a tia n riki aei I a kamatataki riki bwa tera ae nanonna te Uea ngke E taku, “A aki kai nanoia akana maiu ngkana akea te tia katoki-aoraki irouia, ma a kai nanoia akana aoraki” (Mataio 9:12). ■ Michael Angelo M. Ramírez, Nu Tiiran

Bon akea raoi ara kantaninga n okira temwaane arei n reireinna n te tairiki anne, ma ni katoa bong imwiina ngkana ti rarikin ana auti, I namakinna bwa ti na riai n tei.

WETEIA AM TAAN REIREI N TE MWEENGA

Ni mwaitin ririki aika bwaka nako ngke a uareke natira aika aman, buu temwaane e reke ana mwakuri n te tabo teuana ngke I a tiku imwiina ni karokoa are a bane aia reirei natira ake a ikawai riki inanon teuana te ririki. A tibwa karekeaki ara taan reirei n te mweenga, are a tia n reke aia tai ni kawariira uatai te tai imwaain are e kamwaingaki kaainnabau.

N te tairiki teuana ngke I a nako ni kamatuua natiu, I a ongo tangin natira te aine ae uareke inanon ana ruu. Ngke I a tabekia, I a nooria bwa e a rootaki n te kabuebue man biua. I iangoia bwa N na uotia nakon te onaoraki, ma taraakin tuan ara intuaranti ae boou n te tai ae waekoa e kaotia bwa e ti butimwaiia taan makeka i Idaho—te tabo are e mwakuri ngkai iai kainnabau. Nikirana maibuakora bon taan ni maeka n te tabo ae Washington.

I a rikirake n raraoma ngke I a taua kabuebuen natiu te aine—105 degrees Fahrenheit (41 degrees C). I waekoa ni katorobubua n tataro ao ni bubuti ma te onnon ibukin te ibuobuoki. E kaoti te kaeka are I aki kaman iangoia: “Weteia am taan reirei n te mweenga.”

E a taraa ni bwaka nako te tai, ao I ataia bwa mwaane aika uoman, te Tari Halverson ao Bird, a bae n tia ni matuu n te tairiki anne. Ma I a tabeka te tareboon ao ni bon wetea naba te Tari Bird, ni waekoa n tuangnga te bwai ae riki. Inanon nimaua te miniti, n te aoa 11:00 n te tairiki, a roko au taan reirei n te mweenga imatan te mataroa—n aia tiute ma aia neketai.

N te tai aei taban natiu ae uareke ma matana a bon takauraura, ao irana ae e nimnim ni maonona. E tang ma te maraki, ma te Tari Bird

ao Halverson a bon rau ngke a anaia. Ngkanne, a katokaa baia iaon atuna, anganna te kakabwaia ao n tuangnga n aran te Tia Kamaiu bwa e na kamarurungaki.

Ngke I a kauka matau imwiin te kakabwaia, I aki kakooua te bwai are I nooria. E a ngarengare ao ni kakamwakuri ni karuoaki n tatakaro inano. E abua biuana!

“I a namakina rauna ngke ti kakabwaia,” e taku nakoia te Tari Bird ngke ti tabe ni matuakina natiu ma te mimii. E aki maan ao a nako, imwiina teutana ao I a taratara inanon tabeua

te aoa ma te teei are e tangiria n taratara ao n takakaro. I aki tabe iai.

N ririki aika a mwaiti aika a tia n nako inanon te tairiki are a karaoa aia mwakuri n ibuobuoki anera aika uoman n rabwataniiia irouia taan reirei n te mweenga, a kakabwaia natiu. Imwiina n te tai ae aki maan tia mwaing nako Idaho ao e a bua ara reitaki mangaiia, ma N na kakaitau n taai nako nakoia uoman taan reirei n te mweenga aika akoi ake a roko n te katebwi ma teuana n aoa n ana mwakuri te Uea. ■

Diana Loski, Pennsylvania, USA

I rikirake ni mwaaku ngke I taua kabuebuen natira te aine. I waekoa ni katorobubua n tataro ao ni bubuti ibukin te buoka.

E KAAIRUA AU BITIOBI?

Ara uoote e a bon tibwa bwena-
Auaaki, ngaia are ngke e bubuti
te bitio bi bwa e na noorai, I bon
kakoaua ra oi bwa e na anganai na-
koau n te uoote ae boou. I a maan ni
mwakuri ma kairake n ataeinaine ao
n tangiriia. A rangin tatauraoi nakon
te euangkerio ao te kimwareirei aron
reireinakiia. Ni kaouana te Uea e na
kariaia ngai bwa N na teimatoa n
reireiniia.

Inanon mimiiu, e taku te bitio bi
bwa te Uea e tangirai bwa N na anga-
reirei n te Buraimwarii n oneamwiin
arei. Ni koauana e bon kaairua! E
kakoaua nakoiu, ma e ngae n anne,
e a tia n aki mamatam ao n tataro ao
namakina te korakora ibukin nakoau.
I tangiriia ataei, ma tera ae I ataiia
ibukin reireinakiia?

Ibukin 15 te ririki n ara mare tii te
rawawata are I tibwauaia ma kaina-
bau bwa te Uea e aki kakabwaiira n
anganiira natira. Ara kekeiaki ibukin
karaoan te tabetabe e bon aki uana
ibukin ara kanganga ni bwainaoraki.

Onimakinan te bitio bi, I buti-
mwaea te nako a n angareirei n te
Buraimwarii, ma inanou I korakai.
I bon un iroun te Uea ibukin katuka-
kiu n akea natuu, ao I ribaa te nako a
ae boou aei.

“Bukin tera, te Uea, ngkai
Koa butiia aei?” I mimii. “Inanon
Wanawanam, I a tia n aki anganaki
oin natuu. Bukin tera ngkai I a butiia ki
bwa N na reireiniia natii tabeman?”

I tataro ao n korakai man noora te
kanganga are I kaitara iai ma teUea,
ni bubuti ma te nano ae korakora
ibukin te atatai. N tokina I baireia
bwa n te tai are I a tia ni butimwaea
te wewete, N nang riai ni katoka te
raraoma ibon ibukiu ao ni karaoa

E taku te
bitio bi bwa
te Uea e tangi-
rai bwa N na
angareirei n te
Buraimwarii. I
tangiriia ataei,
ma tera ae I
ataia ibukin
reireina-
kiia?

te kabanea n tamaroa are I kona ni
karaoia.

Anne ngke e a roko te kakabwaiia.
I waekoa n rabakau n tangiriia ataei,
ao a rabakau n tangirai. I kunea bwa
aia tangira e bon tau korakorana ni
buokai ni kanoaa te aakea inanon
maiu. N te tai ae waekoa I aikoa
kona n ruo nako naano nakon mata-
roan te umwantabu n akean uoman
ataei n taua baiu ao tabeman a tei
ibukin rabwatakiia ngke I a riririkiia.
Imwiin anne, kainnabau te mwaane
e weteaki bwa te tia kairiri n te
Tikauti. Imwaa in ae e onrake mwee-
ngara irouia ataei ao aika tebwi
tabun aia ririki.

E mate kainnabau n ana ririki
ni maiu ae 47 n Nobembwa 1986.
Ni kaokana riki te Uea e ataa are
I kainnanaoia nakon ae boni ngai.
Inanon wiiki imwiin maten kaina-
nabau, I weteaki bwa N na beku

n te angareirei n te mition n te
Buraimwarii I Fresno, California,
n te mwaanga ae Laoti. Ninikoriaia
aomata aika a onoti aikai ao natiiia
anganai te korakora ni waaki nako
n akean kainnabau.

Tera te kimwareirei ae onoti aei n
nooria aomata aika kairake ake I a
tia n reireiniia ngkai a roko n te roro
ni ikawai, ni karaoa te mwakuri ni
mitinare, mare n te tembora, ao ni
katei oin aia utu. A rangi ni mwaiti
maibuakoia aika, “a tobwaaki” ataei
a teimatoa n roko ni kamaurai ao ni
kanakoraoa au bong, ao I rangin ku-
kurei ngkana I noriia n te Tembora i
Fresno California, ike I beku ngkai iai.

Au mwakuri n ibuobuoki n te
Buraimwarii e a riki bwa te kakabwaiia
ni koaua n ua tokin maiu. I bon rangi
ni kakaitau bwa nakoara a kairaki
mairoun te Uea ao tiaki ngaira. ■
Jeannie L. Sorensen, California, USA

Banna ni Katoto Rimoa, Berita aika Boou

Te Maroro e bon aki bebete irou, ma I karekea te korakora man aia banna ni katoto aika kaokaonimaki man koroboki aika tabu.

Te Ara e tauaki

Engae ngke I kunei angiin kaeka aika rangi ni kakukurei, I korakai n taraan te maroro. I bon tuai man maroro ma imwaa'in au mition, ao ngke I a okira mweengau imwiin uoua te ririki, I namakinna ae e karako au atatai iai.

Inanon te bwiina te ririki man te tai anne, taraakina ao I a kataa “ni kabane are [I kona] ni karaoia” (2 Nibwaai 25:23) ni mare—te bwai are I a tia ni beritanaki iai inanon ana kakabwaia te tamanuea—ma akea te tokanikai ae reke. N taai tabetai ao I namakinna bwa I kaririaki nakon te bwarannano ni kakaaeen temanna, ao inanon taai aika I rawawata iai, I a tia n tang inanon te tataro. “*Taiaoka buokai*. I aki ataa te bwai ae N na karaoia.”

N te tai naba arei, I a kunea te karaunano ae bati inanon katoto man koroboki aika a tabu. Teniua karaki aika imwiina a bon rangin korakora ni buokakiu n onimakinan Tamara are i Karawa ao Ana babaire.

Iotebwa mai Aikubita: Kateimatoa te Onimaki ao te Kantananga inanon te Atua

Iotebwa e bon kairoroaki n anaaki man mweengana ngke 17 ana ririki ao ni kanakokaki ma te matoa nakon te aba ae ianena ike tabeman a tibwaua ana koaua n te aro. N aki ongea te kataaki ae matoatoa aei, e kaawakina

te anua ae tamaroa ao n teimatoa ni kaokaonimaki nakon ana mwaatita ao nakon te Atua. (tara Karikani B'ai 37; 39–41). N arona naba, inanon 13 te ririki e rinanon teuana imwiin teuana te bwai ae aki kantanangaaki. Ana mwa-kuri korakora e riki bwa te bwai ae uarereke ma a katikua n te karabuuti, ike e teimatoa n tiku iai nikarokoa ae e a mwaane.

I mimii n taai tabetai ngkana Iotebwa e a tia n iangoia bwa te Atua e a tia ni mwanuokinna ke ngkana e a tia n titiraki Iotebwa bwa maanra tikuna inanon te karabuuti ke ngkana e na kona ni kainaomataaki. I mimii ngkana mii ake Iotebwa e a kaman tia ni kamiiaki iai mai imwaa'ina inanon maiuna (tara Karikan B'ai 37:5–11) e anganna te kantananga ibukin kanakoroan ana bong aika a na roko.

Ni koauana, te Atua e bon uringa Iotebwa, n aron are E a tia naba iroun tinan Iotebwa, Rakera (tara Karikan B'ai 30:22). E kaka-bwaiaki Iotebwa ni maiu raoui e ngae ngke inanon kanganga aika aki kakukurei. N onean mwiin ana rinerine ni kaaitara, n un ke ni kamaraia te Atua, Iotebwa e kammwakura ana onimaki ae kamimii. N tokina, e a bon kaka-bwaiaki n ae rangin korakora.

Ti kona ni kaririaki bwa ti na ngurengure iaon oin marakira, ni kamatakiira man ara konna n noori ana kakabwaia te Atua are e a tia

n anganiira. Ma kateimatoaan te onimaki ao te kantaninga a kona n uota te kakabwaia ae korakora, n aron are a karaoia ibukin Iotebwa. Ao e ngae naba ngke e aki kabooaki mwiin ara onimaki n aron are ti tangiria, kamatoaakina bwa te onimaki e kona n teimatoa ni buokiira ni maiuakin maiu aika a kakukurei.

Te bwai are e a tia n rinanona Iotebwa bon kakoaua ibukin ana tararua ao mwaakan ma wanawanan te Atua. Inanon ririki ana konabwai Iotebwa e taraa n akea te tabo ae e kona n roko iai, ma rinanon bain te Atua, Iotebwa e bon kainaomataaki man te karabuuti ao ni kariatataaki tii teutana iaan Bwarao (tara Karikan B'ai 41:41–43). E kona Iotebwa ni kaman noora ke ni kantaningai taai aika angaraoi aikai?

N taai tabetai ti kata ae korakora ni karekea te bwai, ma oin ara kekeiaki, e boni ngae ngke a korakora, a bon aki tau ibukin te

Ma kateimatoaan te onimaki ao te kantaninga a kona n uota te kakabwaia ae korakora, n aron are a karaoia ibukin Iotebwa. Ao e ngae naba ngke e aki kabooaki mwiin ara onimaki n aron are ti tangiria, kateimatoaana bwa te onimaki e kona n teimatoa ni buokiira ni maiuakin maiu aika a kakukurei.

mwakuri. I ataia Tamara are i Karawa e kona ni kakabwaiira ibukin ara onimaki ao ara ongeaaba ma te kakabwaia riki ae korakora nakon ae ti kantaningaia n aron te moan tai. I onimakina bwa ngkana a tamaroa anuau ao ni karaoi bwaai aika a kanganga, n aron are e a tia ni karaoia Iotebwa, n te tai—ana tai te Uea—E kona n “[kaota] baina aika a tabu” (Itaia 52:10). Au mwakuri e na bon aki kona n ae e na akea uaana. E *bon* uringiira, ni koauana, E bon kinai n taai nako ao ni katauraoi bwaai ibukira n tatabemaniira nako ngkana ti teimatoa ni kaokaonimaki.

Aberaam E Tangira te Atua iaon Bwaai ni Kabane

Tabewa taai aika a nako te reitaki n te maroro ma temanna are I rangi n tabe mangaia e a toki. I a kaman ingainga ibukin ae I tuai ni mare, I nanououa ngkana I kona ni kunea temanna te aomata ae I taku bwa e bon tau ibukiu.

E aki maan imwiina, I kauringaaki ibukin karakin Aberaam are e tuangaki bwa e na anga Itaaka bwa ana karea (tara Karikan B'ai 22:1–14). I nooria bwa ngaira ni kabane bwa ti na anga temanna are ti tangiria. Ni koauana, bwaai ake I a tia n rinanona ni kabotauaki nakon Aberaam, ma I kunea bwa te bwai are e a tia n rinanona e reireinai baeten ake I kona n irii.

E tataninga Aberaam n te tai ae maan ibukin natina te mwaane ae e na bungiaiki nakoina ao Taara. Bungiaikin Itaaka bon te kakai, ao Aberaam e tuangaki, “A na atongaki am kariki nako i nanon Itaaka” (Ebera 11:18). Ni karokoa ngkai te Uea e tuanga Aberaam bwa e na anga Itaaka bwa ana karea. E kanga ana kariki Aberaam “n aranaki” inanon Itaaka ngkana Itaaka e karaoaki bwa te karea?

Ataakin anne—man akea kakawakina e *kanga*—te Atua ni kaawakin Ana berita, Aberaam e bon ongeaaba. Ana tangira ibukin natina te mwaane e bon korakora, ma ana karea e kaotia bwa e tangira te Uea iaon bwaai

nako. Ti titirakinaki bwa ti na kaota te bwai ae ti tebo (tara D&C 101:4–5), ao ngaira naba ti karekea te berita ibukin te kaniwanga ae korakora iaon ara kaokaonimaki ae teimatoa (tara Mataio 24:13). Ngke e a toki au reitaki, e bon kanganga ni waakinna nako. Ni karekeakin te berita are N na mare, te waaki nako e tara n akea te reitaki ni kakoroan nanon te berita anne. Ma te berita e anganai te kantaninga, are e buokai ni kataia riki ao ni kaotia nakon Tamara are i Karawa bwa I tangiria iaon bwaai ni kabane.

Ana kaokaonimaki Aberaam e bon anganaki kaniwangana iai tiaki tii ni maiun natina te mwaane ma nakon naba kanoana ae e aki kona ni warekaki ao kakabwaia tabeua (tara Karikan B'ai 22:15–18). Ngaira naba ti bon anganaki kaniwangara n anga karea are e tuangiira te Uea ao ibukin kaotakin ara tangira nakoina. Anne kakawakin kataakin ara onimaki.

Ataakina bwa te Atua e kona ni kaawakin Ana berita, Aberaam e bon ongeaaba. Ana tangira ibukin natina te mwaane e bon korakora, ma ana kaekae e kaotia bwa e tangira te Uea iaon bwaai nako.

Takaria: E Kakoaua Bwa ana Berita te Atua a bon Koaua

N taai tabetai ti aki ataia bwa a kanga berita ake e anganiira te Uea ni kona ni koro bukiia—n aron te berita are ngkana ti bai-reia ao n teimatoa ni kaokaonimaki, tina bon kakabwaiaaki ma te mare are akea tokina. Beretitenti Dieter F. Uchtdorf, te Kauoman ni Kauntira n te Moan Betetitenti, e reirei taekan te koaua aei, “Ana iai taai ngkana ti karaoa te babaire ae ninikoria nakon te kantaninga e ngae ngke bwaai ni kabane ake a katobibira ana kaitarai [ara] kantaninga.”¹

Takaria ma kaain abana ae, Eritabeta, a tataro ma te kaokaonimaki ao n tataninga natia inanon ni kabane maiuia. N tokina, ao e anganaki Takaria te berita iroun te anera bwa kaainnabana te aine e na kona ni bikoukou ao ni bungia te nati are e na katauraoa te kawai ibukin te Tia Kamaiu. E rangi ni korakora te kakabwaia n te aro are e aki kona ni kabwarabwara Takaria. E ngae ngke e kabwarabwara te anera, e titiraki Takaria, “N na ata anne n tera?” (Ruka 1:18).

Ai arona naba ma Takaria, ti kona n taneiai n namakina rawawata ni bwaai ake ti tangirii—ke kakabwaia ake a tia ni beritanaki a taraa n aki kakoauaaki—ti mwanuokina are “ma a konaki b'ai nako iroun te Atua” (Mataio 19:26). Te bwai are e a tia n rinanona Takaria e kauringai bwa ana berita Tamara are i Karawa a boni koaua ao E bon kaawakini n taai nako.

Karakin Iotebwa, Aberaam, ao Takaria bon tiaki tii ngaiia are a kaungaa au onimaki ao n anganai te kantaninga. A mwaiti rongorongoa aomata ni koroboki aika a tabu ake a kauringai man aia onimaki bwa N na karekea au onimaki n aron are e kaineti ma are e berita iai te Uea *nakoiu*. I aki kona ni wareka te mwakoro n te koroboki ae tabu ni boong aikai n akean te kauring bwa te Uea e kaawakin ana berita n taai nako. Te atatai aei e anganai te kantaninga ae korakora ibukin taai aika a na roko. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Dieter F. Uchtdorf, “Te Mwaaka ao te Kantaninga ae ake Tokina,” *Riaona*, Noembwa 2008, 23.

Man kakoauaakina nakon ATAAKINA

Iroun Chiao-yi Lin

I moan kaitibo ma mitinare ni boong aika kaitira n te turein titeition ngke I a tokara 19 au ririki. I kona n taekinna bwa iai te bwai ae onoti ibukii kairake n ataeinae aikai, ao I namakina te kairoroaki bwa n na taetae mangaiia. Ngaiere I a kawariia ao n titirakinia bwa tera ae a kara-oia I Taiwan. A tuangai ae bon ngaiia mitinare ao ni moanna n taetae ibukin te euangkerio. I aon te kawai ni kakaitibo aika mwaiti, I a reireinaki taekan Iesu Kristo, Ana eungkerio are e a tia ni kaokaki, ao ana Boki Moomon. Bon ngaia kabanean bwaai aika taekinaki—ana Boki Moomon—are e karikai bwa n na kaaina te Ekaretia.

I kona n teimatoa n uringa te bwai are I rinanona n tataro ibukin te boki. Imwiin warekana teuana te tairiki, I kaina te boki, katorobubua, ao ni bubutia Tamara are i Karawa ngkana e koaua. I namakina te rabuna ae a buee ni katobibiai, te bwai are I tuai n namakinna inanon ana tembora Buddhist are I a tia ni kakawarii ni kabane maiu. Te namakin aei e bon kaokoro. I ataiia bwa temanna e bon kakauongo. N te tai anne I a mwananga man

*Kakoauakin
ana Boki
Moomon
bwa e bon
koaua bon
tibwa te
moan tetere.*

kakoauaan te Ekaretia bwa e koaua n ataakina ae koaua, ao I baireia bwa N na bwabetitoaki

Ana Boki Moomon e teimatoa ni kakabwaia maiu ni karokoa ngkai. E kakabwaiaai ngke I beku bwa te mitinare.

E a tia naba ni kaka-bwaiaai n nakoau. Ngke I beku bwa te tia reirei n te intitute, I reiakinaki bwa ana Boki Moomon e koreaki ibukin ara bong.¹ Ma inanon katauraokina au reirei, I kunea bwa te kibuntaeka anne e aki tii koaua, ma e koaua ibukia aomata aika onoti ni bwaai aika onoti n taai aika onoti. Ibukin te katoto, n taai tabetai ngke I katauraoi n anga reirei, temanna maibua-kon ubuia ataein au reirei ae roko n au iango, ao I kunea te bwai teuana ae onoti ae I kainnania n reiakinna ibukin kabwaian te aomata arei. Ana wirikiriki te Tamnei aki toki ni kaoti ao a kakoauaaki ngkana e taetae temanna ataein te reirei nakoii imwiin te kiraati n tuangai bwa N na ataiia bwa arei te reirei are e kainnania teuarei ke neierei.

N tokina, ao tao n nanona raoi, e a tia ni kaira maiu ae onoti ana Boki Moomon.

I uringnga okiu nakon koroboki aika a tabu ngke N nang moanna ni katoka au reitaki n te maroro. I namakina te maraki ae korakora. Ma te kibu are I warekia, 2 Nibwaai 10:20, e taetae ni bakatekea nanou ao n anganai te namakin ae e abuee. “Ao ngkai tariu aika kam tangiraki, n nooran ae e a tia Atua ae nanoanga n anganiira te atatai ni kaineti ma bwaai aikai, ti riai n uringnga, ao kaaki buure, ao n aki nou baraaki, bwa ti aki teweaki nako; e ngae n anne ao tia bon tia ni kaeaki nako man aban rikira; ma ti a tia ni kairaki nakon te aba ae tamaroa riki, bwa e a tia te Uea ni katauraoa marawa bwa kawaira, ao ti a mena iaon aban marawa ae uarereke.”

Uringakin te Uea, n aron are e taekinaki n te kibu, e anganai te ninikoria ao te kantaninga. I kona n onimaki iaon te “rabakau ae korakora” ibukin te euangkerio are e a tia n anganai te Atua, ao I kakoaua bwa I aki “teweaki nako.” A mwaiti bwaai aika tamaroa aika imwaaira.

Bon te kakabwaia ae korakora ni kakoauaakin aia taeka mitinare ngke I kakae iaon te Ekaretia. E bon korakora riki ataakin koauan te euangkerio, korakoran ana Boki Moomon iaon bwaai ni kabane, ibukiu. I ataiia bwa te Atua e maiu ao E reireiniira ni kaineti ao n onoti rinanon koroboki aika a tabu. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Tara Ezra Taft Benson, “The Book of Mormon Is the Word of God,” *Tambuli*, Meei 1988, 2.

Te Reke Nakon te **Titiraki**

Bukin tera ngkai I
kainnanoia bwa n na
tataro i bon irou
ngke I a tia n tataro ma
au tutu?

Iangoia bwa iai te kanganga ae ko taonaki iai. Ko nama-kina ae ko mwengaraoi n tibwa kainnanom ma te kurubu, ke ko kantaningaia bwa ko na tuanga temanna n tingaia n te tabo ae onoti?

Beretitenti Spencer W. Kimball (1895–1985) e reirei: “Tabeua bwaai a tamaroa tata-roakinaia n te tabo ae onoti, ngkana tiaki rangin tabe ma te tai ke kakawakin ara tataro. Te tataro n te tabo ae onoti e bon kakawaki ao e uaana.

E a tia n
tuangira te
Uea bwa ti na
tataro n taetae
ao ai arona
naba mai ina-
nora, i matan
te aonaaba ao
n te tabo naba
ae raba, ibu-
akoia aomata
ao n te tabo
ae onoti (tara
D&C 19:28).

Te tataro n onoti e buokira ni kanakoa te mamaa ke taekinan bwaai aika aki koaua, e buokira ni kauki nanora ao ni kabwanina raoi ara kokoaua ao te karinerine ni kabwarabwaraan ara kantaninga ao kateira.”¹ Ake tiaki mwengaraoi iai n tataro-akinii inanon ara tataro n utu ngkana arona—ao ana bon riari n taai nako—ni maroroakinaki inanon te tataro ae onoti.

Ara tataro aika onoti e kariaira bwa ti na riki bwa taan kaotioti ibukin te koaua ma Tamara are i Karawa ae tangiraki ao ni kabwarabwaraa maa-kura ae nano ao ara kantaninga ake i nanora. E riki ngke e tataro n tingaia Iotebwa Timiti man karekea te kaotioti are e waaki

A matakua kain au utu n tamnei
ibukiia ikawai. E bongana
kabanean au tai irarikiia, ao N na kanga
ni kabwarabwara bwa bukin tera
ngkai I aki matakuaikin tamnei akanne?

Rineakin te bwai ae eti ma am utu e kona ni matoatoa ma raraom—n taai tabetai e matoatoa riki. E raoiroi riki bwa ko na aki ira nanom. E ngae n anne e kona n tiaki arona ngkai, karimoakin te Atua ni maium e na kaka-bwaia am utu ao ni karaoiko bwa te banna ni katoto nakoia. Ma bon am utu, ao e bongana kabanean am tai ma ngaiia. Ko kona n tuatua tamnei tabeua

ake ko atai bwa a kaunga ke waaki ni kakukurei n aron takakaro ke te nakonako ae abwabwakitamwatamwa.

E kakaawaki kaongoakiia am utu n ataa anuam ae korakora, n te nanorinano. Tatae ma te koaua nakoia n aron ae bukin tera ko aki rinei ni matakuaikin aekaki n tamnei akanne. Tataro bwa a na iai te korakora iroum n taekina aio nakoia ao ana iai tamnein te atatai iai. Te kantaninga bwa a

iai Kaokakin ana euangkerio Iesu Kristo. N taetae ma Tamara are i Karawa n ti ngkoe n onoti e kariaira bwa ti na tatauraoi riki nakon ana kairiri te Tamnei ae katauraoaiki ibukin buokara.

E ngae n anne, te tataro n utu e bon rangin kakawaki— e kariaira ni kaniira riki nakon Tamara are i Karawa ao ni karekei taian taneiai aika ibukin te maiu n tamnei ma ara utu. N aron ae e anga reirei iaona Beretitenti Kimball, “Te Ekaretia e kairoro bwa e na riai ni iai te tataro n utu ni katoa tairiki ao ni katoa ingabong.”² ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Spencer W. Kimball, “Pray Always,” *Tambuli*, Maati 1982, 2.
2. Spencer W. Kimball, “Prayer,” *New Era*, Maati 1978, 15.

na karineko am utu ibukin aio, ao ko na kawakina te Tamnei inanom ngkai ko kaotinakoi bwaai aika bubuaka. ■

Tariu iai ana kanganga ni motikia ngkana e koaua te Ekaretia. N na kanga ni buokia?

Anga am boutoka nakoina; e kainanoa namakinan te tangira—tiaki te rawawata—man ana utu. Iangoa titirakinana bwa tera tabeaiangana ao nanououana. Anganna bwa e na kababanea n tuangko tabeaiangana imwaain ae ko kaekaa. Tao tabeaiangana a irekereke ma aomata ke boni ibukina, nakon ae e boto iaon ana onimaki. Ko kona n aki kona ni kaekai ana titiraki aika e kakaei, ma ko kona ni karaua nanona bwa ana bon reke kaekaa.

Butiia be e na tataro ma ngkoe ibukin nanokokorakina ao kaunga bwa e na tataro naba ibon irouna ibukin bwaai aikanne. Ko na ata te koaua are tabeman a waeremwe ni karekei kaeka nakoia tabeman, aimoararariki ngkana a kainnaoia n iangoi bwaai ibon irouia. Ko kona ni warekia ma ngaia taekan te tataro ao karekean te koaua man Aramwa 32, 3 Nibwaai 17, ke Moronaai 10. Ko kona naba, ni kaunga n taetae ma am utu, ma am bitiobi ke te beretitenti n te mwaanga, ke tabeman membwa aika kakaonimaki n te Ekaretia ake a tia n rinanon aekakin tabeaianga aika titebo ma ngaia.

Ni kairakim, kaota am koaua

nakoina. Kaongoa am namakin ibukin te euangkerio.

Te Kabanea ma tiaki n ae aki kakaawaki, uringa bwa bon te Tamnei are kaota te koaua. Ni karekean te koaua ke atakina bwa e a tia ni karekea teuana, tarim e na riai t n reiakina atakin te Tamnei are Raoiroi. Aio e kona n abwabwaki taina, ma e aki kona ni kairoroaki. Ko kona n tuanga koaua n tainako, ma inanon ti te itoman ma te Tamnei bwa e na karekea te koaua.

Tataro ibukina ao kaungaa, boutokaia ao ongora irouna, ma uringa bwa e inaomata n rinerine. E na rinerine n te aro ae moan te wanawana man irakin ana kairi te Tamnei. ■

Buokia aika ko tangiria ni karekea te koaua man warekan booki aika tabu ao n reireiniia bwa ana kanga n ataa te koaua iroun te Tamnei ae Raoiroi.

E-meerina am titiraki nakon lahona@ldschurch.org, ma “Te Reke Nakon te Titiraki” n te botonianga n te rain.

IMATAIA ANERA

Ngke I kaokoroaki bwa te mitinare, e berita nakoiu au titeiki beretitenti bwa n taai nako N na namakina rokoia anera ao a na kamanoai.

Iroun Samuel Gould

I nanon 2003 I weteaki bwa N na mitinare i Ivory Coast, i Aberika Maeao. Ngke I kakaea, I kunea bwa te aba e bon rekereke ma te buaka n aba ae bon wakinako, ma E karauaki nanou n atakina bwa a tia ni boraraoi itera aika uoua bwa a na katoka te buaka n te tai anne. A manga roko karauan nanou ngke I a kaokoroaki. Te beretitenti n te titeiki e berita nakoiu bwa ngkana I mwakuri, N na namakina rokoia anera n tainako ao ana kamanoai. A berita naba nakoiu bwa ngkana I ongeaba, N na okira mweengau ma te kamanoaki raoi.

Inanon moan namwakaina n au tai ni mwakuri, te beretitenti n te mition e reireiniira bwa ti na taturaoi. Inanon ara tabo ni maeka n te kaawa ae Abijan, ti kawakina te amwarake ao te ran ibukin teniua te bong, ao n taai ni bootaki ti reiakinaki iaon arora are ti na karaoia ngkana e a roko te buaka.

Ti bon raraoma naba, ngke taan iowawa a manga buaka n Nobembwa 4, 2004. Ara tia kairiri n te mition ngke kauringira n aki nakonako n te aoa 6 n te tairiki. Inanon ara kabanea n reirei n te bong are imwiina, ti karina n ongo te rebwetaua. Ti waetata

ni kainira n te tataro, ti anganiia te utu te mwakoro man ana Boki Moomon bwa a na warekia, ao ti kawaetata n nakon mweengara. Te koraki ake te korakina inanon ara tabo ni maeka a roko imwiira n te tai ae kimototo. Taan ibuobuoki a tareboon n tuangira bwa ti na aki kitana ara tabo ni maeka n aekaki nako bwaai aika riki—tiaki ibukin e ekaretia ke te amwarake. Ti a ataia bwa taan kawakina te rau mai Buranti a tia ni mate ni buakanakia n aia tai ni kiba, ma ngaia are Buranti e buakana maraen te tanga ni buaka, ni kamwaukua ana taanga ni kiba Ivory ae uarereke. Ni kaitarana, mwakuri ni kakeru aika mwaiti e a wakinako inanon kautuun te kawa.

Tebwina tengaa taan totoko ni kaoni nanoni kawai, n tau i aia taaba, ni urui titoan Buranti, ao n rin nakon mweenga are a kanamakina bwa a maeka iai kaain Buranti. Man ara winto, ti kona n noori mwakuri ni iowawa ake a karaoaki. Ti ataia bwa ti a mena inanon te kanganga ibukina bwa a mainaina kunra

N tanimaeon taai n te Tabati ni 7 bongin Nobembwa, ibuakon karongoan te tatarakua, kakatii, ao rebwetaua, ti karaoa botakin te toa n ara tabo ni maeka ma ti aman taan taromauri. Imwiin kakabwaiian ao

kabutakin te kariki ma te ran man karara n tatabui ibukin tenibong, ngaira n tatabemaniira ti taetae ao ni kaoti ara koaua. I wareka Doctrine ao Covenants 84:88: are e kangai bwa te Uea e na nako n rimoara ao e na mena i angataira ao i angamaingira, ao Tamneina e na mena inanora ao ana anera a na katobibira, ni uotiira rake (tara D&C 84:88) Ngke I warekia, ao I a iangoa te kakabwaiia are e a tia n anganai au titeiki beretitenti, ao I a ataia bwa N na kamanoaki raoi.

Ti kainaki inanon ara tabo ni maeka inanon teuana te wiki. Taan kairiri n te uoote ao membwa a kakawarira ao a uoti kanara. Temanna te membwa e karekei ara rongorongo ao e kanakoi n te e-meeri nakoia ara utu, ni kaongoia bwa ti bon mano raoi ngkai. Aia ibuobuoki membwa aikai moan te kamimi! N te tai aio ao ara utu ao kaain te Ekaretia ni katobibia te aonnaba a tataro ibukin kawakinara. Ngke a tataro au utu, a namakina karauan nanoia bwa N na bon aki reke n te kanganga.

N te Kanimabong, Nobembwa 12, e a moanaki kamwawaakira. Membwa n te Ekaretia Ivory a kairira rinanon kawain Abijan, ao e ngae ngke ti ongo rongorongoia taan birinako tabeman

bwa a kaikoakaki, ti otinako ma te kamanoaki raori Ti rinanon te O n totoko nakon mweengan te Tia Tei mai Buritan. Ao ngkanne ana taanga Buritan a uotiira nako man te aba, ao e a kaekaaki aia tataro au utu ngke a noorai ma uoman unimwane iaon te kaongora ibukin te kananako. N roon te bong, membwa a kairia mitinare aika tiaki mitinaren Aberika nakon mweengan te aro. Ma ikekei ao ana taanga ni kiba Itare e katokaia n nako Ghana, ike ti a kaitiboaki iai.

E ngae ngke tebwi ma uoua buakanakiia aika tiaki kaain te aba inanon te aba, akea mitinare aika ikoaki n tain te kiriwe, ao akea mweengaia mitinare aika a niniaki. Bukina bwa ti ongeaaba nakon ana reirei te mition beretitenti, ti kamaiuaki ni mweengara ngke e waaki te kiriwe ao iai naba karara ae tau ibukin maiura. Ao e moamoa riki ataakin ana kakawakin te Uea nakon aia kakawakin kaain te taanga ni buaka.

Ngke ti a tia n nako, I a kunea bwa inanon tanimaeon taai n te Tabati imwiin ara botaki n toa, kurubu n totoko a tia ni katauraori ni buakana ara tabo ni maeka. Temanna mai buakoia kaain rarikira e takarua, "Tiaki kaain Buranti!" ma aki nako. N tokina, temanna kaain rarikira e tang, "Taian mitinare!" ao taan kiriwe a uamaenako. I a manga uring naba ana taeka bwa Tamneina E na mena inanora, ao a na katobibiira ana anera, ao I a ataia bwa I a tia ni maiuakina te berita man ana kakabwaia au titeiki beretitenti. I a tia n nora te taetae ni burabeti ae kakoroaki bukina. ■

Note: E a rikirake n tamaroa aron Ivory man 2004. A manga mwakuri mitinare ikekei ngkai ake tiaki kaain te aba.

2011

Boto ni iango n te Miutuo

“Ti kakoaua ae ti riai ni kokoaua, n eti, n itiaki, n akoi, ao n tamaroa, ao ni karaoa ae raoiroi nakoia aomata; ti kona n atongnga ae ti ira ana reirei Bwauro—Ti kakoauai bwaai ni kabane, ti kantaningai bwaai ni kabane, ti a tia n ribuakon kangaangan bwaai ni kabane ao ti kantangingaia bwa ti na kakoroi bukin bwaai ni kabane. Ngkana iai te bwai ae raoiroi, ae kakateke, ke ae tamaroa rongorongona, ke e kamoamoaki, boni bwaai aika ti ukoukori.” (Taekan te Onimaki 1:13).

Elaine S. Dalton (i nuka), beretitenti, Mary N. Cook (maing), moani kauntira; ao Ann M Dibb, kauoman ni kauntira.

David L. Beck (nuka), beretitenti; Larry M. Gibson (maing), moan kauntira; ao Adrián Ochoa (atai), kauoman ni kauntira.

TI KAKOAUAA

Iroun te Beretitenti ni Kabuta n te Botaki ibukia Kairake n Ataeinaine

Ti kakoaua bwa raoiroin temanna te aine, ae e kairaki iroun te Tamnei, e kona ni bita te aonaaba Ngkai aia beretitenti ni kabuta Kairake n Ataeinaine, ti a tia ni kamataua taraia ataeinaine n te bwai are a kakoaua be riai n tei bwa te tia kakoaua, ni maiuakina katein te euangkerio, ao ni karaoa te bitaki. E bon kamimi bwa temanna te aine e kona ni kakoroa nanona ngkana e raoiroi, e kakauongo nakon bwanaan te Tamnei ae Raoiroi ae maaraara ao e beebete aomwiina e karaoia.

Ngke e korea te katebwi ma teniua n taekan te onimaki Iotebwa Timiti, e kabwarabwarai bwaai ni kabane are ti kona ao n riai ni kakaei bwaai aikai n te aro bwa ti na karekea te mwaaka ao korakoran te Tamnei ae Raoiroi. E ataia bwa ti na kainnanao rimwian te tia Kamaiu n te taeka ao ao te mwa-kuri. E ataia bwa man karaoan aio e na katauraaira bwa ti na tau ibukin kaka-bwaia n te tembora.

Kakoauako I bon Iroum

Ko na kanga ni karaoa aio? Ko na kanga ni kairiia tabeman n iriiran ana banna ni katoto te Tia Kamaiu, maiuakinan te raoiroi, ao te katauraoi nakon te tembora? Te moan, Kakoauako Ibon Iroum! Ungan nanom ao korakoram a na buokiko bwa ko na riki bwa te tia kairiiri, ao kabanean nanom nako iai e na karaoa te bitaki n te ririki aio. Am iango nako, kukune ao mwakuri a kona ni kaeta te aonaaba ngkai ao n taai aika a na roko.

Ibukin te aonaaba n rabakau aika a boou ae ko maeka iai, iai am kona ni kaona te aonaaba ni bwaai aika raraoi, a tamaroa ao n tau ni

kamoamoaki. Iai i tabonibaim te kona ni kakoaua ana euangkerio Iesu Kristo nakon te aonaaba ae bwainin. Ake ngkoa te roro mai imwaaina ae iai irouna te konabwai aio, te kakabwaia, ao te tai.

Teniua Bwaai n ikotaki ma Teuana—Ni Katoa bong!

Ti kakoaua iroum. Ngkai te tai ni ikotaki ao ni moana te bitaki are e na kakorakoraki ao ni kakabwaiaia tabeman. Ti kaoko bwa ko na reitanako karaoan teniua bwaai ni katoa te bong—n ikotia ma teuana.

1. Tataro ni katoa ingabong ao ni katoa tairiki.
2. Wareware n Ana Boki Moomon ni katoa nimaua te miniti ni katoa bong.
3. Matangare!
4. N raonakina, ti kaoko bwa ko na ongeaaba ao ni maiuakina te riai inanon *Ibukin Kakorakoraia Kairake*. A na taneiai ma katei aikai. Tibwaia ma tabeman riki. Ao *riiki* bwa aia banna ni katoto aika taan kakoaua.

Te riririki aio, Kakoaua bwa Natin te Atua te aine ngkoe, are tangiriko ao e na buokiko. Kakoaua inanon te Tia Kamaiu Iesu Kristo. Ngaia otam. Bon am kantaninga. Am Kakairi ao te Tia Kabooa maium. Kakoauako ibon Iroum! Kakoaua korakoraia kairake n ataeinaine ae a maiuakin katei aika a raraoi. Ti kona ni kabane ni kakaei bwaai aikai ake a raoiroi, ao a tamaroa, tatangiraki, ao ni kamoamoaki. Ti kona ni karaoa te bitaki inanon ara aonaaba.

Ti kakoaua bwa ngkami te roro are aia koaua ao aia mwakuri e na bita te aonaba. Ti kakoauai ngkami! ■

RIKI BWA TE MWAANE AE KAKAONIMAKI N TE NAKOANIBONGA

Iroun te Beretitēnii ni Kabuta irouia Kairake n Ataeinimwaane.

Imwaain otinakomi man te Buraimwarii, e mwaiti mai buakomi ae uringa te katebwi ma teniua n n taekan te Onimaki ao ni kantaningaia bwa kam kona n uringnga inanomi. Te ririki aio ngaira aika beretitēnii ti kakaewenakoi ngkami ni waaki nako iaon ami ururing ae bebete ao n reiakini ni koaua ae kananonaa te Burabeti are Iotebwa Timiti ngke e taku ti rimwin ana kauring Bauro. Ti buti ngkami ni kamatebwaii bwaai aika a kakaawaki n tatabeua nako ake a taekinaki n te katebwi ma teniua n taekan te onimaki, n ana Boto n Iango te Miutuo n te ririki aio. Ti kaoin ngkami ni karaoi bwaai aika kam reiakin. Ao ti kaoin ngkami n tibwa te kukurei ma tabeman bwa maiuakinan katei aikai a na rin inanon maiumi.

Katoton te katei aio bon titebo ma are kam kamanena inanon te burokuraem ae boou Beku nakon te Atua: reiakinna, mwakuriia, tibwauaia. Irakin kawai aika bebete aika teniua aikai e na buokiko n riki bwa te mwaane ae kakaonimaki n te nakoanibonga.

E kabwarabwaraa te katebwi ma teniua n taekan te onimaki n te mwakoro, “Ti kakoaua ae *ti riai ni* ni kokoaua, n eeti, n itiaki, n akoi ao n ibuobuoki,

te nanoanga, te iraorao, [ao] raoiroi” (e katuruturuaki taekana). *N riki n ai aron* e moa riki nakon aron ni karaoia—bon aron are antai ngkoe. *Karaoan* te etieti, koaua, te itiaki, ao tabeua riki are kaokoroko mairouia ataeinimwaane ake am roro. Ngkana a noora tamaroam tabeman, a na tangira anuam are iai iroum. Ngkai ko reiakina tabem n te nakoanibonga ao ni mwakuri iaoia, ko na bitaki. Ngkana ko waaki “karaoa ae raoiroi nakoia aomata ni kabane,” ko na kaka-bwaia ao ni bita aron maiuia aomata.

Banna ni Katotoo aika Tamaroa

Ben bon te banna ni katoto ae korakora ni buokaia tabeman ao n riki bwa kakabwaiia inanon maiuia. E tarataraia aomata ake aki kikinaki ke aki namakinna bwa a na boo ibuako. E iangoia riki tabeman nakon tabeakinana ibon irouna. Ngke e mwaing Kelon nakon ana uote Ben, E kabwarabwara maiuna Kelon “akea bwa tii te bwatei” are nakon te kawai ae kairua. E namakina bwa akea ana iango. Ma ibukin ana banna ni katoto te rao ae Itiaki ni Boong Aika Kaitira ao moa riki ngkai bon raraona ae tangiria, Ben, e nooria bwa iai karaoana ae raoiroi riki. Ben e kaoa Kelon ni ira ana waaki ni

kakukurei te Ekaretia. Ni botaki aikai e noria Kelon bwa iai te bwai ae kaokoro n aroia ataeinimwane akekei. E tangiria ni kan riki bwa aekakiia. E aki rang koaua bwa tera, ma e ataia bwa e tangiria. E tangiria ni kukurei n aekaiia.

E tataro nakon te Atua ao e ataia bwa e kainnanao kaainakin te Ekaretia. E bwabetitoa raraona Ben ngke 16. E taku Kelon ni bwabetitoakina, “I a tia ni kunea te rau, ao I namakina bain te Tia Kamaiu n tangira ngke I otinako man te nei. I a kukurei ibukiia raao ake a maiuakina are a kakoaua.”

Mwaakan te Nakoanibonga ae te Aaron

Doctrine ao Covenants 58:27–28 ae taku bwa mwaane a na ingainga ni katabeia ni bwaai aika a raoiroi, bwaai aika mwaiti man oin nanoia n te aro bwa a na uota te raoiroi ae bati;bwa te mwaaka iai iroua. E mena te mwaaka iroumi. Kamwa tia ni mwiokoaki ma te mwaaka n te nakoanibonga ae te Aaron. Ti tangiri ngkami, ao ti ataia bwa kam kona ni karaoi bwaai aika korakora ngkana kam riki bwa mwaane aika kakaonimaki n te nakoanibonga. ■

Ngkana ko waaki “ni karaoa ae raoiroi nakoia ni kabane,” ko na kakabwaiia ao ni bitii maiuia aomata.

Taekan te Onimaki 1:13

Taekan te Onimaki e roko man te reta ae koreaki irou n te Burabeti ae lotebwa Timiti n 1842 nakon te eteta ae arana John Wentworth. A moan bo-retiaki n ana bwai te Ekaretia Times and Seasons te nutibebwa i Nauvoo ao man riki ngkanne bwa mwakoron ana boki aika tabu ni boong aika kaitira.

Ti kakoauaa

“[Aio] taekan te onimaki bon teuana aan katanoataan ara rabakau. Ti na riai ni iangoia ma ni ia-ngoia riki. Ngkanne,

ngkana ti kaririaki bwa ti na karaoa ae aki raoiroi ke te kewe ke te katei ae aki riai, e na roko nakon ara iango ma korakora tabeua te korakora aei, e bon katabwanina taekan karaoan te bwai ae eti ao ae bure n ara katei.”

President Gordon B. Hinckley (1910–2008), “Tai maku ni Karaoa ae Tamaroa,” *Riaona*, Beberuare 2000, 5.

Iraorao

Te rikini iraorao bon te akoi ao te anganga, n te taeka—ni karaoan ae raoiroi. Inanon Ana mwakuri ni mitinare Iesu Kristo “e nakonako ni kakaraoa ae raoiroi . . . bwa E mena te Atua irouna” (Mwakuri 10:38). Ngkana ko maiuakina maium ma te akoi, E na kakorakorako ao n tabekikorake te Atua.

Ana Kauring Bauro

Taraa I-Biribi 4:8, are bon mwakoron te reta mairoun te abotoro are Bauro nakoia Aika Itiaki i Biribi.

Itiaki

“Weneniburen te Aomata tiaki ti bwain te rabwata. Ni koauana, te itiaki ao te kakaonimaki e moanaki inanon te tamnei tiaki n te rabwata. Kabwarabwaraan aron tamneira. Ngkana e mena tamneira ni koauan te euangkerio, ti tangiria ni maiuakina ae rietata, ao ara mwakuri a kaota te nano anne. N te aro aei, te itiaki ao te kakaonimaki a bon rine nakon katokan te wenenibure imwaain te mare ao imwiin te mare. A kabwarabwara anuan maiura n tamnei.

Terrance D. Olson, “Koauan Itiakin te Aroaro,” *Riaona*, Okitobwa 1999, 31.

13 Ti kakoaua ae ti riai ni kokoaua, n eeti, n itiaki, n akoi ao n ibuobuoki, n rabakau ni kakaraoa ae raoiroi nakoia aomata ni kabaneia; ti na atongnga ma te koaua bwa ti a tia ni kakoaua n taua te mwioko are taetaekinna Bwauro—Ti kakoauai bwaai ni kabane, ti kantaningai bwaai ni kabane, ti a tia n ribua-kon kangaangan bwaai ni kabane ao ti kantaningaia bwa ti na kakoroi bukin bwaai ni kabane. Ngkana iai te bwai ae raoiroi, ae kakateke, ke ae tamaroa rongorongona, ke e kamoamoaaiki boni bwaai aikai aika ti ukoukoi.”

Kakaei Bwaai Aikai

Wareka “Entertainment and Media” mwakoro inanon *Ibukin Kakorakoraia Kairake* (iteraniba 17).

Te kakukurei are ko rineia e iri nanon katei aikai ao ma te katebwi ma teniua n taekan n te onimaki? Iangoia ni koreia inanon tienoo arom bwa ko kanga ni kakabwaiaki man karaoan rineakin rongorongongo aika raraoi.

Te Raoiroi

“Raoiroi ‘bon tamnein te iango ao te katei are aanaki iaon katei aika rietata’ (*Taekina Au Euangkerio*, 118). E

katabwanina te itiaki ao itiakin te katei. Te Raoiroi e moanaki n te nano ao te iango. . .Bon ikoikotan ngaa babaire aika uarereke ao mwakuri. . .Aine ao mwane aika iai irouia te raoiroi ae rau ao te korakora n te nano. A bon rauaki bwa bukina bwa a tau ni karekea ao ni kairaki iroun te Tamnei ae Raoiroi.”

Elaine S. Dalton, Aia beretitenti ni kabuta Kairake n Ataeinaine, “Te Oki nakon te Raoiroi,” *Riaona*, Nobembwa 2008, 78–80.

Ana reta te eteta. Te iteraniba aio e aki nanonaki bwa te kabwarabwara ibukin rineakin kibun te boki ae tabu, ti te tabo ni waaki ibukin oim am kamatebwai.

Ko na riai n ira te Tieminari

Te katautau ae reke iroun te rao ae buoka bitakin maiu.

Iroun Lisa Pace

“I isa, ko riai n ira te tieminari,” Ashley e taekina ae e na tii nooria. Imatara bon nnen beebwa ni kawakinaki aika kaoti tauan mwiin kiraati aika rineaki ibukin te reirei n te ririki are imwiina, ngkana ti a moana irakin te reirei ae rietata.

I taraia raou n akea au iango, n tokina I a matangare. I rawa n tuangnga, bwa te tieminari bon te bwai ngkoa n au iango. Bon te membwa ngai ngkoa ae I aki bati ni kakaonimaki n te Ekaretia, ae bon arou ngkoa ni mwaitin maiu. Inanon riririki aika mwaiti, I a tia n ataa te euangerio ma I tuai ni karekea korakoran kakoauakina ao koauana.

Ngke I a oki nakon mweengau imwiin te reirei n te bong anne, tamnein te tieminari e a moanna ni karika te kamimi nakoiu. Ashley, ao raou naba ake tabeman, a taraa n ae a ingainga n ni kan kaainna. Iai iroun te nano ni kan karaoa are a karaoia raraou, e ngae ngke I aki oota n te bwai ae a karaoia. Imwiin marorokinan au baire ma au karo ao ni karekean aia kariaia, I a motikia bwa N na ira te tieminari n au moan ririki n te reirei ae rietata.

I aki ataia bwa e na korakora te kairoro man te mwakuri ae bebeta are na reke inanon maiu. Au moan ririki n tieminari e bita maiu n aron are I a kona n nooria ngai ma tabeman bwa natin te Atua, e tangiraki ao ni kakawakinaki. I a moana nakou nakon te taromauri ni katoa Taabati, n aki tabeakina aki kakaonimakiia au utu.

I a tia ni kabanea au reirei n ae rietata, ma N na bon kukurei n tainako ibukin te tieminari. Inanon te aoa anne ni katoa bong, a reke boon au tataro ao e a kamatoaki au koaua. E buokai te tieminari ni katauraoui ibukin au mare n te tembora ao ni kaungai ni kakorakoraai n riki

bwa te aomata ae raoiroi.

I ataia bwa te Atua e tabeakiniira n tatabemanira nako. I ataia bwa te tieminari bon te kakabwaia are buokai ni kateai iaon te baa ae matoatoa inanon Iesu Kristo. N na kaungako bwa ko na ira te tieminari. E na bita naba maium. ■

Ara Tabo

MAAKU NI BITAKI

Iroun Olivia Ghafoerkhan

Ikawairake bwa te Kiritian. E ngae ngke au utu aki taua te aro, tamau e reireinai n tainako bwa n na karaoi bwaai aika I ataia bwa a koaua.

Inanon moan kairakeu I rinanon kataaki aika a mwaiti. Korokoro iaon nukau, raureia au karo, aorakin tinau, ao tararuaan tariu ae matootoa man kabwaranano. Imwiina tabeua namwakaina imwain ae e koro 15, I kaitibo ma mitinare. Tari Johnson ao Tari Chadwick a reireinai taekan te euangerio.

I a tia ni wareka Ana Boki Moomon, ma I aki tangiria ni kan karaoa te bitaki ake a tuangai mitinare bwa n na karaoia. I tuangiia bwa te bitaki e rangi ni korakora ao I kuri n tuangiia bwa a na katukai n arou. I tararake ngke I taekin taeka akanne ao kaitara ma matan Tari Chdwick. Teuana te ranimata e bwaka rikaaki nako aon tabana, ao I a bon rangi n namakina te maama. I tuangiia bwa n na manga weteia n te bong are imwiina.

I nakon mwengau man te taromauri ao ni kabanea warekan Ana Boki Moonon n te moan tai. Imwiina I

katorobubua, are I bon tuai man karaoia mai imwaina, ao ni butiia te Atua ngkana e koaua. I tuai man titirakina te Atua te titiraki aei mai imwaina. I rangi ni maaku ni bitaki. Imwiin are I kangai “amen,” te raunnano ao te rau e roko iaou. I karekea ana tangira Tamara are i Karawa are e tangirai, I taia bwa ana Boki Moomon e koaua, ao I ataia I kona ni bitaki.

Tebwina te bong imwiina I bwabetitoaki. Ni kauoman au karo a roko n au bwabetiito. E ngae ngkai ai tibwa ngai te membwa n au utu, Iai te animaki bwa te bong teuana a na katotobubua naba ni butiia te Atua. I wareka ana Boki Moomon ibukin te kawaniua n tai ngkai, ao e rangi ni kamiimi n te moan tai. I ataia bwa Ana Boki Moomon e koaua. Iai mwaakana ni bitiiia aomata. ■

AU KOAUA N TE TATARO

Aki kakaekaki tataro n tainako n te kawai are ko kantaningaia iai. langoa te bwai are ko tataro ibukina ao kakauongo nakon are ko namakinna. Ururinga bwa te Uea e tangiriko ao e na kaekai am tataro. E kona naba n tia ni kaekai am tataro, ao ko na ti riai n ataa kaekaana.

Mary M., ana ririki, 17, England

NIbuobuoki nakon Ara Tabo, kanakoa am karaki, korotamnei, ke kaotinano nakon liahona@ldschurch.org, ma “Our Space” n ana tabo te bwai. Taiaoka karina aram, am bong ni bung, am uote ke am mwaanga, te titeiki ke te mwakoro, ao aia kariaia kaaro (e butimwaeaki te e-meeri). Kaeka a na riai n rinanoaki ibukin abwakiia ke kamataataia.

E TIKIRAOI AE KO
KAKAAWAKI

MA E NA BONGANA RIKI NGKANA KO
TAMAROA

I Kantaniga Bwa A Na Weteai ? nagon te Mition

Iroun Loran Cook

Tao ko a tia n ongo anenen te Buraimwari “I Kantaniga Bwa A Na Weteaki Nakon Te Mition.” Iai raoi riki aia anene ataei ae bongana ibukin karaolan te mwakuri ni mitinare. E taku: I kan riki bwa te mitinare ngkai. I aki tangiria n tatanninga ni karokoa I a ikawai.”¹ Elder M. Russell Ballard man Aia Koram Abotoro Ake Tengaun Ma Uoman e kariaia. E taku, “Aomata aika kairake a kainnanaoia ni kabaei maiuia ni moantaa i te iango ibukin te mwakuri ni mitinare.”²

E ngae n anne, ataakin ae ko kan mitinare ao te namakin ni katauraoi ni mwakuri bon bwaai aika uoua aika kaokoro. Ko na waaki ma ia? Kakorakora am koaua ao rabakaum n te euangkerio bon bwaai aika uoua aika moan te tamaroa. Aika inano kawai tabeua ake ko kona ni katauraoi ni karaoa am mwakuri ni mitinare.

1. Te Onimaki

Ti kainnanao karikirakean ara onimaki. E reirei Iesu Kristo, “Ngkana iai onimakin au iroumi ao e na reke iroumi te mwaaka ni karaoa te bwai are kam tangiria irou.” (Moronaai 7:33).

- Kamatebwaii booki aika tabu. A reirei ao ni kakoaua Iesu Kristo.
- Kataa te onimaki ni kaitarai oin am kanganga ibon irouia. Onimakinan Iesu Kristo e na karaua nanom n tain taian kanganga ao ni buokiko n tokanikai iaon kanganga nako.
- Karekea te tararua ae korakora iaon

rabwatam am iango man reiakinan bonganan te reirei, te kamarurung ao te maiuraoi.

- Teimatoa ni waakina te raira n nano, ongeaaba nakon tuua, aki mamatam, ao tataro ni kaitiaka maium.
- Ibukia ataeinimwaane, kamwakura te onimaki inanon Iesu Kristo man reiakinan kakoroan tabem n te nakoanibonga.

2. Tamnei

Unimwaane Ballard e reirei naba, “Mitinare a kainnanao te itiaki n rabwata ao n tauraoni n te maiu n tamnei.”³

- Kamatebwai ao irii kainibairei inanon *Ibukin Kakorakoraia Kairake*.
- Ukoukora Ana Kairi te Tamnei ae Raioiroi man te aki mamatam, kamatebwaian boki aika tabu, ao tataro ibukin kairakim.
- Wareka aron ana bwaintangira nako te Tamnei inanon Doctrine ao Covenants 46:11–26. Tataroakinna ni kakaea bwa ko na kunei bwaintangira n te maiu n Tamnei. Ukoukora aia reirei am karo ao taan kairiri bwa a na buokiko ni karikirakei bwaintangira n te maiu n tamnei.
- Titirakiniko, “Tiaan boki aika I wareki ao burokuraem n te terewition ao taian tamnei aika I matakuaikin a tabekai rake? Ngkana a aki, iangoa arona ae ko kona ni kakaea riki te kakukurei ae tamaroa riki.
- Reireiniko ni kakauonga ibukin ana kairi te tamnei nako.

3. Te tangira

Ko na kainnanao te tangira ae koraraoi ana tangira Kristo ae itiaki, ni mwakuri raoi bwa te mitinare. Tangiraia tabeman e aki bebete n tainako. E na tangira te mwakuri, te onimaki, te Tamnei ae Raoiroi, ao te kaunganano. E taku Moomon bwa kam kainnanao te tataro ma korakorami bwa kam aonga ni kaonaki n ana tangira Kristo ae itiaki (tara Moronaai 7:48).

- Tataro ma te nanorinano ao ni koaua ibukin te kona n tangiria tabeman n ai aron Kristo ngkai E tangiriia.
- Kaota am tangira ibukiia am utu man karaoran te mwakuri n akoi ibukiia kaain te utu n tatabemaniia Rinea kaain te utu are a kainanao te tangira ae raka ke tabeakinana ao ni kabanei tabeua te tai ma teuanne ke neienne.
- Kaota am tangira ibukin temanna ae kainnanao man karaoran te mwakuri n akoi ibukin teuanne ke neienne.

4. Ibuobuoki

E reireiniia ana aomata te Uea are Beniamina aron kakaawakin te mwakuri. E taku bwa ngkana ti beku ibukiia tabeman, ti beku ibukin te Atua (taraa Motiaea 2:17).

- Karaoa te ibuobuoki bwa kateim n tainako. Ko kona ni buoki kaitiakan bwain amwarake imwiin te amwarake n te tairiki, buokiia am koraki n ataei n aia bwai n reirei, taetae nakon are kainnanao raona, ke buoka kawakinan itiakin rarikim.
- Tataro ibukin kakorakoram ao kairam inanon iriiran ana banna ni katoto n ana mwakuri ni ibuobuoki te Tia kamaiu.

- Buoka am kurubu ibukia Kairake n Ataeinimwaane ke Ataeinaine n iangoa karaoran te mwakuri n ibuobuoki.

5. Te Kakao

Aramwa,temanna te mitinare ae korakora n Ana Boki Moomon, e kainanoia koraki ake tiaki membwa n te Ekaretia n “roko ao ni bwa-betitoaki nakon te rairanano” (Aramwa 5:62). Ko kona ni ira ana banna ni katoto.

- Riiki bwa te rao ae raoiroi ao te banna ni katoto nakoia raaao ao kaain te utu ake tiaki kaain te Ekaretia.
- Kakaai aanga n reireiniia raraom ao kain rarikim taekan te euangkerio.
- Reiakina te euangkerio ao kataneiaiko n reirei ngkai. Butiia am tia kairiri n te uote ke mwaanga ibukin kairakim iaon arom n anga reirei taekan te euangkerio. Ngkana e riai, irii taian reirei ngkana a reirei taian mitinare aika bwain aia tai nakoia taan kakaae.
- Kamatebwai *Taekina Au Euangkerio* ma am karo ibukin te bootaki ni utu n te tairiki. Ko kona ni ikaruoro n taetae iaon taian reirei, n reireinia mwakorona, ao kaoaia n tatabemaniia ni kaoti aia koaua n te bwai are ko reiakinna.

Te beku ibukin te mitinare bon te kouru ae bongana karaoana ngkai, ao ni katauraoi ngkai e na katekeraoa maium ni katoabong ni kairiko nakon te mition. Ko aki rangi n uarereke ni waakina am katauraoi—ko na aki tataninga ni karokoa ko a ikawai nakon teuanne ke uoua te buuti. ■

BWAAI AIKA A NA TARAARIKI

1. “I Tangiria n Riki Bwa te Mitinare Ngkai.” *Aia Boki n Anene Ataei*, 168.
2. M. Russell Ballard, “Ko na kanga ni Katauraoi Bwa te Mitinare ae Tamaroa,” *Riaona*, Maati 2007, 10.
3. M. Russell Ballard, *Riaona*, Maati 2007, 12.

Iroun Karen A. Kimball

E boto i aon te karaki ae koaua
*Brigham Young [e] kawakinaki
n roko nako nanon bwani-
nin taai ni mwakuri inanon
kawenean aan mwakuri aika
kakanato ni boong aika kaitira
(D&C 138:53).*

Ekakauongo Kathy ngke
e kabwarabwara Mr.
Sodeberg bwa a kanga
aomata n mwananga nakon te
United States. E rangi ni inga-
rake ibukin ana kiraati ae boou n
rongorongongko. E kibeuri baan
ana boki ae boou ni karakin ro-
ngorongongko ni kawai. E toki Kathy
n tamnein Brigham Young. E aki
ataa bongangan Brigham Young
inanongrongongko te United
States mai imwaaina.

E kabanea ana reirei Mr. Sodeberg
“A na iai te kamatebwai n te mweenga
ni katoa bong,” e taku. “Ami moan mwa-
kuri e na roko ningabong.”

Ni mweengana
ao Kathy e ikerake
ngke e tarai titi-
raki ni kabane are
anga mwioko iai Mr
Sodeberg.

“Te bong ae matoa
n te reirei?” E titiraki
tinana.

“Kamatebwai n te
mweenga ni katoa bong,”
e taku Kathy. E uringa te
tamnei inanon ana boki
ibukin rongorongongko ri-
moa. “Tinau, Brigham
Young inanon au
boki Tera ae karika
kakannatona inanon
rongorongongko te United
States?”

“E kaira karokoaia
ngaa Aika Itiaki Ni Boong
Aika Kaitira nako Salt Lake
Valley. Ao ngkanne e kaira kama-
ekaakiia.” E taku Tinana. “E kabanea te

Te Kabanea

an Tamaroa ni Brigham Young

tai ae mwaiti n iangoia. Bon mwakoron te mwaing ni wairio ae kakanato inanon te aba.”

E katanoataa n te bong are imwiina Mr. Sodeberg, “Te wiki are imwiina ti na karaoa ana kaotioti te tia wareware kam na karaoa tamnein te mwaing ni wairio. Ami karo ao ataein reirei ake tabeman ana kainnaoaki ni ira karaoakina.”

Mr. Sodeberg E moana korean araia aomata ake n te karaki ao e tibwatibwai aia taeka n te koroboki. Ngke e titiraki bwa antai ae tangira ana mwakoro Brigham Young, E a waetata ni katea baina Kathy.

“Nakon te tairiki aio kam na waakina kamatean ami mwakoro n te mweenga e na waaki ni uringi baika kam na kamatenanoi.” E taku Mr. Sodeberg. “Kam riai ni karaoia raoi. Ami bwii e na baireaki mai iai.”

E wareka ana mwakoro Kathy ngaia ao raona are Laura ngke a kitana te kiraati. E roko irouna te namakin ae kakamaaku. “E kairua aio ana taeka Laura. E karika Brigham Young n taraa ni kewe.”

“Ko ti noori bwaai ni kaokoroi bukin am ekaretia,” ana taeka Laura.

“I aki kona n atong aikai,” ana taeka Kathy

“Ko na uringii raoi,” E kauringa Laura.

A bwaro rikaki ranimata iaon taban Kathy ngke biri nakon mweengana ao n rinako n te mataroa are mai moa.

“A mwaiti riki kamatebwai n te mweenga?” E titiraki Tinana.

“Buakaka,” e taku Kathy, ao e anganna te koroboki. “Wareka aio.”

E wareka te taeka Tinana ao e ioioa atuna. “Te koroboki aei e aki ataa aron Brigham Young ae bati.”

E taku Kathy. “Tera ae N na karaoia?”

“Te moan ti na kakaea ana kuni-kai Brigham Young,” E taku Tinana.

Kathy e kataa ana kooti ae roro man abwabwaki tibuna te mwaane ao e rukum ni waerake bain ana kabaraaki mwanena ae mainaina. E kaota aron te nakonako Mr. Grandi ae kaain rarikina Kathy ma ana kai ae te oko.

E kunea te bwara ae ananau man roro Tinana inanon te kabwate ao e karinna iaon atun Kathy. Ko na kakukureia Brigham Young,” E taku Tinana. “Ngkai ko na tangira taekana ae boou.”

Kathy e kakaea rongorongon Brigham Young inanon ana boki n rongorongon te Ekaretia ao iaon ana Webu tiaite. N te tai ae waetata e a manga moan koreaki taekana.

“Te karaki ae koaau ibukin Brigham Young,” e taku Kathy.

N te bong are karaoaki iai, ana kiraati Kathy a bootaki iaon te tabo ni kamataku.

Kaaro ao ataei n te reirei tabeman a tataninga n aia kai n tekateka. E a kabwarabwara te burokuraem; ngkanne e a kitana te tabo ni kamataku ngke a kamatei aia mwakoro ataein te reirei.

E kamatea raoi ana mwakoro Alex, ma Randall e kamangaoa ana taeka. Mr. Sodeberg e a manga tuanga bwa e na karaoia riki. Kathy e koono ana kai. Ngke e a roko ana tai, Kathy e a taekina karakinan ni koaau Brigham Young.

“Ko bita taekan am bebwa?” E titiraki Laura imwiin te kamataku.

“Eng.” I taekina te koaau,” e taku Kathy.

“E a roko Mr. Sodeberg,” e taku Laura.

“E nako raoi, aine,” ana taeka Mr. Sodeberg. “Kathy, e reitiano, boni ngkoe te kabanea n tamaroa n Brigham Young ae I a tibwa nooria.” ■

Brigham Young . . . mwakuri ni kaineti ma reirei aika koaau, ao e riki bwa te bwai ni mwakuri ae korakora ni bain te Uea.”

Unimwaane David A. Bednar man te Koram n Abotoro Ake Tengaun Ma Uoman, “Ao Akea Ae Na Kabureia”, *Riaona*, Nobembwa 2006, 90.

N na kanga ni katea aan te maiu n tamnei?

Unimwaane
Neil L. Andersen man te
Kooram n te Tengaun
ma Uoman n Abotoro
e tibwai iango tabeua
iaon te maroro aei.

4. Ti na riai n anga nanora ni beku ibukin temanna ma temanna.

Ti na riai n tituaraoi ao ni kaaki inanon maiura anua ake e reiakinira iai Kristo.

2. Ti na riai n tataro. Tai moantaai ni matu n te tairiki n aki katorobubua moa imatan Tamam, n anga am karabwarabwa ibukin te bwai are ko karekea, ao ni bubuti Nakoina bwa e na kakorakoraa aam n te maiu n tamnei.

3. Ti na riai n taromaui. Iai te mwaaka inanon te otenanti n te euangkerio, ni butimwaeakin te toa ni katoa wiiki. Iai te korakora inanon te ikotaki n tataro inanon te Ekaretia ao, ae kakawaki riki ,te bootaki n tatataro inanon mweengara.

1. Ti na riai ni kamatebwai koroboki aika a tabu. Te Uea e a tia n anganiira booki aika a kamimi aikai ni kamatoai aara.

Aia Iteraniba Ataei

I bon rangin karabwarabwa ngkai I bungjaki nakon te utu are e ataa koauan ana euangkerio Iesu Kristo. E na koro au kawaniua n ririki n te Itita n te Taabati, ao I namakina te kimwareirei ni bwabetitoaki n te bong are ti bukamarua iai Manga Utin te Tia Kamaiu. E bon nako nanou, ma tamau e boni mena ikekei, ao I atai bwa I kona n onimakinna. Inanon tain te bwabetito I kareka te namakin ae kakukurei inanou, ao ngkanne I atai bwa I kona n onimakina Tamau are i Karawa n aron onimakinan tamau.

Ai 11 au ririki ngkai, ao e a rang n ingaingana nanou ni kan nakon te tembora ni bwabetitoaki ibukiia maate. I atai bwa ti rinanon te bwabetitio ae ti kona n okira iai Tamara are i Karawa.

Mirjam S., ana ririki 11, Switzerland

Jerry L., ana ririki ni maiu 9, Philippines

REUNIÃO FAMILIAR

**"Bootaki n Utu n te Tairiki,"
iroun Nicolas M., ana ririki 6, Brazil**

Sakura O., ana ririki 8, mai Tiaban, e a bon tibwa bwabetitoaki. E wareka ana Boki Moomon ni katoa bong. E mamate nanona n te nako n taromauri, e tangiria n tataro ao tangiria n noora te tembora. E tangiria n irira Iesu Kristo ao ni kataa ae korakora ni karaoi ana rinerine aika raraoi.

Ataein te Mwaanga man Primero de Mayo, Bermejo Bolivia Mwakoro, imwiin irakin te waaki n anga reirei n te bootaki n toa.

Koroboki aika tabu Bon Ana Taeka te Atua

Iroun JoAnn Child ao
Cristina Franco

“Kakukurei ngkami n ana taeka Kristo; bwa taraia, a na tuangko ana taeka Kristo bwaai aika ko riari ni karaoi” (2 Nibwaai 32:3).

Nana Boki Moomon, Riaai e tuangiia ana utu taekan miina, ibukin te kai ni kamaiu. Inanon miina, e tangirria ana utu Riaai bwa ana katoonga uaan te aroka, ae “moan te kangkang riki nakon uanikai nako” (1 Nibwaai 8:15). E nooria aomata aika a mwaiti ake a waaki n toua te kawai are e kaineti nakon te kai ni kamaiu, ao a bua kawaia tabeman n te bubu n nang ae roo ao a kitana te kawai ao a bua. Tabemwaang a waaki n taua te kai te biti are e bangaki nakon te aroka. A mwananga, ni kamatoaia n taua te kai te biti ni karokoa are a roko n te aroka ao a kana uana, are e kona ni kakukurei nanoia. (Tara 1 Nibwaai 8.)

Natin Riaai te mwaane ae

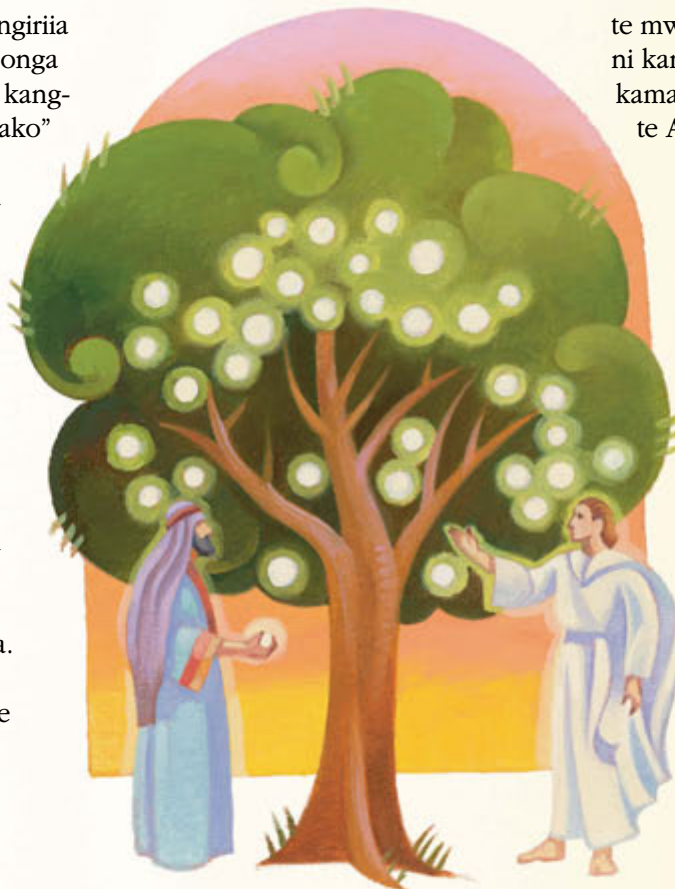
Nibwaai e tataro ni kan ataa nanon bwaai ake e a tia n noori tamana. E kaotaki nakon Nibwaai te mii ae ti tebo ma are miia tamana. Te Tamnei e reireina Nibwaai bwa te kai ni kamaiu e bon tei ibukin ana tangira te Atua. E kaotaki Iesu Kristo nakon Nibwaai, natin te Atua, e reireiniia ao ni kakabwaiaia aomata iaon te

aba. E reireinaki naba Nibwaai bwa te kai te biti e tei ibukin ana taeka te Atua. (Tara 1 Nibwaai 11.)

Koroboki aika tabu Bon Ana Taeka te Atua. Warekan koroboki aika a tabu aiaron kamatoan tauan te kai te biti. Ti ataa te bwai ae tangiria Iesu Kristo ni kan kara-oia ao n taekinna. Ti na karekea te mwaaka ni kaaitarai karirii ao ni karaoa kawaira nakon te kai ni kamaiu ao n namakina ana tangira te Atua. ■

TE WAAKI AE NA KARAOAKI

Tarai kabwarabwaraan koroboki aika a tabu ibukin kariaia iaon iteraniba 65 ni kakaai nanon bwaai are a noori Riaai ao Nibwaai inanon te mii ni burabeti ibukin te kai ni kamaiu. Korei ao kabonganai korotamnei n tibwai bwaai ake ko a tia n reiaikin ma tabeman. Ko kona ni bubutia am karo ngkana ko kona n tibwa te karaki inanon te bootaki n utu n te tairiki.

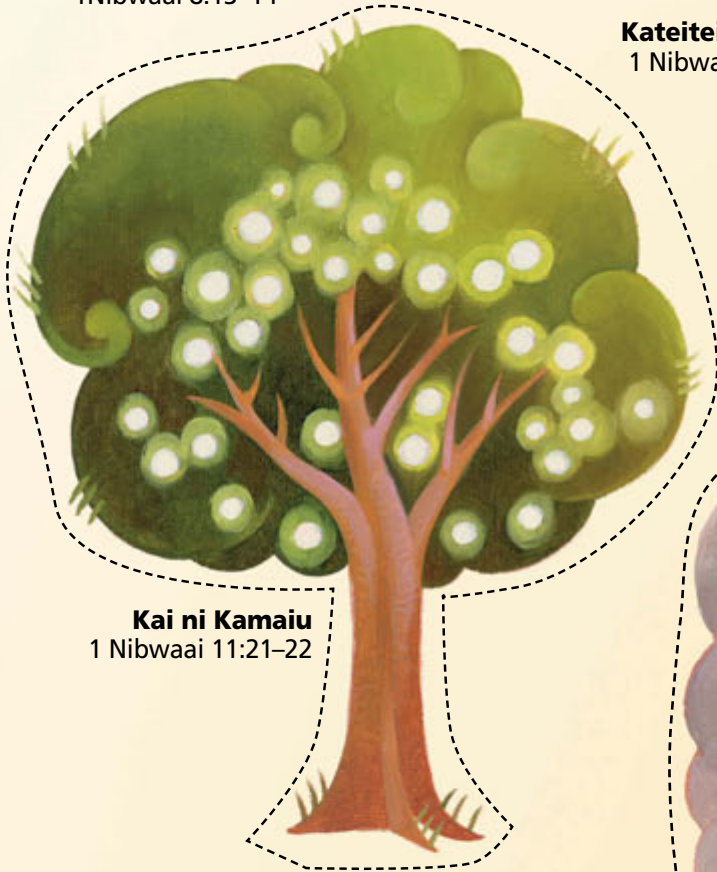

Sariah, Sam, ao Nibwaai
1 Nibwaai 8:13-14

Kateitei ae Bubura
1 Nibwaai 11:35-36

Aomata aika a Bwainingare
1 Nibwaai 8:26-27

Kai ni Kamaiu
1 Nibwaai 11:21-22

Te Kai te Biti
1 Nibwaai 11:25

Te Kawai ae Eti man Irariki
1 Nibwaai 8:20

I Nuukan te Nangiroo
1 Nibwaai 12:17

Te Kateitei ae Bubura
1 Nibwaai 8:20

IESU ngke te Teei

Iroun Diane L. Mangum

Maria e taua te teei ae Iesu ngke e nakonako inanon te **tembora** ae tabetabe i Ierutarem. Ngaia ma Iotebwa a roko mai Betereem bwa a na anga **karea** ibukin uoman te taobe n te tembora. E a kani koro onoua ana ririki ni maiu Iesu.

Inanon te tembora ao boni iai temanna te unimwaane ae arana Timeon. E tuangaki n te berita bwa e na kona n noora te Tia Kamaiu n te bong teuana. “Ao e tuangaki iroun te Tamnei are Raioiroi bwa e na aki mate I mwain noran ana Mesia te Atua irouna” (Ruka 2:26). Ngke e noora te teei ae Iesu, e kimwareirei Timeon ibukina ngkai e ataia bwa e a tia ni kakoroaki nanon te berita anne. Ao ngkane

te unaine ae arana Anna are e beku n te tembora e kakoaua ma te kimwareirei bwa Iesu bon te Tia Kamaiu.

Ma tiaki ni kabane aika a kukurei ibukin bungia-kin te Tia Kamaiu. E ongo te Uea ae Erote bungia-kin te teei are e na riki bwa uean Iutaia. E aki tangiria Erote bwa e na iai ae e na uea iaon abana. E tua bwa ataei ake a bungia-kin irakin

Betereem inanon uoua te ririki n nako a na bane n tiringaki!

E a kaoti te anera nakon Iotebwa inanon te mii ni ka-uringnga ibukin ana babaire Erote. A biri nako Iotebwa ma Maria n te bong. A kaira Iesu bwa a na maeka i Aikubita, n te tabo are e na mano iai.

Imwiin maten te Uea are Erote, a mwaing ana utu Iesu nakon te kaawa ae Nataretu. E mwakuri Iotebwa bwa te kabentaa. E tararuaiia kaain batana Maria.

E reiakinaki Iesu ni mwakuri irarikin Iotebwa. N aroia ni kabane ataenimwaanen Iutaia, E kamatebwai koroboki aika tabu ao tuan Iutaia. A ongeaba nakon tuua Iotebwa ma Maria, ao Iesu e reiakinaki irouia ana karo iaon te aba. E ikawairake te tei, ao e riki ni korakora, ao E kaonaki n te rabakau: ao e mena i Rouna ana akoi te Atua” (Ruka 2:40).

Ngke e a koro ana ririki 12 Iesu, e kairaki irouia Maria ao Iotebwa bwa a na bukamarua **Te Toa are te Riao**. A mwamwananga ma aomata aika

*Te rongorongoa
aei e roko man
Mataio 2;
Mareko 6:3;
Ruka 2:21–52.*

Tembora i Ierutarem—Te tembora aei e bon kaokoro ma tembora aika ngkai. E bon rangin bubura, ma ana kataonang ao ana bwaranta ae kaonaki irouia aomata. Aomata a uotiia maan nakon te tembora ibukiia ibonga nakon te anga karea.

Anga karea—Ngkana a karaoa aia anga karea ibonga ibukiia maan aika a kabuokaki iaon te baonikarea, e reiakiniia aomata bwa n te taina Tamara are i Karawa e na anga natina bwa te karea, Iesu Kristo, are e na mate ibukin ara bure.

Te Toa ae te Riao—Te bong ni motirawa ae kakawaki aei e buka-marua te tai are e buokia lutaia lehova ni kabirinakoia man te tautoronaki i Aikubita, te katautau nakon 1,400 te ririki imwaain bungiaikin Iesu.

a mwaiti. A nakonako aine ao mwaane inanon kurubu aika kakao-koro, ao a kakaitibo utu n tatabemania ibukin te katairiki ngkai a katei kaembwa inanon kawaia.

Imwiin te bukamaru ao a okirii mweengaia Iotebwa ao Maria. N te tairiki anne a kunea bwa akea Iesu ibuakoia te koraki ake a mwananga ma ngaia. A waekoa n oki nako Ierutarem bwa a na kakaea. Imwiin tenibong te bong a kunea Iesu

inanon te tembora. E taetaenikawai ma taan reirei ao ni kaekai aia titiraki. A rangin tounako mwaane ake a mena inanon te tembora.

Maria e tuanga Iesu bwa ngaia ao Iotebwa a bon rangi n raraoma. E kauringia Iesu bwa E tangiria ni karaoa Ana mwakuri Tamana are i Karawa. E ngae ngke e uareke, e atai Iesu bwa iai ana mwakuri ae kakawaki ae e na karaoia ae mwakoron ana babaire Tamana are i Karawa. ■

E ngaara Itabera?

Iroun Susan Denney

E boto i aon te karaki ae koaua

“A tangiria bwa a na bwabetitoaki bwa taan kaotioti ma taan kakoaua bwa a tauraoui n toro ibukin te Atua ma nanoia ni kabane” (Motiaea 21:35).

Ebon taonaki n te kukurei Itabera n te aro are e a kuri ni kiba ngkae e nakonako ma tamana n te kawai n nakonako. E tabe tinana ni koomwiia irana ae roroo ao ni katikarake katikitikin kunnikain Itabera te mainaina ae mwarairai are e na bwaaina ibukin ana bwabetito. E tei itinanikun te ruu are a tatanninga iai aomata.

“E kona temanna ni bwaina teuana mai ibuakon bwaai akekei?” e titirakina tamana, e kotokoto nakon katotoon ana Boki Moomon iaon te taibora ae uarereke.

“Eng.” Bon ibukiiia aomata ake a tangiria riki ni kan ataa taekan ara ekaretia,” e taku Tamau.

E kaninganiga Itabera nakon nanon te ruu. E onrake irouia aomata ake e tangiriiia. Tibuna te unaine, ai tinana, ai tamana, ao ai tarina, a tekateka ni kaan nako mooa, Raoraona ae te kabanee n tatangiria, Grace, e tekateka ma ana utu mai ibuki. Ma Itabera e aki noora Nei Perkins, ana tia reirei.

“Tia nako n rin,” E taku Tamau. “E a boo tain te bootaki ni waaki.”

“Ti kona n tatanninga riki teuana te miniti ibukin Nei Perkins?”

Nei Perkins bon ana tia reirei Itabera ae rangin tatanningiria. E mamate nanona ni booki, ao aiaron naba Itabera.

“E rangin tamaroa iroum ngkai ko kaoa neienne, Itabera, ma e na bae n aki roko,” E taku Tamau ma te karaurau.

E ikenrawa Itabera ao ni katoutoua atuuna. E nakonako n rinnako n te ruu ma Tamana ao n tekateka mai moa. Imwaa in te kaukuki n te anene n taromauri, e tanrikaaki Itabera bwa e na taraa ana tia reirei te kabanea n tai. E mena ikekei ma ana utu Grace! E moangare Itabera. Nei Perkins e moangare ni kaboa te moangare.

Imwiin ana bwabetito Itabera e tuangiia aomata ni kabane te bitiobi bwa a na ikotaki ni kabane ibukin te rawetamnei.

“E ngaara Itabera?” e titiraki.

A bane n taratara nako aomata. Akea Itabera!

E a mwananga Grace bwa e na kakaea raoraona. Te moan bwai e taratara te tabo n nakonako, ma akea Itabera ikekei. Ngkanne e a

nako n noora te tabo n tatanninga, ma akea naba Itabera ikekei. N te kabane, e a taraa tinaniku Grace ao e a noora Itabera n teitei iaon kaintamwaraken te auti ni bootaki n taetaenikawai nakon Nei Perkins.

“Ko rabwa n rokom nakon au bwabetito,” E taku Itabera.

“Ko butimwaeaki,” e taku Nei Perkins. “I karau taeka bwa N na riai ni moantaai n nako n te tai ae waekea. Iai au boontaeka teuana n te bonga aei.”

“Akea te kanganga. Ma I tangiria n anganiko te bwai teuana.” E angan ana tia reire Itabera ana Boki Moomon are e anaia man te taibora n te ouweei. “I ataa bwa e mamate nanom n te wareware, ao e bon rangin tamaroa te boki aei.”

“Ko rabwa,” E taku Nei Perkins.

“Ko kona ni warekia?” E titiraki Itabera.

“E ang, I kona,” E taku Nei Perkins. “I berita.”

E namakina te kukurei Itabera. E moangare ngke e rairaki ao e noora Grace n tatanningaia.

“Tera ae ko karaoia itinaniku ikekei?” E titiraki Grace. “Tinam e tangira te tamnei n te kurubu.”

“I nako n angan Nei Perkins ana Boki Moomon, e taku Itabera.

Ena bon riki bwa te ingainga n nano ae korakora (D&C 123:14) bwa ti na uota ootan te eungkerio nakoia te koraki ake a ukoukorii kaeka ibukin te babaire ni kamaiu are e a tia ni katauraoi.”

Unimwaane L. Tom Perry man te Kooram n te Tengaun ma Uoman n Abotoro, “Kairii Tamnei Nakoiu,” *Riaona*, Meei 2009, 110.

Aure tanganga matan Grace.
“Ko maaku?”

“Teutana. Ma I bon maaku riki ngkana e a katikua ni kararoa mai iaon ana taibora n te tabo teuana. Ngaiare I a titirakinna ngkana e kona ni warekia.”

“Tera ae taekinna?” E titiraki Grace.
“E berita bwa e kona!”

“E rangin tamaroa!” E taku Grace.
Uoman ataeinnaine a kaaini kuru irouia rao ao utu.

“I karabwarabwa bwa Grace e kuneko, Isabelle!” e taku te bitiobi. Ngkanne e bubutia aomata bwa a na ikotaki ni kabane ibukin te rawetamnei. E tei raoi Itabera i nuuka man te rinan mai moa.

Imwiina, ao e rara tinan Itabera bwa e na konna. “Ngkai ko kona n uringnga am bong ni bwabetito n aki toki!” e taku.

E moangare Itabera. E ataiia bwa ma ke ma akea te tamnei, e na bon aki kona ni mwaninga ana bong ni bwabetito ao ai kakukureira te namakin n riki bwa te mitinare. ■

Ti aki kona n riki bwa raao ?

Iroun Patricia Graham

E boto i aon te karaki ae koaua

“Kam na i akoakoi, ao kam na nanoanga, ao kam na i kabara bure i rouni” (Iebeto 4:32).

1. E nako nanon Makurita ibukina ngkai akea temanna ae kinaa n ana reirei are e boou.

2. A bwainingareia tabeman ataeinnaine. Temanna te teinaine e katika naba te reeben man iran Makurita. E aki iangoia Makurita ae e na kukurei n ana reirei ae boou.

3. Imwiin te reirei Makurita e wetea tibuna te unaine ao n tuangnga ibukiia ataeinnaine aika a buakaka.

4.

Makurita, ko kainnanao ae kona tataro ao ni butia Tamara are i Karawa bwa tera ae kona karaoia. E na bon buokiko.

5. Te tairiki anne e tataro Makurita nakon Tamara are i Karawa. E tungnga ibukin ana kanganga. Ngkanne e a reke ana iango.

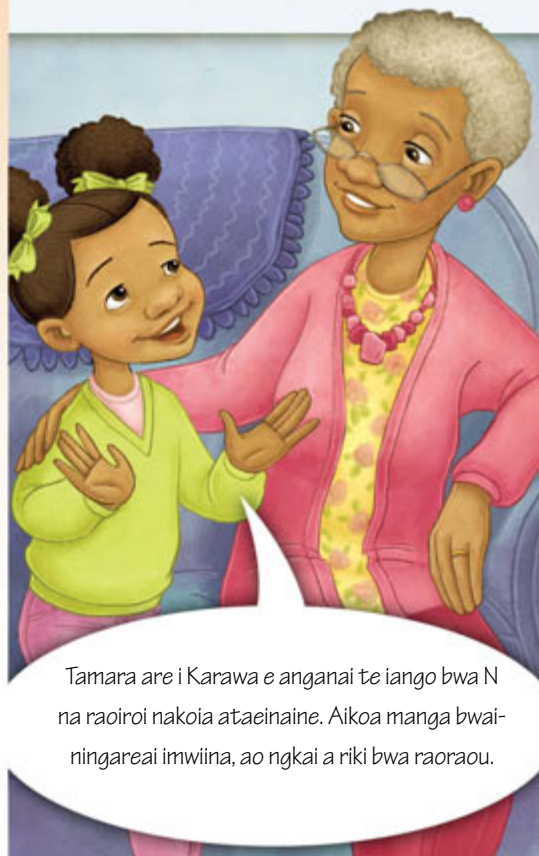
6. N te bong are imwiina n te reirei a bwainingareia tenaan ataeinaine.

7. Ao n te bong are imwiina ao a burita ana reeben ataeinaine.

8. Teuana te wiiki imwiina e kukurei Makurita n tuangnga tibuna te unaine te bwai are e riki.

KAREKEIA RAORAOM NI KATOBIBIA TE AONAABA

Ti kona ni karekeia raoraora n te tabo are ti maeka iai. N riki n akoakoi nakoia tabemwaang bon te kawai ae korakora ni karekeia raoraom. Taraa tamnein Makurita (maing) ao Antoine (atai). Kataia ni kakaetao ao ni kamronronii nimaua bwaai aika taraa n ti tebo n tamnei aika uoua aikai.

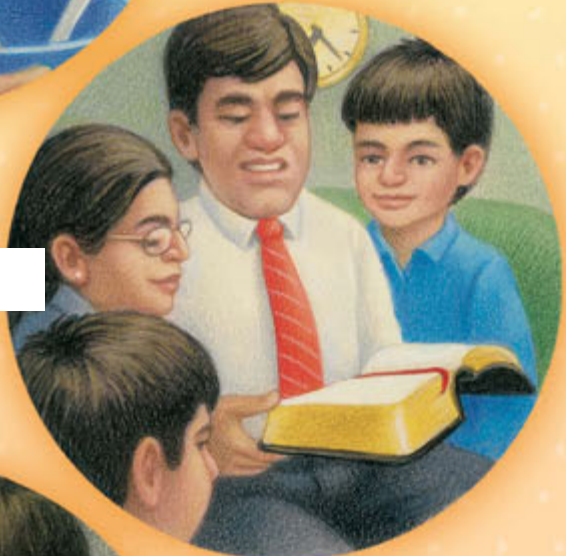
Karikan te Bong ae Korakora

Iroun Lindsay Stevens

E buoka tinana Manuel ni karaoa te kaingabong.

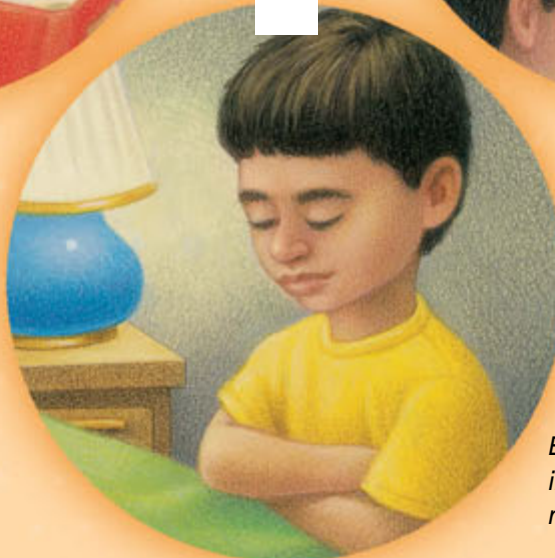
E kamatebwai Manuel n te reierei.

E ongoraa Manuel ngkai e warekii koroboki aika a tabu tamana nakoia ana utu.

Ekabanea ana bong Manuel ni karaoakin bwaai aika raraoi. Katukakin ana bong ni barongaaki raoi man koreakin te nambwa inanon taian baoki ni kaotia bwa tera are e moan kara-oia, te kauoua te kateniua, ao te kaaua.

Tera bwaai aika raoiroi ae ko kona ni karaoi n te bong aei?

E tataro Manuel imwaa'in nakona ni maatu.

Rongorongon te Ekaretia

Aeniboki aika Kabwarabwaraaki

Inanon Tain Te Kataneiai n te Aonaaba ni Kabuta

Iroun Adam C. Olson, Ana Maekatin te Ekaretia

Beretitenti Thomas S. Monson ao membwa n Aia Kooram Abotoro Ake Tengaun ma Uoman a kabwarabwarai ana Aeniboki te Ekaretia aika boou ao kanoaia aika bitaki inanon tain te Kataneiai ni Kairiri ae kanakoaki n te kanakobwanaa n Nobembwa 13, 2010.

Te kataneiai ni kairiri are kabwarabwarai aeniboki aika boou—*Aeniboki 1: Beretitenti n Titeiki ao Bitiobi* ao *Aeniboki 2: Tararuaan te Ekaretia*—e kanakoaki n te kanakobwana n taetae aika 22 nakoia nakoanibonga ao taan kairiri n botaki ni buobuoki inanon aaba aika 95.

Te kanakobwana e tauraoui iaon LDS.org at www.lds.org/leadership-training.

Kakaawakin te Aeniboki

“Iai te kamanoaki inanon taian aeniboki,” E taku Beretitenti Monson, kauring ni kaitarai taian bitaki aika kona n rinnako inanon ana burokuraem te Ekaretia ngkana aki tata-neiai taan kairiri ma ana tua ao ana kawai te Ekaretia. A na riki bwa kakabwaia nakoim ao ake ko beku ibukia ngkana ko wareki, ao n oota iai, ao ni irii nanoia.”

Aeniboki a katauraoui kabebete ao bitaki ni kararoi kanganga aika uoua, ni kaineti nakon Beretitenti Boyd K. Packer, te Beretitenti n Aia Kooram Abotoro Ake Tengaun ma Uoman.

Te moan bon te kanganga n totokoan ana kairiri te Tamnei ae Raoiroi man ana burokuraem te Ekaretia. “Bon ana mwakuri te tamnei ae ti na karoaia,” e taku, “ao mwakurin Tamnei e riai ni kairiri iroun te Tamnei.”

Te kauoua bon kangangan “kateakin te Ekaretia n akea kateakin te euangkerio,” e taku. “Ti kainna-noia ni karekea te Ekaretia inanon maiuia membwa ao te euangkerio bwa e na kateaki inanoia.”

Bitaki aika Kakaawaki

Mwaitin koroboki n te *Aeniboki 1: Titeiki Beretitenti ao Bitiobi* a tiku n aki bitaki man 2006 ni kaetaki nakon ana *Aeniboki ni Kairiri te Ekaretia, Boki 1*. Kaetieti inanon ana reta te Moan Beretitenti n taai aikai a tia ni ikotaki n ti teuana, mwakoro iaon aia mwakuri titeiki beretitenti ao bitiobi a tia ni kauarerekeaki ao ni kamataataki, ao tabeua bwaina a manga kaetaki ibukin kabebetean kakaekia.

Bitaki nakon *Aeniboki 2: Tararuaan te Ekaretia* a rangi ni bubura. Te oi ni waaki ae nanonaki bwa kauarerekean te kanganga n ana burokuraem te Ekaretia ao ni kariaia tabeua bitaki n te tabo ake a riai n akea uruakin etin taian tua ao, kaetieti, ao burokuraem.

Tabeua bitaki aika ana ataaki ni ikotaki ma kauarerekean ana beku te bitiobi man kateimatoan tabeua kauntira n te uoote ao ana membwa, kateimatoan karikirakean waakin tain boowi ni kauntira, kamataatan ana mition te Ekaretia, rinanoan ana waaki te warebea nakon taian marooro ni komete ni kakoroan moti n te nakoanibonga (are a kaoaki nako iai te beretitenti n te Botaki n Aine ngkana e riai) ao kauntira n te uoote, e na kakeai komete ni waaki ni kakukurei n te uoote ao ni waakin waaki ni kakukurei rinanon te kauntira n te uoote, ao ma bitaki riki tabeua.

Ana Mition te Ekaretia

Aeniboki aika boou a kamataata te aki oota ni kaineti ma are kaotia te Moan Beretitenti inanon 1981 are tenea oin taben te Ekaretia—tataekinan te euangkerio, kakororaouaia, ao kamaiuakiia.

Aeniboki 2, mwakoro 2.2, kamatoakin nanon te Moan Beretitenti inanon 1981 bwa teniua bwaai aika ana karaoaki aika mwakoron te mwakuri

Te Kauoua ni Kanakobwanaa ni Kataneiai ni Kairiri n te Aonaaba ni Kabuta e na karaoaki inanon Beberuare 2011 are e boboto ni kamataata iaon tabeua titeiki beretitenti ao bitiobi, aia mwakuri kooram ao bootaki ni buobuoki, ao kakaewenako aika kaonoti man iunite ake a karako mwaitia aia membwa ao taan kairiri ni waakina ana burokuraem ae bwainin te Ekaretia.

teuana ae korakora, ni kaotia bwa: “Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiiia Aika Itiaki Ni Boong Aika Kaitira E kateaki i Roun te Atua ni uota te kamaiuaki ao kariatatakiia Natina” (tara Moses 1:39).

Unimwane Dallin H. Oaks n Aia Kooram Abotoro Ake Tengaun ma Uoman e kauring ni kaitaraan te anganga “te nano ae korakora nakon kabwarabwarakin taian tia ibuakon bwaai aika teniua aika Ana mwakuri te Uea” ke “katinanikuan bwaai aika a riai ni karaoaki n aron tararuakiia aika kainnana.”

E taku, “Te reirei ae tabangaki, e taekinaki inanon te mwakoro 2.2, are ‘te burokuraem ao bootakin te Ekaretia [a iangoaki ni] boutoka ao ni kakorakoraia aomata ao utu.’”

Titearona ao Karaoakina

Kaetieti ao tuua a kuneaki inanon teniua mwakoron *Aeniboki 2* “bon aanakin nakon tararuakin te Ekaretia ao a riai ni boutokai bwaai ni kabane [taan kairiri] are a karaoi,” e taku Unimwane Quentin L. Cook n Aia Kooram Abotoro Ake Tengaun Ma Uoman. E ngae n anne, mwakoro n te boki aika a na oti, bon mwakoro aika boou ao araia “Titearona ao Karaoakina,” e na buokia ni kabwarabwarai bwaai aika aki eti inanon ana kaetieti te Ekaretia ao burokuraem.

Te mwakoro aio e buoka “ni kaetii raoi bwaai aika a na titearona n taabo nako inanon te Ekaretia” ao e na riai naba bwa “kanoana reirei aika a rangi

ni kakaawaki ni kawenea te anga are na kariaia . . . karaoakina n te tabo,” e taku Unimwane Cook.

Katoto ibukin karaoakina e na riai ni karaoaki n rekereke inanon karinakiia taan mwakuri ao burokuraem n bootaki n tein ao n tain boowi irouia taan kairiri ao waaki ni kakukurei. Bwaai aika a riki aika ana iangoaki n ikotaki ma aroia utu, i buobuoki ao inanon te katei ao mwakuri ma bootaki ni kairiri aika a teimatoa. Aanga aika a na katauaki n raonaki ma aroaron te utu, baa ni mwamwananga ao itoman, karakon mwaitiia membwa, ao kamanomano.

“Ngkana e katauaki karaoakina bwa e riai, a na riai n tainako ni kakaeta Ana kairi te Tamnei taan kairiri ao ni kauntira ma aia tia tararu ae kariaiakaki,” e taku, Unimwane Cook.

Waaki Nako

Ni kairakin te bootaki ni maroro, Unimwane M. Russell Ballard n aia Kooram n Abotoro Ake Tengaun Ma Uoman a na katautaua bwa kamatebwaian kaetieti teuana te mwakoro n te taina ao ni maroroakin tuua inanon bootakin te kauntira e na kairiri nakon riki reiakinan nanona ae nano.

Ngkana iai aia titiraki taan kairiri ibukin kaetieti ao burokuraem are aki kona ni kaekaaki man te aeniboki, a na maroroakin ma aia tia kairiri n tararu n te nakoanibonga, Unimwane Oaks e reirei. Ngkana iai titiraki aika aki kona ni kaekaaki, e taku, “ti te tia kairiri n te nakoanibonga ae te kabanea ni maan ae na reitaki ma Aobitin te Moan Beretitentii.” ■

Unimwane M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, ao David A. Bednar n aia Kooram Abotoro ake Tengaun Ma Uoman; Julie B. Beck, Beretitenti ni Kabuta n te Botaki n Aine; ao Walter F. González n te Beretitentii n te Itingaun e maroroakin tuua inanon ana aeniboki aika boou te Ekaretia inanon Nobembwa 2010 inanon te Kataneiai ni Kairiri n te Aonaaba ni Kabuta.

Tieminari- N te Karangaina

Bukamaru n te Tieminari 60 te Ririki

Te tieminari n te kaarangaina e kona ni kanganga, ma riaon 60 ririki n nako e raka iaon mirion te roronrikirake aika membwa n te Ekaretia a tia n reiakinna bwa te uti imwain otantaai ao ni kataia ni kabotoa tiaki tii ni mataia ma n aia iango iaon koroboki aika a tabu bon te waaki ae boongana.

“Kabanean tabeua te miniti ni katoabong, kaotan te koaua, ao namakinan te Tamnei e aki tii kakorakora ngaira ataein te reirei n nako n reirei, ma iai korakoran kamaoan ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo inanon maiuia,” e taku Kelly Haws, te tia ibuobuoki n tararua n te Intitiute n te Tieminari n taekan te aro. “Bon te tibwanga ae korakora ibukia kairake.”

E riaon te mirion kairake irouia Aika itiaki ni Boong Aika Kaitira ae a tia n reke kabwaiaia man te tieminarii n te karangaina ma ngke e moan waaki 60 te ririki n nako.

Moan Bungian te Tieminari n te Karangaina

Te moan kiraati n tieminarii e karaoaki n aoan te reirei n 1912 n te tieminari ni kaitara ma te Granite High School i Salt Lake City, Utah, USA. E ngae n anne, ngkai e wakinako ririki, a mwaiti riki roronrikirake n te Ekaretia a karin n ana tititem reirein te botannaomata ma aki reke rokoia nakon te tieminari kiraati n aroia ataein te reirei n te Granite High.

Ngkai kaain te Ekaretia e waekoa rikirakena i Maiakin California imwiin te 1940, kainanoan te

reirei irouia te roronrikirake n te euangkerio e kunganga te kurubu n titeiki beretitenti ni bubuti katean te tieminari n ana burokuraem te tieminari n te Ekaretia n aonon Californina Maiaki.

N tain te reirei n ririki aika 1948–49, Marion D. Hanks, are e a manga riki imwiina n te Beretitentii n te Kaitingaun, a tia n tokanikai n reirei n te karangaina n te tieminari n te kiraati n te West High School i Salt Lake City. Karaoan kiraati n te tieminari e tara n riki ni kakoroaki bukin aia kanganga aomata Aika Itiaki i California, ao 11 titeiki a kariaia bwa a na karaoaki 13 te kiraati n te karangaina.

Boowi E Kakaokoro Kainnanaoia

Man te burokuraem are e bwainaki e moanaki

n 1950–51 te ririki n reirei, te tieminarii n te karangaina e kabuta aon te United States ao ni kabuta te aonaaba, ni buokia te roronrikirake n taabo nako n reiakini koroboki aika a tabu ao ni karaoi reirei n te euangkerio. Arana ae kinaaki e bitaki nakon “tieminarii ni katoabong,” ibukina bwa tiaki ni kabane te kiraati ae karaoaki n te karangaina.

Mwakoron te bwai are e karika te tieminarii bwa e na nakoraoi bon ibukin bibitakina. Burokuraem a barongaaki n te titeiki ao mwakoro, ao kiraati a kona ni baireaki n te uoote teuana ke te mwaanga ke uoote aika a mwaiti ke

boowi ni mwaanga ni bootaki ni kai-

neti nakon kainanoan bwaai aika a karaoaki n te roronrikirake, kaaro, ao taan kairiiri n te nakoanibonga.

Ngkai te mwaiti ae nakon 115,000 ataein te reirei a bon kabwaia ni katoa ririki man kanakoan tain te tieminari are e karaoaki n tain aoan te reirei irouia membwa n te Ekareita aika a mwaiti, e kaniia 217,000 ataein te reirei n te tieminarii ni kabutaa te aonaaba ake a kona n ira te tieminarii ni katoabonga.

Ibukina tabeman te roronrikirake n te Ekaretia

a maeka n raroa ma kain te Ekaretia n ira tain te tieminari ke kiraati n te tieminarii ni katoa bong, te burokuraem n te tieminarii e karaoaki. Te kamatebwai n te mweenga a kabanea aua te bong ni katoa wiiki ni kamatebwai bwaai ake a anganaki ibon irouia, imwiina a bootaki ma ataei ake tabeman ake a kamataebwai naba ni mwengaia teuana te tai n te wiiki ni maroroakina te bwai are a tia n reiakinna.

Te Atiibu Ae Koreaki tiaki n te Bai

N te bong aei, a karaoaki kiraati n te tieminari ni katoa titeiki n te United States ao n 140 aaba ni katobibia te aonaaba. N 1948 I Canada e riki bwa te moan aba I tinanikun te United States ni karaoa te tieminari. N ikotaki ma butinakona te tieminarii n te karangaina, Mexico e rimwi n 1958, Finland ao Tiaman n 1962, Tiaban n 1963, Panama n 1964, ao aba riki aika mwaiti inanon ririki. A tibwa wakinaki, kiraati n te tieminarii are a kateaki n 2008 n aban Benin, Georgia, ao Morocco.

Ngkai e a butanako te tieminarii ni kabuta te aonaaba, te komiunitii irouia ataein te reirei ni kabuta te aonaaba e a rikirake. N aki warekaki bwa taabo ra aika a maeka iai ataein te reieri, a kamamatei matitarii ni koroboki aika a tabu aika titebo, kiibu ao nikamatebwai rongorongon man koroboki aika a tabu aika titebo, n namakina te Tamnei ae titebo ngkai a karikirakei aia koaua, ao ni mwakuri ni katea te abanuea ae titebo.

Kakabwaia man Anganano

Ataein te tieminarii, e ngae ngkana a ira aia tai ni motirawa, ni katoabong, ke ni kamatebwai n te tieminarii, karaoi anganano are e uotii ni kaania riki nakon Tamaia are i Karawa.

“Ngke te teei ae 15-ana ririki e iangoia, ‘N na kautimwaakai n te aoa 5:00 n te moaningabong ibukin te tieminarii,’ tiaki tii anne ana anganano, ma anne ana rinerine ae kabongana bon te rongorongon nakon Tamara are I Karawa are e okirikaaki ma te kakabwaia,” Tari Haw e taku.

Kakabwaia akanne a bon koaua ni boong aikai n aroia n 60 ririki n nako, ao tieminarii n aroia nako e waakinako ni kakabwaia maiuia te rororirikirake ni kabuta te aonaabaa. ■

Aomata aika Itiaki ake a Mwakuri ni kabuta Africa

Membwa n te Ekaretia ni kabutaa aban Africa a kabanea te Kaonobong, Aokaki 21, 2010, ni katamaroa aia kaawa bwa mwakoron te 2010 Ni kabane Africa Ni Baai ni Ibuobuoki.

Te ririki aei, te Aba n te Titeiki i Nigeria e kaoia te kurubu n rororirikirake ake a maeka n te kaawa bwa ana bootaki ma ngaiia, n

uotii e raka iaon 1,000 aomata.

N te Mwakoro ae Umuahia Nigeria, e raka iaon 100 membwa man mwaanga aika onoua ake a korouteute, korei uee, ao ni kaitiakii kainikawaawa ao aontano n te Tabo ni Kanakobwana Corporation n te Titeiki i Abia.

I Accra, Ghana, a mwiokoaki mwaanga bwa a na kaitiakii taabo nako, n ikotaki ma te onaraki, aia reirei ataei, ao aia tabo bureitiman. Tabeman membwa a katabeaki bwa a na kanoai mwanonono ke ni kaitiaka te karangare e karanganakoa te ran n tain te kakarau ake a bono.

N taabo nako are a nako iai membwa ma Baia n Ibuobuoki ma aia wetite, kain te kaawa a kakaitau ni butimwaea aia ibuobuoki.

Te mitinare n te Titeiki i Abia Polytechnic e tuangiia taan ibuobuoki, “N te tai are a bane aomata a titiraki bwa tera ana ibuobuoki te tautaeka ae e kona ni karaoia ibukii, bon te rikirake ae butimwaeaki ni karekea te bootaki are e reitnako ni katauraoi mwakuri n ibuobuoki nakoia te botannaomata.” ■

Booki ake Teniua a Tauraai Ngkai i Indonesian

Ana boki Indonesia ni booki ake teniua a tauraai ngkai, ni katauraoaia ibukii ake a taetae n Indonesia ni karekea ana Boki Moomon, Doctrine ao Covenants, ao te Pearl of Great Price ni bootaki n oin aia taetae. Te mwakoro ae boou n ana Boki Moomon e tauraai naba.

Ana boki aika teniua Indonesia a tauroi iaon te rain. Te boki iaon te rain e kairii bwaai aika a na taraaki mai inano, mwaabe, ao tamnei ao ni kariaia taan wareware ni mwaakenii koroboki aika tabu ao ni karaoi kakae iaon atuun taeka. E kona n reke n scriptures.lds.org/ind.

E raka iaon 6,000 Indonesianmembwa ake a taetae n aei man te Ekaretia ni kabuta te aonaabaa, mwaitiia a mena I Indonesia, Malaysia, ao te United States. Indonesia bon te kaua n aba ni kauaomata n te aonaabaa.

Te Moan Beretitentie e a tia ni kaungaia membwa ni karekei oin aia boki aika tabu ao ni kabongainai n tainako n aia kamatebwai,

ni bootaki n Taromaui, ao ibukin mwiokoia n te Ekaretia. ■

Buroukuraem E Karaoaki n te Hall of Fame

Katangitang ao Taeka ake a Taekinaki, te kanakobwanaa ni katoa wiiki n te Kuaea n te Moomon Taebenaako ea tia ni karinaki n te Hall of Fame (ibukiia naake e rinako aia kamataku) n te United States. Te kanakobwana e rineaki imwiin aia rinerine aobita n te baba ake a rinea te buroukuraem ibukin karinana ao ana

rinerine te botanaomata n rinean aia burokuraem are a tatangiria irouia n tatabemaniia.

Katangitang ao Atongan Taekana tokanikai n te bootaki n te National Pioneer, are e karinea taan kanakobwanaa ake a tia n anga aia mwakuri ae aki kee iaan 10 te ririki n te rerio ao a tia n riki bwa tan kairiiri ni karikirakean ke n tamaroan burokuraem n te rerio n ana karinan te aonaaba.

Katangitang ao Atongan Taekana bon te kabanea n abwabwaki ni kanakobwana n te United States. Te moan kanakobwanaa

© TAMNEN BUSATH

e karaoaki n Turai 15, 1929.

E wakinako te burokuraem iaon ae e raka iaon taabo ni kanakobwanaa, titeition n terewition, ao tititem n te kaeiboo. E tauraoui naba iaon te Rainn musicandthespokenword.org. Man te oum beiti, kiriki iaon **Listen Live** ao n ira te toma ibukin te taanga n onrain. ■

Katangitang ao Atongan Taekana te kanakobwanaa e a tia ni karinaki n te Hall of Fame

TE AONAABA UAREREKE

Ekaretia e Kanankoi Bubuti n te Mobaera Tareboon

Te Ekaretia e a tia ni kaotinkoi beba ni bubuti ni buokiia mem-bwa ni kamatebwaia te euangkerio ae e tauraoui. Te bubuti n te Gospel Library (ana tabo n tangoboki te euangkerio) e karekea nakoia taan kabongana te bokimwaake, airaite, ao ni koroboki ngkai a wareware man koroboki aika a tabu, taetae n te maungatabu ni kabuta, ao bokin-reirei n Reirei n Tabati. Ana Mormon Channel (Tienoo te Moomon) ibukin bubuti n te kanakobwana te tabo ni kanakobwana ao iai te koroboki aika a tabu, taetae n te maungatabu ni kabuta, ao maekatiin n te Ekaretia. Nakon mobile.lds.org ibukin rongorongona ni kona n rin am mobaeo.

Los Angeles Tembora Tienta E Manga Uki Ibukin Kawarana

Te Los Angeles Tembora Tienta E Manga Uki Ibukin Kawarana n Aokati 7, 2010, imwiin karaoana inanon uoua te ririki. Te tienta e kaota rongorongon te Ekaretia i Maiakin California ao e kabotoa aan taian reirei n te euangkerio.

Te kateitei ae 12,000-te tikuea buuti abwakina (1,100 tikuea miita) n raonaki ma tabeua taabo ni motirawa ao taabo n tamnei aika uoua. N ana tabo ni kamataku bon 11-te buuti (3.4 miita) rabwatan te *Kristo* titaetue, are e kona n nooraki mai tinanikun te tienta n aia tabo ni iruwa..

200 te Mirion Riki Rekooti Aika Tauraoui Aonraain

FamilySearch.org kanakoia ae raka iaon 200 mirion rekooti aika a boou ake a kona ni karaoaki iaona te kakae n Aokati 2010, are e kakoroa te rekooti ae tauraoui iaon te Kakae n Rekooti iaon te tiaite nakon 700 mirion. Ngkana ko na rin n te tabo are e aki kabooaki, nakon Pilot.FamilySearch.org ke beta.familysearch.org. Rikiraken mwaitin rekooti n tauraoui e kona ni karaoaki ibukin aia anganano taan ibuobuoki aika 350,000 Family Search Indexing volunteers ni kabuta te aonaaba ake a korei tamnei n rekooti n rongorongon rimoa bwa e na kona n kakaeaki iaon bwaai n te tamnei. ■

TAEKA TABEUA

Kambwatin Maiu

I tatangira te *Riaona*. Bon kambwatin maiu; e kairai nakon te kawai ae eti ao ni kainetii bwaai aika raraoi. E buokai n rikirake ni matoa ao n totokoi kariiri are I taneiai ni kaitaraai. E karikirakea maiu ni katoabong. Ko rabwa ibukin karaoana ibukiia aomata ni kabuta te aonaabaa e kona ni karekea te kambwati ao ni kairia, are ti katikua iaon kawain te onimaki.

Anastasia N., age 17, Ukraine

Riaona Bon te Kauntira

N tabetai I anga katooton te *Riaona* nakoia raroou ao raou ni mwakuri bwa au bwaintangira n te Kiritimati n te ao are e na reireiniia te euangkerio. Naake a mwakuri n tabetai a titirakinaki ao n taetae iaon rongorongoa ake a wareki. A kabonganaa te *Riaona* bwa te bwai n reirie, ao a taekina anne ngkana iai aia kanganga n aia utu a wareka te *Riaona* ni bootaki. I katuka naba katooton te maekatiin n te ruu n tataninga n ara aobiti. Bon aia bwai ni mwakuri mitinare ae kamimii arona.

Prycila Villar, Brazil

Bwain Kakorakoran te Maiu n Tamnei

Ngaira kain Corombia are ti maeka i Logan, Utah, USA, ao ti kakaitau ni karekea te *Riaona* n taete n Tibein. Ngkai kaaro, ti kataia ni karekeia natira aine aika teniman n reiakina maiuakinan te euangkerio ao nikarikirakea tangiran te tembora. Ko rabwa ibukin boretian te *Riaona* ni katoa namwakaina, bwa inanona ara utu a kunei bwaai ake a kakorakora maiun tamneia.

Ana Utu Rincon, Utah, USA

Taiioka kanakoi ami kaeka ke ami katamaroa nakon liahona @ldschurch.org. Kaeka a na riai ni rinanoaki ibukin abwakiia ke kamataataia. ■

IANGO IBUKIN TE KAINUTU N TE TAIRIKI

Te bwai ae taekinaki aio kanoana bwaai ao mwakuri ake ana kona ni kamanenaaki ibukin te bootaki ni utu n te tairiki. Aikai taiani kakairi aika oti imwiina.

“Te kabaeaki ni Mwakuria Rongorongon te Utu,” iteraniba 8:

Ko kona ni katoaia utu n anganiia te bwaoki bwa a na katikiraaoi ao ni kabonganai ni kawakin tamnei, tienoo, ao rekooti tabeua.

Tera ae boou n Rikirakem I Bon Iroum ae Boou?, iteraniba 34, ao **“Te Nakoanibonga ae te Aaron—Korakora**

Riki Nakon Are Ko Kona n Iangoia,” iteraniba 37:

Rikirakem I Bon Iroum ae Boou ao te Beku Ibukin te Atua burokuraem e kaungaia te roronrikirake n tarai ao n tibwa te bwai are a tia n reiakinna. Ngkana iai et roronrikirake n am utu, ko kona n tuangiia bwa a na katauraoa te reirei n te kai n Utu are e boboto iaon te Beku Ibukin te Atua ke te mwakuri n Rikirakem Ibon Iroum are a tibwa tia ni karaoi.

N na Kanga ni Katea Aana ae Iai te Tamnei Iai?, iteraniba 62:

Inanon teuana te kaonteina ae aki mooii n te ran, katikui atiibu aika uarereke ni karinani. N te kaoteina teuana ae aki mooii n te ran, kabuta nanona n te tao. Kakaai bwaai aika uarereke bwa a na tei ibukin auti. Katuka te “auti” iaon te atibu ao teuana iaon te tano. Ngkane kanoai kaonteina n te ran. Te “auti” iaon te tano e na bwaka, ao te auti iaon atibu e na tei. Maroroakina matoan aan te maiu n tamnei are e teimatoa inanon angibuaka n te maiu (tara Ereman 5:12).

Te Reirei n te Kamea e Reiakinaki

Ngke a rangi ni uarereke natira, I uotiia nakon te titooa ni man ni kabongana te kubaon ibukin te ikakooa ae aki kaboaki. Uoua te aoa imwiina ti noora te kamea ae uarereke, kabooa n aia mwane ataei. N te tairiki anne ti katuka te kamea n te ruu ni uaati bwa e na matu. N te ingabong e a kammaira te ruu. Ataei a kantanangaaki bwa a na kaitiaki, ma a namakinna bwa e a rangi ni korakora. “Ti aki kona!” a tang.

N te tairiki anne ti karaoa ara kainutu n tokin te bwai are e riki. “Ngke kam kabooa te kamea,” e taku te karo, “ko iangoa mwiina. Ngkai te kamea e riki bwa kain te utu, ao kam riai ni karaoa tibwangami ibukina.” Ti maroroakina aon bwaai aika a na riki n tainako n rimwiin te rinerine are ti karaoia, ao ti kaungaia bwa a na karaoi rinerine aika eti.

E a tibwa mate te kamea 14 te ririki imwiina ae e a tia n riki bwa kain ara utu, ma te reirei are e buokia n reireiniira e teimatoa n tiku.

Jill Grant, Victoria, Australia

Aki kitanaki

Iroun Adam C. Olson

Ana Maekatiin te Ekaretia

I nanon Ana mwakuri ni mitinare e aki toki te Uea ni manga taekin taeka man koroboki aika a tabu. Aingaia are ti na aki mimii ni kunei kiibu man te O Tetemanti ngkai te Tia Kamaiu e manga taekini inanon te Nu Tetemanti. Ma I a tounako n te bong teuana ngke I a wareka te moan kibu man Taian Areru 22: “Atuau, Atuau, Ko aera ngkai Ko kitanai?”

I aki bae ni iangoia ngkai te Tia Kamaiu e na kona ni manga taekin koroboki aika a tabu ngkai e taekin taeka akanne inanon Marakina iaon te kaibangaki (tara Mataio 27:46). Te iango anne e kairiri nakon te atatai ae rangin nano ibukin te maiu n tamnei.

E kuri n angiina maibuakora n taai tabetai ao ti mimii, O te Atua, ko mena ia? D&C 121:1). Te titiraki anne e roko inanon au iango angin te tai rinanon taai n raraoma ke ni kangangan te maiu n tamnei.

Ibukin anne ana taeka te Tia Kamaiu e taraa n ae riki bwa te bubuti ibukin te titiraki: E koaua ae tangina e roko naba man te aki kakoauaki?—inanon naba taai n nanououa? E nanonaki bwa iai te titiraki ibukin au Tia Kamaiu ae mwaaka ao n kinaaki akea ana kakeka inanon te tai are I katan iaon mwaakana ni karekei kaeka ni kabane ao n tokanikai iaon bwaai ni kabane?

Warekan te areru aei e reireinai bwa, e ngae ngke taeka aikai aanga raoti te kamatata ae matoatoa ibukin te tamnei nakon “te tabeaianga ibukin te kararoaaki,” are E bon kantani ngaia ma e aki bwanin raoti kamatatakina, bon *tiaki* kanikinaa ibukin te nanououa.¹

Te mwakuri ni koaua ni wewete nakon Tamana inanon aoa aika korakora ibukin kaimnanona ni kabonganaakin taeka man koroboki aika a tabu bon tiaki te kakoaua ibukin te onimaki ma bon te tai naba n reirei ae nano.

*Ana kariaia
te Tia Kamaiu
nako
koroboki
aika a tabu
a kakoaua
nako iu bwa
tiaki kona ni
kitanaki.*

E ngae ngke Taian Areru 22 e moanaki man te titiraki, bon te kamatata ibukin te onimaki ae nano ngkai te Atua e *aki* kitaniira:

“A onimakiniko ara bakatibu: A onimaki, ao Ko kamaiuia.

“A tang nako Im, ao a kamaiuaki: A onimakiniko, ao a aki maneang.” (kiibu 4–5).

Kabonganaan te bwai are e rinanona te tia korea te areru kanga te taratara ibukin marakin te Tia Kamaiu, te areru e taekina te kakaniko (kiibu 7–8), te kataaki ae aki koaua ao te maraki ae e roko. (kiibu 11–13), Marakina ao korakaina (te kibu 14), Takana (te kibu 15), boobitiakin baina ma waena (te kibu 16), te kaiwa ao kanakoan ana kamente (verse 18).

E ngae ngke e taekin taeka te Tia Kamaiu man te moan kibu, nikiran te areru e tei bwa te kakoaua bwa bon Ngaia te Mesia ae beritanaki, bwa Marakina e kakoroi taetae ni burabeti, ao E onimakina raoti Tamana.

Te atatai aei e kaira tamneiu nakon te ka-koaua ae korakora bwa au onimaki e bon aki bwa. Ma e a korakora riki nakon reiakinana bwa Iesu bon akea ana nanououa ao e bon kamaiuaki bon te kakoaua inanon te areru arei ibukin taai ngkana I mimi ngkana te Atua e a tia ni *kitanai* ke ngkana I raraoma ngkai e a tia n aki ongo *au* tang.

“Ngkami aika kam maaka Iehova, kam na kamoamo; Ngkami aika tibun Iakoba, kam na bane n neboia; Ao kam na bane ni maku I rouna, ngkami aika tibun Iteraera.

“Bwa E aki riba rawawatan ke n riba te bwainikiriinaki ni bwainikiirinan[Iesu]; ke e a tia [Tamana] Ao E aki karaba naba matana nako ina; Ma ngke e tang [Iesu] nako Ina, *ao E ongo*” (kiibu 23–24; e katuruturuaki taekana). ■

BWAAI AIKA A NA TARAARI

1. Tara Jeffrey R. Holland, “Akea ae Tiku ma Ngaia,” *Riaona*, Meei 2009, 87.

lesu i matan te Mataroa, iroun Del Parson

*“Nooria, I tei irarikin te mataroa, ao I kare-
bwerebwe: ngkana e ongo bwanaau temanna,
ao e kauka te mataroa, ao N na nako ina, ao N
na amwarake ma ngaia, ao ngaia ma Ngai.*

“Ane tokanikai, ao N na anganna te tekateka

*ma Ngai n au kaintokanuea, n ai arou ngke
I tokanikai, ma n tekateka ma Tamau n ana
kaintokaniuea.*

*“Ane iai taningana, ao ke e ongo ana taeka
te Tamnei” (Te Kaotioti 3:20–22).*

*Ngkai ti aki kona n tekateka
irarikin waen te Mwatita n
aron are karaoia Maria, ti
kona n reirei Irouna
ao n ongora nakon
Ana taeka
ngkana ti
reiakina te
Nu Tetemanti n te Reirei n Tabati n te
ririki aei. Unimwaane Jay E. Jensen
man te Beretitenti n te Kaitingaun e
kabwarabwara: “Booki
aika a tabu e kakoaua
ao e reirei taekan
Iesu Kristo. Ngkana ti
kabanei ara tai iai, ti
na kona ni Kinaa ao ni
kinaa naba Bwanaana.”
Tara “Te Tia Kamaiu—
te Mwatita n Tia Reirei,”
iteraniba 14.*